

อภิเษกนามการ

ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์

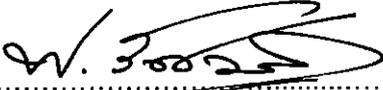
ศิลปินพันธ์เสนอเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์
มิถุนายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

THE DIVERSITY OF FACIAL EXPRESSION AND EMOTION

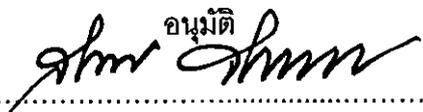
**A Thesis Submitted to the Graduate School of Naresuan University
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree in of Bachelor of Fine and Applied Arts
Program in Visual Art Design
June 2017
Copyright 2017 by Naresuan University**

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์เรื่อง "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสี
หน้าและอารมณ์" ของ นางสาวชญญา ศรีห้วง เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิตสาขาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีร์ศมี พงษ์มวรัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

.....

(ดร.สันต์ จันท์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มิถุนายน 2560

ชื่อเรื่อง	ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์
ผู้วิจัยสร้างสรรค์	ชัญญา ศรีห้วง
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีร์ศมี พรหมรัตน์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์
ประเภทสารนิพนธ์	ศิลปนิพนธ์ ศป.บ สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2559
คำสำคัญ	สีหน้า, อารมณ์, ใบหน้า

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์เรื่อง "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์" นี้ เป็นการวิจัยแบบสร้างสรรค์ ทางด้านทัศนศิลป์ ลักษณะผลงานศิลปะ เป็นรูปแบบจิตรกรรมแบบสื่อผสมซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการการสร้างสรรค์ตอบสนองความคิดและความรู้สึกเพื่อแสดงออกถึงตัวตนและความประทับใจที่มีต่อการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าของมนุษย์โดยใช้ใบหน้าของตนเองเป็นสื่อผ่านขั้นตอนกระบวนการการสร้างสรรค์งานทางศิลปะเพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ไว้อย่างระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปะนิพนธ์

โดยการวิจัยแบบสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์เรื่องนี้ มีขั้นตอนและกลวิธีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม นำเสนอออกมาในรูปแบบลวดลาย ใช้วัสดุเช่น ผนัง เทียมสีดำ บน ไม้ ลักษณะผลงานเป็นกระบวนการแบบกึ่งนามธรรมซึ่งมีกลวิธีการสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการปฏิบัติงานแบบจิตรกรรมวัสดุสื่อประสมนำเสนอออกมาในรูปแบบ 2 มิติ แบบลวดลาย โดยการเจาะรูบนวัสดุ จนเกิดเป็นจุดๆหลายๆจุดรวมกันเป็นรูปทรง

กำหนดเนื้อหาแนวความคิด เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ที่แสดงออกผ่านทางสีหน้า อันเป็นผลงานศิลปะที่มีคุณลักษณะแบบ Instrumentalism ผลสัมฤทธิ์ของการวิจัยสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ เรื่องตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์นี้ ได้มีการศึกษาการพัฒนา กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์จิตรกรรมวัสดุสื่อประสมนำเสนอในรูปแบบ 2 มิติแบบลวดลาย บนการเจาะวัสดุเพื่อทำให้เกิดรูปทรง จำนวนผลงาน 4 ชิ้นรวมทั้งมีการบันทึกข้อมูล กระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ในลักษณะรูปเล่มเอกสาร เขาไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถนำไปประกอบการเผยแพร่ศิลปะให้เกิดประโยชน์ต่อไป

Title	The Diversity of Facial Expression and Emotion
Author	Miss. Chanya Srihuang
Advisor	Assist. Prof Dr. Thaveerat Promrat
Co – Advisor	Assist. Prof. Surachat Ketprasit
Academic Paper	Thesis B.F.A. in Visual Art Design, Naresuan University, 2017
Keywords	Face, Emotion, Visage,

ABSTRACT

The creation of the thesis on " The Diversity of Facial Expression and Emotion " was a creative research. The visual arts, Art style, this is a mixed-media painting that aims to study, to learn and understand the creative process, to respond to thoughts and feelings, to express the identity and impression of the facial expressions. Human beings use their own faces as a medium through the process of creating art, which study the process. The process of creating an artistic output led to the recording of artistic output, that systematic as a thesis.

This thesis research was creative. There were steps and strategies for creating artistic works in mixed media painting, that use of materials such as black leather on wood. The work was a semi-abstract process, which had creative strategies with the process of painting. The material, the multimedia, presented two-dimensional concrete, camouflage by drilling holes on the material so many dots are combined into shape.

Definition of conceptual content about human emotions expressed through facial expressions to show aesthetic value on an art form, "the instrumentalism". The achievement of the creative research in this thesis, the variety of facial expressions and emotions identity, it appeared that the study of the development of the creative process of visual arts, materials, multimedia, presentation, 2 dimensional unreal on the material penetration to shape the number of 4 pieces of work, as well as record information. This thesis presented in the form of a book completely, thesis could be published in the exhibition of art to benefit.

ประกาศคุณูปการ

ข้าพเจ้าน้อมรำลึกในพระคุณบิดา มารดา คุณพ่อประมวล ศรีห้วง และคุณแม่มีณทนา ศรีห้วง ผู้ให้กำเนิดและให้อบรมสั่งสอน เลี้ยงดูข้าพเจ้าจนเติบโตใหญ่มาจนถึงทุกวันนี้ด้วยความเหนื่อยและยากลำบากอบรมสั่งสอนให้รู้ว่สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ สอนกิริยามารยาท ทั้งยังคอยสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาในทุกอย่างทุกด้าน และคอยปลอบประโลมข้าพเจ้าในยามที่ต้องการกำลังใจอย่างมาก เสริมสร้างพลังใจให้ข้าพเจ้าสามารถฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายมาได้ด้วยดีและกล้าหาญ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่เป็นผู้ให้วิชาความรู้ คอยชี้แนะแนวทาง ใน การศึกษา สอนให้มีความอดทนในการใช้ชีวิตสอนให้เราได้รู้จักปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องให้สมบูรณ์ อีกทั้งยังคอยย้ำเตือนถึงระเบียบวินัยและความรับผิดชอบที่พึงกระทำ ขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาออกแบบทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สาขาวิชาทุกท่าน ที่ให้ประสบการณ์ การ ปฏิบัติงานทางศิลปะให้ความรู้และความช่วยเหลือ ตลอดจนเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลศิลปินนิพนธ์ทุกท่าน ผู้ซึ่งแนะนำชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่อง พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและคอยให้คำปรึกษาเสร็จสิ้น จนศิลปินนิพนธ์ภาคเอกสารชุดนี้สามารถประสบ ความสำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงวัตถุประสงค์ไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ลุง ป่า น้า อา เพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือกันอย่างอบอุ่น หลายครั้งก็ ได้ให้ความช่วยเหลือโดยมิต้องร้องขอทำให้รู้สึกซาบซึ้งใจมาก แบ่งปันขนมข้าวน้ำอาหารให้กันเสมอและ ชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่องพร้อมให้คำแนะนำดีๆ เพื่อนำมาประยุกต์และหรับใช้กลับผลงานจนปรากฏผลสำเร็จ ราบรื่นทั้งยังให้กำลังใจอยากขยันขันแข็งอีกด้วยและด้วยกำลังใจและคำแนะนำเหล่านี้ สามารถทำให้ ข้าพเจ้าสำเร็จวัตถุประสงค์ศิลปินนิพนธ์ไปได้ด้วยดี

ชัญญา ศรีห้วง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	5
ขอบเขตของงานวิจัย.....	5
คำจำกัดความ.....	6
2 เอกสารและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจ.....	8
การศึกษาความหมายของศิลปะ.....	8
การศึกษาหลักองค์ประกอบของศิลปะและทัศนธาตุ.....	9
ศึกษาความหมายและลักษณะของอารมณ์.....	15
อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ.....	18
อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของศิลปิน.....	21
สรุปใจความสำคัญของศิลปะนิพนธ์.....	24
3 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์.....	25
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินนิพนธ์.....	25
ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล.....	25
โครงสร้างทางรูปทรง.....	26
โครงสร้างทางวัตถุ.....	28
เนื้อหา.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	39
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์.....	41
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 1	45

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 2	52
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 3	59
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 4	67
ขั้นตอนในการวิเคราะห์และสรุปกระบวนการสร้างสรรค์.....	75
4 การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์.....	76
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 1	77
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 2	82
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 3	87
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 4	93
5 บทสรุป.....	98
อภิปรายผลการศึกษาสร้างสรรค์งานศิลปะนิพนธ์.....	99
บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง.....	102
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้สร้างสรรค์.....	106

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ภาพจุดในขนาดและลักษณะที่แตกต่างกัน.....	10
2 ภาพลำดับน้ำหนักแสงเงา.....	11
3 ภาพวัตถุกับแสงเงา.....	12
4 ภาพสีที่เกิดจากแสง.....	13
5 ภาพสีที่เกิดจากธรรมชาติ.....	13
6 ภาพวงสี.....	14
7 ภาพน้ำหนักและความจัดของสี.....	15
8 ภาพสีหน้าภายใต้สภาวะทางอารมณ์ต่างๆ.....	16
9 ภาพศิลปะป๊อปอาร์ต ที่เป็นแรงบันดาลใจในการแสดงสีหน้า.....	18
10 ภาพศิลปะป๊อปอาร์ต.....	19
11 ภาพตัวอย่างผลงานในศิลปะป๊อปอาร์ต.....	20
12 ภาพศิลปิน Ben Heine.....	21
13 ภาพผลงาน DIGITAL CIRCLISM ของ Ben Heine ที่เป็นแรงบันดาลใจสำคัญ.....	22
14 ภาพผลงาน DIGITAL CIRCLISM ของ Ben Heine ที่ชื่นชอบ.....	23
15 ภาพศาสตราจารย์ชูด นิมเสมอ.....	24
16 ภาพแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ.....	25
17 ภาพสีอะคริลิกและฟุ้งกันสีอะคริลิก.....	29
18 ภาพวงเวียนคัตเตอร์.....	29
19 ภาพตุ้ดตุ้เจาะรู.....	30
20 ภาพหนังเทียม.....	30
21 ภาพเม็ดพลาสติกตกแต่ง.....	31
22 ภาพการตีคว่ำ.....	31
23 ภาพแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง.....	33
24 ภาพรูปหน้าใบของตัวเองในอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ.....	35

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ	หน้า
25 ภาพผลงาน Sunday Afternoon on the Island of La Grande Jette.....	36
26 ภาพผลงาน 'ไม่ได้ระบุ' – สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1887.....	37
27 ภาพวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์.....	39
28 ภาพวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์.....	40
29 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "เมื่อฉันมองดูสังคม".....	41
30 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "เอ็งกอพระบู๊".....	42
31 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "ระยิบระยับ ".....	43
32 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "สีสิ้นแห่งความสุข".....	44
33 ภาพภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 1.....	45
34 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 1,2 ปรับปรุงครั้งที่ 1.....	46
35 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 1,2และ3 ปรับปรุงครั้งที่ 2.....	46
36 ภาพชุดภาพข้อมูล.....	47
37 ภาพร่าง.....	48
38 ภาพร่างฉบับแก้ไขครั้งที่ 2.....	48
39 ภาพร่างภาพร่างลงบนวัสดุหนังเทียม.....	49
40 ภาพเริ่มเจาะตุ้ดตุ้หลังจากที่ใช้วงเวียนคัตเตอร์เจาะรูใหญ่เสร็จแล้ว.....	49
41 ภาพขณะเตรียมติดแผ่นหนังเทียมเข้ากับเฟรมติดไม้อัด.....	50
42 ภาพติดวัสดุไล่สีตามที่ภาพร่างกำหนดไว้.....	50
43 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์จิตรกรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์ชิ้นที่ 1.....	51
44 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 1,2	52
45 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 3,4 ฉบับปรับปรุงแก้ไข.....	52
46 ภาพข้อมูลที่ใช้ในการทำภาพร่างแบบหน้า.....	53
47 ภาพร่าง.....	54
48 ภาพร่างฉบับแก้ไข.....	54

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ	หน้า
49 ภาพร่างภาพร่างลงบนแผ่นหนังด้วยปากกาเมจิก.....	55
50 ภาพขณะกำลังเจาะหนังเทียมโดยใช้คัตเตอร์วงเวียน.....	55
51 ภาพหลังจากตัดด้วยคัตเตอร์วงเวียนเสร็จแล้ว ก็ใช้ค้อยๆตัดตุ้และค้อน.....	56
52 ภาพเมื่อเจาะรูเสร็จทั้งหมดแล้ว จึงนำมาทาบลงบนเฟรมติดไม้อัด.....	56
53 ภาพเริ่มติดเม็ดพลาสติกลงบนผลงานตามชั้นตอนที่วางไว้.....	57
54 ภาพภาพผลงานศิลปะประดิษฐ์กรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์ชิ้นที่ 2.....	58
55 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC.....	59
56 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 1,2,3และ4 ปรับปรุงครั้งที่ 1...	60
57 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC แบบที่1,2 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2.....	61
58 ภาพชุดข้อมูล.....	62
59 ภาพร่างฉบับแก้ไข.....	62
60 ภาพร่างฉบับสมบูรณ์.....	63
61 ภาพขยายภาพร่างลงบนวัสดุหนังเทียม.....	63
62 ภาพตัดวงใหญ่ตัววงเวียนคัตเตอร์.....	64
63 ภาพแผ่นหนังที่เจาะรูทั้งหมดขณะติดกับเฟรมกลมกลมที่ลงสีพื้นหลังไว้แล้ว.....	64
64 ภาพติดเม็ดพลาสติกที่ละช่องอย่างบรรจง.....	65
65 ภาพผลงานศิลปะประดิษฐ์กรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์ชิ้นที่ 3.....	66
66 ภาพร่างโดยโปรแกรมAdobe Photoshop CC สีหน้าที่ 1 ทั้งหมด 4 สี.....	67
67 ภาพร่างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC สีหน้าที่ 2 ทั้งหมด 4 สี.....	68
68 ภาพชุดข้อมูล.....	69
69 ภาพแบบภาพร่างที่นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา.....	70
70 ภาพขณะกำลังเจาะรูด้วยตุ้ค้อยๆเจาะหนัง.....	71
71 ภาพขณะพยายามวางลูกบิดเพื่อดูสีโดยภาพรวมตรงจุมก.....	72
72 ภาพวางลูกบิดตามสีที่เลือกไว้.....	72

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ	หน้า
73 ภาพเริ่มติดกาวบริเวณที่วางลูกบิดไว้ตอนแรก.....	73
74 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์จิตรกรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์ชิ้นที่ 4.....	74
75 ภาพแผนผังการวิเคราะห์รูปทรง.....	76
76 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "สระพริง".....	77
77 ภาพจุด ทิศนธาตุหลักที่นำมาใช้ในผลงาน.....	78
78 ภาพการวิเคราะห์เส้น.....	79
79 ภาพแสดงโครงสร้างของสี.....	80
80 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "รอยยิ้มแอบแฝง".....	82
81 ภาพแสดงภาพของการใช้จุดเป็นทศนธาตุสำคัญ.....	83
82 ภาพค่าของน้ำหนักแสงเงาจากภาพร่างและจากผลงานจริง.....	83
83 ภาพการวิเคราะห์เส้นผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	84
84 ภาพแสดงโครงสร้างของสี.....	85
85 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "ความกดดัน".....	87
86 ภาพทศนธาตุสำคัญที่ปรากฏบนผลงาน.....	88
87 ภาพค่าของน้ำหนักแสงเงาจากภาพร่างและจากผลงานจริง.....	89
88 ภาพการวิเคราะห์เส้นผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	90
89 ภาพแสดงโครงสร้างของสี.....	91
90 ภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "มอง".....	93
91 ภาพจุดบนผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	94
92 ภาพค่าของน้ำหนักแสงเงาจากภาพร่างและจากผลงานจริง.....	94
93 ภาพการวิเคราะห์เส้นผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	95
94 ภาพแสดงโครงสร้างของสี.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยตัวผู้สร้างสรรค์มักจะมีสงสัยและรู้สึกมีความสนใจใคร่รู้ เกี่ยวกับการสังเกตท่าทางสีหน้าของผู้คนรอบๆตัว ทุกคนก็มีการตอบสนองและแสดงสภาพทางอารมณ์รวมถึงท่าทางที่แตกต่างกันออกไป บางก็ยิ้ม บางก็ตกใจ บางก็โกรธ หรือแม้แต่เศร้า สิ่งที่ยังบอกและเห็นได้ชัดที่สุดของการแสดงอารมณ์เหล่านี้ คือสีหน้าหรือใบหน้า ทุกคนจะแสดงออกทางสีหน้าเสมอโดยธรรมชาติ ในชีวิตประจำวันตัวผู้คนบางส่วน บ่อยครั้งก็เลือกที่จะใช้การแสดงออกทางสีหน้าแทนคำพูดในหลายๆเรื่อง เช่น เมื่อไม่พอใจ แทนที่จะบอกว่าไม่พอใจเป็นคำพูด แต่จะแสดงออกทางสีหน้าที่ทั้งการขมวดคิ้ว มองด้วยหางตา หรือทำปากให้มีลักษณะคว่ำลง เมื่อคนรอบข้างเห็นจะรู้ได้ทันทีว่าสีหน้าท่าทางลักษณะนี้หมายถึงกำลังไม่พอใจอยู่

โดยพฤติกรรมเหล่านี้มีต้นตอหรือสาเหตุหลักมาจากการได้รับผลกระทบทางจิตใจจากสภาพแวดล้อมหรือสังคมภายนอก ซึ่งเรียกพฤติกรรมเหล่านี้ว่าการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกหรือสภาวะทางอารมณ์ ในชีวิตประจำวัน ทุกสิ่งล้วนอยู่ภายใต้อารมณ์ของมนุษย์ ความโกรธ ความเศร้า ความดีใจ ความอิจฉา เป็นสิ่งที่เราประสบพบเจอในทุกวัน และหากไม่มีห้วงอารมณ์เหล่านี้ วันเวลาที่ผ่านไปในแต่ละวันก็จะขาดสีสันและขาดรสชาติของชีวิตอย่างที่ควรจะเป็น ดังนั้นอารมณ์จึงเป็นสิ่งดีและมีคุณค่า หากเราควบคุมและปฏิบัติตนในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกในทางที่ถูกที่ควร เราก็จะสามารถมีความสุขได้อย่างแท้จริง ความหมายของอารมณ์เป็นข้อมูลป้อนกลับและเป็นส่วนสำคัญ ฉะนั้นในการสร้างสรรค์ศิลปะ ของข้าพเจ้าชุดนี้จึงให้ความสำคัญต่อความหมายของอารมณ์ตามหมายนี้(วารุณี ภูวสรกุล, 2550)

การให้คำนิยามของอารมณ์เป็นเรื่องยุ่งยาก เพราะว่ามันไม่มีความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมที่มีอารมณ์และพฤติกรรมที่ไม่มีอารมณ์อย่างเด่นชัด หรือแม้แต่วิธีการแสดงออกก็ไม่มีการแบ่งให้

ชัดเจน อารมณ์ของมนุษย์สามารถรวมเข้ากับเรื่องอื่นๆ เหมือนการรวมสีหลายสีเข้าไปในสเปกตรัม นอกจากนี้อารมณ์ที่เป็นพื้นฐาน เช่น ยินดี ความรัก ความโกรธและอารมณ์อื่นๆ จะรวมกันมากน้อยต่างกันทำให้เกิดลักษณะอารมณ์ที่ซับซ้อน เช่น ความรักของหนุ่มสาว ความรักชาติ และแม้แต่อารมณ์ที่แสดงถึงความยินดีและไม่ยินดีก็มีความยุ่งยากในการให้คำนิยาม

โดยทัศนะของผู้สร้างสรรค์ มีความคิดเห็นว่า อารมณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปและเป็นไปให้ยากที่จะให้คำนิยามที่ชัดเจนหรือตรงตัวได้ เพราะฉะนั้นอารมณ์จึงมีความพิเศษและน่าสนใจในการนำเป็นเป็นหัวข้อในการสร้างสรรค์ผลงาน

ในส่วนหน้าที่ของอารมณ์นั้นผู้ช่วยศาสตราจารย์วารุณี ภูวสรกุล ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า Emotion หรือ อารมณ์ มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินที่มีความหมายว่า “การเคลื่อนย้าย” (movement) ซึ่งมีความคิดที่ว่า อารมณ์ เป็นทั้งตัวนำและตัวเร่งให้เกิดพฤติกรรม อารมณ์ของมนุษย์ซับซ้อนมากกว่าสัตว์อื่นๆ เราจะพบว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่หัวเราะเมื่อมีความสุข และร้องไห้เมื่อเศร้า เหตุใดเราจึงมีอารมณ์ อารมณ์จะกระตุ้นเรา จะช่วยให้เรารวบรวมประสบการณ์นำไปสู่การกระทำและสื่อสารการกระทำ ดังจะพบดังนี้

1. เป็นตัวเราให้เกิดพฤติกรรม (arousal) เหมือนเป็นการให้สัญญาณว่าจะมีบางอย่างที่สำคัญเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น สัตว์ที่ตกใจกลัวหรือตื่นเต้นที่มีคนเข้ามาใกล้ มันก็จะเตรียมตัวได้ตอบเพื่อเป็นการป้องกันตัวมันเอง ทำให้มีชีวิตรอด ส่วนมนุษย์ที่มีความรักก็จะผลิตลูกมากกว่าคนที่ไม่มีความรัก ฉะนั้นอารมณ์จะทำให้มีการกระทำรุนแรงขึ้น เช่นอารมณ์โกรธจะทำให้ร่างกายมีความพร้อมที่จะกระทำทันทีทันใดได้

2. เป็นตัวรวบรวม อารมณ์จะทำให้การรับรู้ของเรามีสีล้นกับตัวเองและคนอื่น และยังทำให้รวบรวมการคิดเป็นระบบที่รู้สึกได้ (Bower, 1981 อ้างอิงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารุณี ภูวสรกุล, 2550, น.264) ตัวอย่างเช่น ถ้าเรากำลังอยู่ในอารมณ์ดีทุกสิ่งทุกอย่างก็จะดีเหมือนคนที่มองผ่านแวตาสีกุหลาบ และถ้าอยู่ในอารมณ์ไม่ดี ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเป็นไปในด้านลบ ฉะนั้นความรู้สึกที่เราารู้ตัว

จะเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ถ้าเราโกรธเราก็จะพบคนอื่นโกรธ แม้ว่าคนนั้นจะไม่โกรธก็ตาม (Bower, 1981 อ้างอิงจาก วารุณี ภูวสรกุลม, 2550)

3. เป็นตัวนำและเป็นตัวสนับสนุนให้มีการกระทำต่อไป เราจะพบว่าสัตว์ที่โกรธจะต่อสู้อันตรายที่กลัวจะหนี คนที่ร่าเริงสนุกสนานก็ยินดีและกระตือรือร้นในการทำงาน ฉะนั้นอารมณ์จึงเป็นตัวนำให้เกิดพฤติกรรม ตัวอย่างคนที่ชอบรับประทานอาหารที่มีรสหวาน จะส่งเสริมให้คนนั้นค้นหาและรับประทานอาหารหวาน แม้ว่าจะมีอันตรายก็ตาม

อารมณ์ยังเป็นตัวสนับสนุนและทำให้มีพฤติกรรมต่อไปอีก เช่น ถ้าเรากลัว เราก็จะวิ่งหนีขึ้นและเร็วขึ้นมากกว่าตอนที่เราเบื่อ ฉะนั้นปฏิภิกิริยานี้จะมีประโยชน์สำหรับหลีกเลี่ยงอันตรายได้

4. การสื่อสาร สัตว์ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับสัญญาณต่างๆ เช่น กลิ่น ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า สิ่งต่างๆ นี้จะเป็นสัญญาณสื่อสารสังคมด้วย ตัวอย่างเช่น สุนัขพูดไม่ได้ว่า "ออกไปให้พ้น" มันจะทำเสียงขู่เราก็ได้ข้อความที่สื่อว่าไม่ชอบ สัญญาณของอารมณ์ก็เหมือนกับการแสดงของสีหน้า เสียงลักษณะของรูปร่าง ซึ่งมีความหมายในระดับหนึ่งได้ ตัวอย่างเช่น คนหนึ่งอาจจะพูดออกมาว่าเขาสนใจในเรื่องที่อีกคนหนึ่งพูด แต่คนฟังไม่มองคนพูด แค่นั้น สื่อให้เห็นว่าคนฟังเบื่อก่อนที่จะนั่งฟัง (วารุณี ภูวสรกุล, 2550)

เพราะมนุษย์ที่เป็นสัตว์ประเสริฐ ซึ่งมีความรู้, ความเข้าใจ และความรู้สึกนั้น จึงแสดงสีหน้าท่าทางต่างๆ ออกมา ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว การออกท่าทาง คือการเคลื่อนไหวมือ, ไหล่, หรือทั้งตัวเพื่อแสดงแนวคิดอารมณ์ความรู้สึก หรือท่าที ใช้ตาและปากรวมทั้งการเคลื่อนไหวศีรษะเพื่อจะเสริมคำพูดให้หนักแน่นยิ่งขึ้นและเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกต่างๆ การแสดงออกทางใบหน้า ใบหน้ามักจะเผยความรู้สึกที่แท้จริงได้มากกว่าส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย ตา, การทำปาก, การเอียงศีรษะล้วนมีบทบาทในเรื่องนี้ แม้ไม่พูดสักคำ ใบหน้าของคุณก็ยังสามารถถ่ายทอดความเย็นชา, ความรังเกียจ, ความงุนงง, ความประหลาดใจ, หรือความยินดีออกมาได้ เมื่อมีการแสดงออกทางใบหน้าเช่นนั้นพร้อมกับคำพูด สิ่งเหล่านี้จะเพิ่มน้ำหนักการพูด เนื่องจากผู้ฟังได้เห็นท่าทางและได้รับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกจากสีหน้า (ห้องสมุดออนไลน์ของวีชเททเวอร์ น. 121-น. 123 ว. 3 อ เข้าถึงได้จาก <http://wol.jw.org/th/wol/d/r>

113/psi/1102001081 #h=10) เช่น เมื่อเราต้องการที่จะอยากได้ในของซึ่งเป็นวัตถุนิยม สีหน้าท่าทางของเรา ก็จะแสดงออกมาถึงความต้องการ ความอยากได้ ดวงตาจะลุกราว คิ้วจะเบิกขึ้น และจะจดจ่อ กับสิ่งๆ นั้นมาก ๆ อย่างเห็นได้ชัด เป็นต้น

โดยความประทับใจจากการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ทางสีหน้าของคนรอบตัว ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานโดยจะแสดงออกให้เห็นถึงตัวตนที่ในอีกด้านของผู้สร้างสรรค์เอง ซึ่งยังไม่เคยแสดงออกมาให้บุคคลคนรอบข้างได้สัมผัสสีหน้าท่าทางนั้นเป็นสิ่งที่สื่อถึงอารมณ์ได้ดีและชัดเจน ต้องการสร้างผลงานโดยใช้เทคนิคที่แปลกใหม่ โดยการเจาะให้เกิดเป็นจุด พอเกิดจุด เมื่อนำมารวมกันก็จะกลายเป็นรูปทรง รูปร่าง ที่เลือกและนำ 'จุด' มาใช้เป็นองค์ประกอบทัศนศิลป์นั้น เพราะจุดสามารถบ่งบอกถึงมวลปริมาตร และทิศทาง อีกทั้งสามารถส่งเสริมจินตนาการ มนุษย์ให้เกิดการเชื่อมต่อกันเป็นรูปทรงที่ชัดเจนได้ และจุดยังทำให้เกิดภาพลวงตาหรือมีปฏิกิริยาต่อสายตาอีกด้วย (ผศ.จิรวัดณ์ พิระ-สันต์, 2545) เมื่อจุดเล็กๆ แล้วจุดใหญ่ๆ มาเรียงต่อกันโดยจัดเรียงความรูปแบบที่กำหนด จะทำให้เกิดน้ำหนักแสงเงาในผลงาน การให้ความสำคัญกับสีหน้าท่าทางเป็นสิ่งที่สำคัญของตัวงานรวมถึงการเลือกใช้วัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบผลงานโดยนำเสนอออกมา รูปธรรมแบบลวงตา 2 มิติ โดยการเจาะรูบนวัสดุ เป็นจิตรกรรมวัสดุสื่อผสม

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

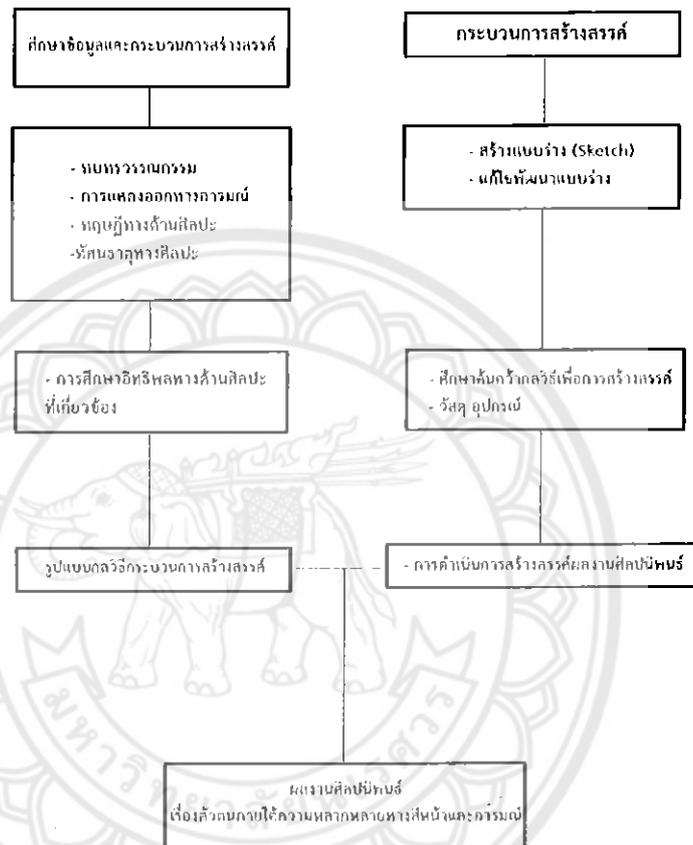
1. ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการการสร้างสรรค์ตอบสนองความคิดและความรู้สึก ผ่านทางรูปทรงซึ่งเกิดจากการเจาะรู แสดงออกถึงคุณค่าทางความคิดและความงามหรือสุนทรีย์ภาพในรูปแบบงานจิตรกรรมสื่อผสม
2. เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและความประทับใจที่มีต่อการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าของมนุษย์ โดยใช้ใบหน้าของตนเองเป็นสื่อผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์งานทางศิลปะ
3. เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ให้อย่างระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปะนิพนธ์ ภายใต้เนื้อหาความประทับใจของการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าของมนุษย์

ขอบเขตของงานวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ เรื่อง ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขอบเขตของการทำงานไว้ดังนี้

1. เป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสมบนกระดาษ 2 มิติ แบบลวงตาในลักษณะ 3 มิติ โดยรูปแบบผลงานมีลักษณะแบบรูปธรรมแนวกึ่งนามธรรม (Semiabstract)
2. เป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสมที่มีแนวคิด เนื้อหามาจากอารมณ์ ความรู้สึกภายใน (subjective) เรื่องตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์
3. เป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสมที่มีการแสดงออกในรูปแบบเฉพาะตัว โดยการเจาะรู (perforate) สีอะครีลิก (Acrylic color) และวัสดุผสม
4. จำนวนผลงาน 4 ชิ้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การแสดงออกทางอารมณ์ (Innate emotional expression) หมายถึง การแสดงอารมณ์พื้นฐานเป็นสิ่งที่มาตั้งแต่กำเนิด เช่น โกรธก็จ้ำมีความบึ้งตึงทางทงสีหน้า มีความสุขก็จะยิ้มอย่างแจ่มใส

ใบหน้า (Face) หมายถึง พื้นที่ที่จะแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างชัดเจนและแสดงออกได้ดีที่สุด

บทที่ 2

เอกสารข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์เรื่อง "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์" (The diversity of facial expression and emotion) ชุดนี้ เป็นกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์ โดยศึกษาจากเรื่องที่ถูกสร้างสรรค์สนใจคือเรื่องของการสังเกตสภาวะทางอารมณ์ของผู้คนรอบตัว และเพื่อถ่ายทอดความอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้น จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะประเภทจิตรกรรมโดยประกอบไปด้วย เรื่องของทัศนธาตุ จุด สี น้ำหนักแสงเงา รูปทรง และกลวิธีต่างที่คิดค้นขึ้นจากการทดลองเพื่อสร้างผลงานในกลวิธีใหม่ จนได้เป็นกลวิธีในแบบเฉพาะตัวและเลือกนำไปหน้าตัวเองในอารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกัน มาเป็นตัวสื่อสารในการแสดงออกผ่านผลงาน ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ประกอบด้วย ตัวผลงานศิลปะประเภททัศนศิลป์ ซึ่งสร้างสรรค์ผลงานโดยเป็นไปตามกระบวนการศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาต่อไป

จำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบ ขั้นตอน การศึกษาค้นคว้าความรู้ความเข้าใจต่างๆต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์เรื่อง "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์" (The diversity of facial expression and emotion) ชุดนี้

ผู้สร้างสรรค์ได้ดำเนินการศึกษา และค้นคว้า ข้อมูล ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานสำหรับนำมาเป็นความบันดาลใจ ความประทับใจในรูปแบบ เนื้อหา และสามารถใช้เป็นข้อมูลประยุกต์ ต่อเนื้อหาเรื่องราวแนวความคิด นำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมและให้อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ได้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความหมายของศิลปะ
2. ศึกษาหลักองค์ประกอบของศิลปะและทัศนธาตุ
3. ศึกษาความหมายและลักษณะของอารมณ์
4. อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ
5. อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของศิลปิน

1.1 ความหมายของศิลปะ

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อมูล ความรู้ความเข้าใจในความหมายของศิลปะ ความหมายของศิลปะในทัศนะของผู้สร้างสรรค์เห็นด้วยกับความหมายที่ว่า

- ศิลปะคือรูปทรง (Art as Pure Form) งานศิลปะไม่สามารถจะสร้างขึ้นมาได้ถ้าปราศจากรูปทรง Form การที่เราชื่นชมเพราะว่าในศิลปะวัตถุมีรูปทรงที่สวยงาม ทั้งนี้เพราะลักษณะที่สำคัญคือมีความกลมกลืนขององค์ประกอบที่ทำให้เป็นเอกภาพ ตัวอย่างเช่นความสัมพันธ์ของดนตรีตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ และรูปทรงของเสียงดนตรี สามารถถ่ายทอดมาอย่างจิตใจได้

(ที่มา: http://web.yru.ac.th/~jara/data/content/Chapter2_nee.html)

- ศิลปะ หมายถึง ผลแห่งพลังความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกมาในรูปลักษณะต่าง ๆ ให้ปรากฏซึ่งสุนทรีย์ภาพ ความประทับใจ หรือ ความสะเทือนอารมณ์ ตามอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา รสนิยมและทักษะของแต่ละคน เพื่อความพอใจ ความรื่นรมย์ หรือเพื่อสนองตอบขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือความเชื่อในลัทธิศาสนา

- ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กล่าวไว้ว่า ศิลปะ คือ งานอันเป็นความภาคภูมิใจของมนุษย์ ที่ต้องใช้ความพยายามด้วยมือและความคิดของศิลปิน

- เกอเต (Goethe : 1749 – 1836) กวีชาวเยอรมัน กล่าวว่า "ศิลปะเป็นศิลปะได้ เพราะว่าเป็นศิลปะไม่ใช่ธรรมชาติ (Art is art only because it is not nature)"

- เซอร์ เฮร์เบิร์ต รีด (Sir Herbert Read, 1893 – 1968) กวี นักปรัชญา นักเขียน และนักวิจารณ์ชาวอังกฤษ กล่าวว่า "ศิลปะจึงได้มีคำจำกัดความอย่างง่ายและเป็นธรรมดาที่สุด คือ พยายามที่จะสร้างสรรค์รูปลักษณะความพึงพอใจขึ้นมา และรูปลักษณะนั้นก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกในความงามนั้น จะเป็นที่พึงพอใจได้ก็ต่อเมื่อประสาทสัมผัสของเรารู้สึกชื่นชมในเอกภาพหรือความประสานกลมกลืนกัน ในความสัมพันธ์อันมีระเบียบแบบแผน"

(ที่มา : <http://danayart103.blogspot.com/2010/06/art.html>)

- ศิลปะ คือการถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นรูปทรง คลิฟเบล ได้ให้ความหมายในนิยามของคำคำนี้ไว้ว่า "คุณสมบัติโดดเด่นเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในผลงานทัศนศิลป์นั้น คือรูปทรงที่มีความสำคัญ" การถ่ายทอดและแสดงความรู้สึกของมนุษย์ ถ้าหากไม่มีสิ่งเร้าหรือแรงบันดาลใจ ความรู้สึกนั้นๆ ก็ปรากฏเป็นรูปทรงไม่ อารมณ์ความรู้สึกนี้ถูกควบคุมด้วยสติ การถ่ายทอดรูปทรงจึงถูกถ่ายทอดมาจากการกลั่นกรองทางสติปัญญา ทางความคิดสร้างสรรค์ที่ศิลปินได้กำหนดรูปแบบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (เสรี เรื่องเนตร, 2549)

เมื่อผู้สร้างสรรค์เข้าใจถึงความหมายของศิลปะแล้ว ผู้สร้างสรรค์จึงศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของศิลปะและทัศนธาตุ ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะขั้นตอนนี้

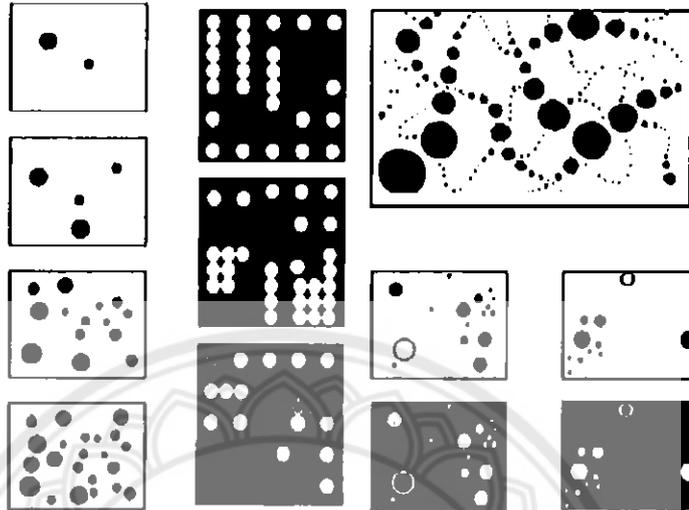
2.1 ศึกษาหลักองค์ประกอบของศิลปะและทัศนธาตุ

ถ้าพิจารณาตามความหมายของศิลปะกล่าวว่า ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือความงาม ก็จะได้เห็นว่าศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออก อันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีกส่วนหนึ่ง เราเรียกส่วนหลังว่า เนื้อหา (Content) หรือ องค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะ ก็คือ รูปทรงกับเนื้อหา

การสร้างงานศิลปะนั้น นับเป็นการแสดงออกทางความคิด และอารมณ์ความรู้สึกโดยถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะในแบบฉบับของตนเอง โดยมีทั้งในรูปแบบของรูปธรรมและนามธรรม ทัศนธาตุเป็นสื่อสุนทรีย์ภาพที่จักนำประกอบกันให้กลายเป็นรูปทรงตามแนวคิดและเรื่องราว ยึดเหนี่ยวพร้อมจัดระเบียบจนกลายเป็นเอกภาพ โดยทัศนธาตุหลักๆที่ตัวผู้สร้างสรรค์ต้องการศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในผลงาน ได้แก่ จุด น้ำหนักแสงเงา เส้นโครงสร้าง และสี

จุด (Point) เป็นธาตุเบื้องต้นที่สุดของการเห็น จุดมีมิติเป็นศูนย์ ไม่มีความกว้าง หรือลึก เป็นธาตุที่ไม่สามารถจะแบ่งออกได้ เป็นสิ่งที่เล็กที่สุดที่ใช้สร้างรูปทรงและสร้างพลังเคลื่อนไหวของที่ว่างขึ้นในภาพได้

ในธรรมชาติเราจะเห็นจุดกระจายต่างๆอยู่ทั่วไปในที่ว่าง เช่น จุดที่สุกใสของกลุ่มดาว ในท้องฟ้า ลายจุดในสัตว์และพืชบางชนิด เมื่อเราอยู่บนที่สูงมองลงมายังกลุ่มคน จะเป็นเป็นจุดกระจายเคลื่อนไหวไปมา มิติก็ไม่มี หรือรวมกลุ่มกัน จุดที่เราเห็นต่างๆเหล่านี้ทำให้เกิดตำแหน่งของรูปทรง(จุด) ในที่ว่างขึ้น ซึ่งเป็นการเริ่มแรกที่สุดขององค์ประกอบศิลปะที่จุดนั้นเกือบไม่มีความสำคัญอะไรเลย รูปทรงก็ไม่มี มิติก็ไม่มี แต่เมื่อปรากฏตัวในที่ว่าง ที่ว่างนั้นมีความหมายขึ้นมาทันที กล่าวคือ ถ้าเป็นจุดจุดเดียว ที่ว่างกับจุดจะมีปฏิริยามลัดกันตอบได้ซึ่งกันและกัน ถ้าเป็นหลายจุดปฏิริยานั้นจะรุนแรงขึ้น เนื่องจากการดึงดูดและการผลักดันระหว่างจุดต่อจุดเพิ่มขึ้นด้วย จุดที่เริ่มหนาแน่นเป็นกลุ่ม เส้นรูปนอกหรือเส้นโครงสร้างของกลุ่มจะปรากฏให้เห็นในจินตนาการ (ชูลูด นิมเสมอ, 2553)

ภาพประกอบที่ 1 จุดในขนาดและลักษณะที่แตกต่างกัน

(ที่มา: [http://watkadarin.com/E-\(new\)1/02studio2classrm/unit2/chapt2.1dot/dot.htm](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classrm/unit2/chapt2.1dot/dot.htm))

เส้นโครงสร้าง (Structural Line) คือเส้นที่มองไม่เห็นด้วยตา เป็นเส้นในจินตนาการที่ผู้ดูจะรู้สึกหรือประติประต่อเชื่อมโยงจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง เส้นชนิดนี้เดินทางด้วยความรู้สึก ไม่ใช่ด้วยการเห็น เป็นเส้นที่มีความสำคัญมากในศิลปะ พลังอำนาจในงานศิลปะที่จะเคลื่อนไหวหรือหยุดนิ่ง ผ่อนคลายหรือตึงเครียด ก็อยู่ที่เส้นภายในที่มองไม่เห็นนี้ เส้นโครงสร้างมีอยู่ 6 อย่างด้วยกันคือ

1. เส้นแกนของรูปทรง เช่น เส้นศูนย์ถ่วงของคน เส้นแกนผลไม้ หรือ เส้นแกนของวัสดุ
2. เส้นรูปนอกของกลุ่มรูปทรง
3. เส้นที่ลากด้วยจินตนาการจากจุดหนึ่งถึงอีกจุดหนึ่ง เช่น ดาวหมี ดาวจระเข้ ฯลฯ
4. เส้นที่แสดงความเคลื่อนไหวของที่ว่าง
5. เส้นโครงสร้างปริมาตร เนื่องจากเส้นรูปนอกไม่สามารถแสดงความโค้งมนของปริมาตรได้ เส้นภายใน จึงเป็นเส้นโครงสร้างหรือเส้นจินตนาการอีกชนิดหนึ่งที่แสดงความเคลื่อนไหวที่พื้นผิวให้รู้สึกในปริมาตรของรูปทรง
6. เส้นโครงสร้างขององค์ประกอบ ที่เกิดจากเส้นแกนของส่วนต่างๆที่ประสานกัน ก่อนที่จะมีรายละเอียดของรูปทรง เส้นชนิดนี้มีความสำคัญต่อการสร้างอารมณ์ความรู้สึกส่วนรวมของ

ศิลปะมาก เมื่อเรามองวัตถุที่เป็นมวล เช่น คน ภูเขา ต้นไม้ เราจะรู้สึกในเส้นแกนก่อนสิ่งอื่น เช่น คน ยืนจะเห็นเส้นตั้ง ภูเขาจะเห็นเป็นเส้นนอน การวางเส้นโครงสร้างขององค์ประกอบก่อนที่จะเขียนมวล หรือรูปทรงลงไป จึงเป็นวิธีที่เราสามารถจะกำหนดความรู้สึกหรืออารมณ์ขึ้นต้นของภาพ เป็นพื้นฐาน สำหรับสานต่อด้วยรูปทรงที่มีรายละเอียดและความซับซ้อนให้สมบูรณ์เต็มที่ต่อไป (ชอุต นิมเสมอ ,2553 หน้า 53-54)

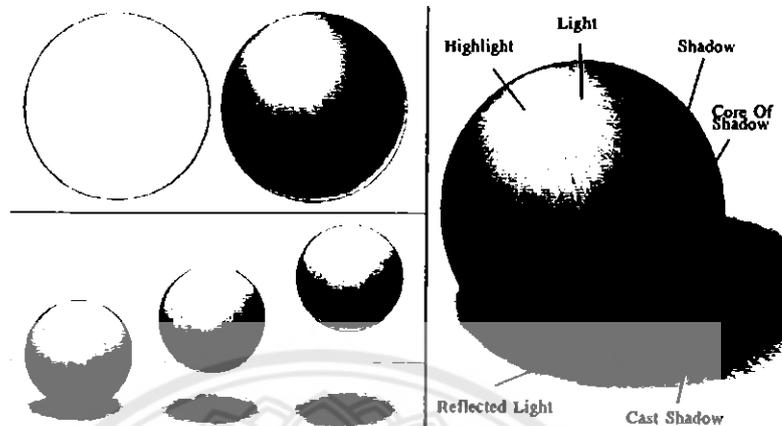
น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงเงา (Tone) น้ำหนัก คือ ความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง ละ บริเวณที่เป็นเงาของวัตถุ หรือการระบายสีให้มีผลเป็นความอ่อนแก่ของสีหนึ่ง หรือหลายสี หรือบริเวณ ที่มีสีขาว สีเทา และสีดำ ไรความเข้มระดับต่างๆ ในชิ้นงานหนึ่ง น้ำหนักที่ใช้ตามลักษณะของแสงเงาใน ธรรมชาติจะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากจะให้ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว น้ำหนัก ยังให้ความรู้สึกและอารมณ์ด้วยการประสานความอ่อนแก่ในตัวของมันเองอีกด้วย ในงานนามธรรม เราจะได้รับความรู้สึกจากความอ่อนความแก่ของน้ำหนักที่ประสานกันอยู่ใน๓๗โดยตรง โดยไม่ต้อง ผ่านรูปทรงที่รู้ได้เข้าใจได้อย่างไร (ชอุต นิมเสมอ, 2553)

ภาพประกอบที่ 2 ลำดับน้ำหนักแสงเงา

(ที่มา : <http://www.graphictoday.com/value.html>)

คุณลักษณะของน้ำหนัก ได้แก่ 1. มี 2 มิติ คือ ความกว้าง กับความยาว 2. มีทิศทาง 3. มี ลักษณะต่างๆ เช่นเดียวกับเส้น คือ ยาว สั้น เป็นคลื่นๆ ฯลฯ 4. มีรูปร่างได้แก่ กลม เหลี่ยม อีกระ ฯลฯ 5. มีลักษณะผิวต่างๆ

ภาพประกอบที่ 3 วัดถูกกับแสงเงา

(ที่มา : <https://www.dek-d.com/board/view/2084547/>)

หน้าที่ของน้ำหนัก ได้แก่

1. ให้ความแตกต่างระหว่างรูปกับพื้นที่ หรือรูปทรงกับที่ว่าง
2. ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดู บริเวณที่น้ำหนักตัดกันจะดึงดูดความสนใจ และถ้ามีบริเวณที่น้ำหนักตัดกันหลายแห่ง จะนำสายตาให้เคลื่อนจากบริเวณหนึ่งไปอีกบริเวณหนึ่งตามจังหวะที่ศิลปินกำหนดไว้ ซึ่งอาจกลมกลืนสม่ำเสมอ หรือกระแทกกระทั้นรุนแรง
3. ให้ความเป็น 2 มิติแก่รูปทรง
4. ให้ความเป็น 3 มิติแก่รูปทรง
5. ให้ความลึกในภาพ
6. ให้ความรู้สึกด้วยการประสานกันของน้ำหนัก

สี (Color) สีเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่นำมหัสจรรย์ สีมียุอยู่ในแสงแดด เป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่ง จะปรากฏให้เห็นเมื่อแสงแดดส่องผ่านละอองน้ำในอากาศและเกิดการหักเหทอเป็นสีรุ้งออกมา สีรุ้งที่เราเห็นในท้องฟ้ามีอยู่ 7 สี คือ ม่วง ม่วงน้ำเงิน น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม และแดง ถ้าเรานำแท่งแก้วสามเหลี่ยม (Prism) มาแสงแดดส่องผ่าน แท่งแก้วก็จะแยกสีออกจากแสงให้เห็นเป็นสีรุ้งเช่นเดียวกัน สีแต่ละสีมีความถี่ของคลื่นแสงไม่เท่ากัน สีแดงมีความถี่ต่ำที่สุดและมีช่วงคลื่นยาวที่สุด คลื่นแสงจะมีความถี่สูงขึ้นเรื่อยๆ จากแดงไปส้ม จนถึงม่วงที่มีความถี่สูงสุดและช่วงคลื่นสั้นที่สุด คลื่นแสงที่มีความถี่ต่ำกว่าแดงหรือสูงกว่าม่วงยังมีอีกมากมาย เช่น แสงอินฟราเรดที่มีความถี่ต่ำกว่าแดง หรือแสงไวโอ

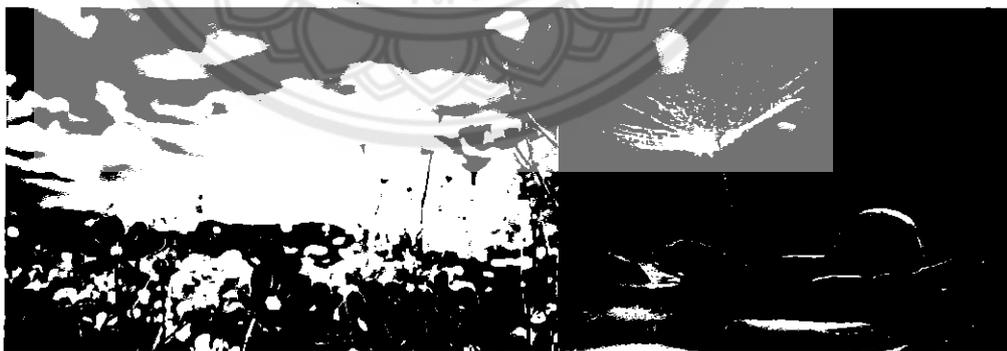
เลตที่มีความถี่สูงกว่าม่วง แต่ตาของมนุษย์ไม่อาจรับความถี่ขนาดนั้นได้ เช่นเดียวกับที่หูของเราก็สามารถรับคลื่นเสียงที่มีความถี่ในช่วงหนึ่งเท่านั้น

สีมีอยู่ 2 ชนิด คือ สีที่เป็นแสง ได้แก่ สีที่เกิดขึ้นจากการหักเหของแสงกับสีที่เป็นวัตถุ ได้แก่ สีที่มีอยู่ในวัตถุธรรมชาติทั่วไป เช่น พืช สัตว์ แร่ธาตุ ฯลฯ

ภาพประกอบที่ 4 สีเกิดจากแสง

(ที่มา : <http://www.houstonpress.com/arts/reality-bites-cosmos-a-spacetime-odyssey-6374455>)

ภาพประกอบที่ 5 สีที่เกิดจากธรรมชาติ

(ที่มา : http://zone-wallpapers.blogspot.com/2013/04/blog-post_4836.html, <http://sawanee029.blogspot.com/2015/11/nature-natura-1-physis-feature-accord.html>)

คุณลักษณะของสี

สีเป็นทัศนธาตุที่สำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในงานจิตรกรรม นอกจากจะมีคุณลักษณะของทัศนธาตุอื่นๆอยู่ครบถ้วนแล้ว ยังมีลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นอีก 3 ประการ คือ

1. ความเป็นสี (Hue) หมายถึง เป็นสีอะไร เช่น แดง เหลือง ฯลฯ ตามวงสีธรรมชาติ
2. น้ำหนักของสี (Value) หมายถึง ความสว่างหรือความมืดของสี ถ้าเราผสมสีขาวเข้าไปในสีหนึ่ง สีนั้นจะสว่างขึ้น หรือมีน้ำหนักอ่อนลง และถ้าเราเพิ่มสีขาวเข้าไปทีละน้อยๆเป็นลำดับ เราจะได้ค่าของสีหรือน้ำหนักของสีที่เรียงลำดับจากแก่ที่สุดไปจนอ่อนที่สุด
3. ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีสีหนึ่ง สีที่ถูกผสมด้วยสีดำจะหม่นลง ความจัดหรือความบริสุทธิ์จะลดลง ความจัดของสีจะเรียงลำดับจากจัดสุดไปจนหม่นที่สุดได้หลายลำดับ ด้วยการค่อยๆเพิ่มปริมาณของสีดำที่ผสมเข้าไปทีละน้อย จนถึงลำดับที่ความจัดของสีน้อยที่สุด คือ เกือบดำ (ชลุต นิมเสมอ,2553)

ภาพประกอบที่ 6 วงสี

(ที่มา : <http://help-2-succeed.com/blog/using-the-color-wheel/>)

ภาพประกอบที่ 7 น้าหนักและความจัดของสี

(ที่มา : <http://www.rmutphysics.com/charud/naturemystery/colour/colour2.htm>)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้สร้างสรรค์เข้าใจถึงทัศนธาตุและองค์ประกอบของศิลปะ สามารถ
ความรู้และความเข้าใจมาปรับใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ในสมบรูณ์และดียิ่งขึ้น

3.1 ศึกษาความหมายและลักษณะของอารมณ์

คำว่าอารมณ์ เรามักใช้กันเสมอและหมายถึงสภาวะของจิตใจในขณะหนึ่ง เช่น เรามักจะพูด
ว่า “วันนี้อารมณ์ไม่ดี ใครอย่ามาขี้วนะ” นอกจากนี้อารมณ์โดยทั่วไป เรามักจะหมายถึง ความรู้สึก
(Feeling) ต่างๆ เช่น ดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น เศร้า โกรธ และอื่นๆ

อารมณ์เป็นคำที่ยากแก่การที่จะให้ความหมายเฉพาะเจาะจงลงไป อย่างไรก็ตามได้มีผู้
พยายามให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ตามรากศัพท์ (มาจากภาษาละติน คือคำว่า emovere ซึ่งหมายถึง “to stir” หรือ “upset”)
หมายถึง ความริบร้อน หรือความปั่นป่วนอันเนื่องมาจากความเร้าร้อน หรือความตื่นเต้น

2. เครทซ์ และครัทช์ฟิลด์ (Kretch&Crutchfield) กล่าวว่า อารมณ์คือความตึงเครียด ซึ่งทำให้
อินทรีย์พร้อมที่จะแสดงออก เพื่อตอบสนองของความต้องการของบุคคลนั้น

3. อารมณ์ หมายถึงสภาพที่ถูกรบกวนทางจิตใจ เป็นภาวะที่แตกแยกฟุ้งซ่าน คือตามธรรมดา
ถ้าเราไม่มีอารมณ์ สภาพของจิตใจและร่างกายจะทำงานเป็นปกติ เรียกว่า อยู่ในสภาพสมดุล หรือเป็น
integrated activity แต่เมื่อมีสิ่งเข้ามาขยี้ยุปลุกปั่นให้เราเกิดอารมณ์ขึ้น ภาวะที่ร่างกายและจิตใจถูก
กระตุ้นนี้ จะทำให้เราเกิดอารมณ์ สภาพของจิตใจและร่างกายจะทำงานไม่ปกติราบเรียบ หรือเป็น
disintegrated activity

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาแล้ว เราพบว่าคำว่า "อารมณ์" เป็นนามธรรม และยากแก่การที่จะให้ความหมายหรือคำจำกัดความ ทั้งๆที่บุคคลทุกคนต่างก็มีอารมณ์และเคยแสดงอารมณ์กันมาทุกคน แต่ก็ไม่อาจให้คำตอบนี้แน่ชัด แต่พอที่จะสรุปได้ว่า

"อารมณ์" หมายถึง สภาวะความหวั่นไหวของร่างกาย เป็นความรู้สึกที่รุนแรง ทำให้จิตใจปั่นป่วน และแสดงพฤติกรรมออกมาไม่เป็นไปตามปกติ พฤติกรรมที่แสดงออกมักรุนแรงกว่าธรรมดา และมักควบคู่ไปกับความเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ (สุชา จันทน์เอม, 2542)

จากการศึกษาข้อมูลทำให้รู้ว่าอารมณ์เป็นสภาวะหนึ่งของมนุษย์เมื่อเจอสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบจิตใจ โดยผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาต่อ ถึงความทฤษฎีต่างๆของอารมณ์ จนได้ความหมายที่ทำให้เข้าใจและอธิบายได้อย่างชัดเจนว่า

ภาพประกอบที่ 8 สีน้าภายใต้สภาวะทางอารมณ์ต่างๆ

ในขณะที่แรงจูงใจเป็นตัวกำหนดเป้าหมายของเรา อารมณ์คือสิ่งที่สะท้อนความรู้สึกที่เรามี เมื่อเราประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหารไปสู่เป้าหมาย ความรู้สึกต่างๆคือสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดไม่ว่าจะเป็นช่วงที่คาดหวังขณะเกิดเหตุการณ์ หรือหลังจากที่ผ่านมาแล้ว ความรู้สึกเหล่านี้เป็นผลจากการทำงานของระบบประสาท (neural interface) ซึ่งนักจิตวิทยาจำนวนมากให้ความสนใจเรื่องนี้ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 (เป็นอย่างน้อย) การศึกษาเรื่องอารมณ์เต็มไปด้วยความซับซ้อน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะสหพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของอารมณ์นั้นไม่คงเส้นคงวา โดยองค์ประกอบของอารมณ์ทั้ง 5

ประการ ได้แก่ สรีรวิทยา (การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเต้นของหัวใจและความดันโลหิต) การแสดงออก (การยิ้ม การทำหน้านิ่งตัวขมวด การนั่งจมอยู่บนเก้าอี้) พฤติกรรม (การกำหมัด การหนี) การรู้คิด (การรับรู้ถึงภัยคุกคาม การระลึกถึงการสูญเสีย การคิดถึงสิ่งที่พอใจ) และประสบการณ์ (ความซับซ้อนของความรู้สึกต่างๆที่ได้สัมผัส) เรายิ้มได้ แม้จะเสียใจ และรู้สึกหวาดกลัวได้ ก่อนที่จะมีจิตสำนึกรับรู้ถึงภัยคุกคาม ซึ่งการขาดสหพันธ์ลักษณะนี้แสดงให้เห็นว่าเราไม่สามารถศึกษาและทำความเข้าใจภาวะทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปัจจัยที่มีความซับซ้อนยิ่งกว่าคือ กระบวนการอิสระของกระบวนการที่มีผลต่อการกำหนดประสบการณ์เชิงอัตวิสัยของแต่ละบุคคล นั่นคือ ระดับของความเร้า (arousal) เป็นตัวกำหนดความเข้มข้นของความรู้สึก ในขณะที่ปัจจัยด้านการรู้คิดและบริบทเป็นตัวกำหนดทิศทาง (มีค่าบวกหรือลบ) และธรรมชาติของความรู้สึกที่แม่นยำ

การยิ้มและการขมวดคิ้วมีหลายประเภทพอกับประเภทของคนที่แสดงท่าทางนั้นและประสบการณ์ที่กระตุ้นให้เกิด ยิ่งไปกว่านั้น อารมณ์ทั้งหลายที่ซับซ้อน เช่น ความละเอียดและความรู้สึกผิด ซึ่งถูกกำหนดโดยปัจจัยด้านการรู้คิดอย่างสิ่งที่เราคิดเกี่ยวกับตัวเอง หรือสิ่งที่เราคิดว่าคนอื่นคิด และโดยกฎเกณฑ์ทางสังคมที่เราเข้ามาเป็นอารมณ์ที่อยากจะรู้ได้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้ เรามักจะเกิดอารมณ์ที่ผสมปนเปกันมากกว่าอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่งเพียงอย่างเดียว แม้ว่าความรู้สึกเหล่านี้อาจมีบางแง่มุมที่เหมือนกันเช่น การที่มนุษย์รู้สึกเศร้า รู้ได้ว่าผู้อื่นเศร้า และพูดคุ้ยได้แบ่งปันความรู้สึกเหล่านั้นได้ แต่ประสบการณ์ของแต่ละคนเกี่ยวกับความเศร้ามีแตกต่างกันไป มีหลายวิธีที่จะเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดและความรู้สึก ตามทฤษฎีอารมณ์ของเจม-แลนจ์ (James-Lange theory) ซึ่งมีอายุมากกว่า 100 ปี การเปลี่ยนแปลงของการตอบสนองทางร่างกายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประสบการณ์ทางอารมณ์ ดังนั้นความโศกเศร้าจึงเกิดขึ้นจากการร้องไห้ และความกลัวเกิดจากการวิ่งหนี ไม่ใช่ในทางกลับกัน สิ่งที่เราพูดมาอาจฟังดูขัดแย้งเพราะสิ่งที่เกิดขึ้นกับเรา เนื่องจากเรามักจะเชื่อว่าเรารู้สึกเศร้าเพราะสิ่งที่เกิดขึ้นกับเรา หรือเพราะสิ่งที่เรากำลังคิดหรือระลึกถึง ในศตวรรษนี้ เป็นไปได้ที่เราจะระบุและวัดค่าการเปลี่ยนแปลงเพียงน้อยนิดของร่างกาย (ระบบประสาท) และแสดงให้เห็นว่าการเร้าทางกายและความรู้สึกต่างๆที่เชื่อมโยงกับแรงจูงใจและอารมณ์นั้นมีปฏิสัมพันธ์กับการรู้คิด ประสบการณ์เชิงอัตวิสัย และพฤติกรรมอย่างไร งานศึกษาเจาะลึกด้านประสาท-ด้านจิตวิทยาเผยให้เห็นวิธีที่สมองทำงานอย่างละเอียด เพื่อสร้างแผนภาพ "โครงสร้างของหน้าที่การทำงาน" ซึ่งเชื่อมการรู้คิดเข้ากับอารมณ์ กิจกรรมทางระบบประสาทส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติและเราไม่รู้ตัว การศึกษาค้นคว้าในห้องปฏิบัติการแสดงให้เห็นว่าเราจะมีจิตสำนึกตระหนักรู้ถึงข้อมูลทางประสาทสัมผัสที่

เข้ามา ต้องใช้เวลาประมาณ 200 ถึง 350 มิลลิวินาที งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจดใจใบบนหน้าแสดงให้เห็นว่าเราสามารถแยกแยะใบหน้าจากสิ่งที่ไม่ใช่ใบหน้า รวมทั้งจัดหมวดว่าใบหน้าที่มีความสุข เศร้า หรือ กลางๆ ได้ในเวลาน้อยกว่า 200 มิลลิวินาที ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับอารมณ์จึงเป็นหนึ่งในส่วนประกอบพื้นฐานที่ป้อนเข้าสู่กิจกรรมทางจิตใจทั้งหมด และมันเชื่อมกับกระบวนการรับรู้ การใส่ใจ การเรียนรู้ และการรู้คิด เราทราบว่าสมองตรวจจับความสม่ำเสมอทางสถิติ (statistical regularity) เรียนรู้ที่จะแยกแยะระหว่างสิ่งที่คุ้นเคยกับสิ่งใหม่ ทำนาย และเรียนรู้จากความผิดพลาด ตอนนี้เรารู้ว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ ของสมองที่เชื่อมโยงกับอารมณ์และแรงจูงใจนั้นมีหลักการทั่วไปในการจัดการแบบเดียวกัน (ณัฐสุดา เต็มพันธ์ แปล, 2558)

4.1 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

4.1.1 ลัทธิป๊อปอาร์ต (Pop Art) ศูนย์กลางความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรมอยู่ที่ยุโรป ยาวนานร่วม ๆ พันปี นับตั้งแต่ยุคกลางมาแต่พอมาถึงศตวรรษที่ 20 ฝั่งอเมริกาก็มีความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ และวัฒนธรรมของอเมริกาก็ส่งผลกระทบต่อคนทั้งโลกอย่างไม่น่าเชื่อ ด้วยวงการภาพยนตร์ ฮอลลีวูดเป็นสื่อ นำภาพยนตร์นี้ก่อให้เกิดดาราดารา แฟชั่น การโฆษณา และเพลงประกอบ ซึ่งล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อชีวิตคนรุ่นใหม่ไปทั่วทั้งโลก

ภาพประกอบที่ 9 ภาพศิลปะป๊อปอาร์ต ที่เป็นแรงบันดาลใจในการแสดงสีหน้า

(ที่มา: <http://ruelas2dart.weebly.com/pop-art-collage.html>)

ศิลปะป๊อปอาร์ตที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ป๊อปอาร์ต เป็นแบบอย่างของศิลปะที่สะท้อนพลังสภาพแท้จริงของสังคมปัจจุบันตามความรู้สึกความเข้าใจของสามัญชนทั่วไป ในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นศิลปะที่เกี่ยวกับความซุกมุ่นวุ่นวายของสังคม พลุประจุดุจพลุ ขอบวันนี่ พรุจน์สีม

กลุ่มศิลปินที่สร้างสรรค์งานชนิดนี้เชื่อว่า ศิลปะสร้างขึ้นจากสิ่งสัพเพเหระ ของชีวิตประจำวัน เป็นการแสดงความรู้สึกของประสบการณ์ที่พบเห็นของศิลปินในช่วงเวลานั้น ขณะนั้น ณ ที่แห่งนั้น เรื่องราวที่ศิลปินนำเสนอมีแตกต่างกันไป เช่น บางคนเขียนเรื่องเกี่ยวกับดารายอดนิยม เขียนภาพโฆษณา เรื่องง่าย ๆ ใกล้เคียง ๆ ตัวจึงทำให้หลาย ๆ คนเห็นว่างานแนวนี้ไม่ควรค่าแก่คำว่าศิลปะ เพราะเป็นความนิยมแค่ชั่ววันชั่วคืน ตื่นเต้น ฮือฮา พักหนึ่งก็จางหาย

ภาพประกอบที่ 10 ภาพศิลปะป๊อปอาร์ต

(ที่มา: <http://www.osnatfineart.com/articles/pop-art.php>)

อย่างไรก็ตามกลุ่มที่นิยมในแนวนี้ก็ยังคงยืนยันว่า ป๊อปอาร์ตคือศิลปะ เขาอ้างว่า สิ่งเหล่านี้เป็นศิลปะแน่นอน เพราะผลงานนั้นกระตุ้นให้เราตอบสนองทางความรู้สึกอย่างนั้น ที่จริงแล้ว สิ่งที่เราถือว่าเป็นศิลปะ คือ สิ่งที่ศิลปินสร้างสรรค์ พวกเขามีความเชื่อเกี่ยวกับสุนทรียภาพว่า สุนทรียภาพ คือ ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับสภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏในโลกของอุตสาหกรรม โลกชนบท และโลกเศรษฐกิจ ศิลปินพยายามตอบสนองโลกที่แวดล้อมภายนอกเหล่านี้โดยแสดงความรู้สึกด้วยภาพ ซึ่งใช้วิธีการของแอบสแตรกเชียนเพรสชันนิสม์ คิวบิสม์ ตามความเหมาะสม

(ที่มา : <http://www.ipesk.ac.th/ipesk/home/VISUAL%20ART/lesson454.html>)

4.1.2 ลัทธิอ็อป อาร์ต (Op Art) เริ่มต้นตั้งแต่ค.ศ. 1960 เป็นศิลปะลวงตาเป็นวิธีการเขียนที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความลวงตาและพื้นผิวของภาพ ระหว่างความเข้าใจและการมองเห็น จะเด่นมากในการสร้างภาพนามธรรมที่เน้นรูปทรงเรขาคณิต ที่มีขอบและเส้นรอบนอกที่คมชัด ทิศทางของรูปทรงและเส้นรอบนอกมักจะหักเห ยักเยื้อง ทำให้ตาของเราเห็นว่ามันเคลื่อนไหววูบวาบ

โดยเฉพาะเมื่อเราจ้องมองมันนิ่งๆ สักพัก แล้วเหลือบสายตาให้เคลื่อนไปจากเดิมเล็กน้อย รูปทรงและเส้นที่ศิลปินวางไว้อย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดปฏิกิริยากับการมอง ทำให้เห็นว่ามันเคลื่อนไหววูบวาบนิดๆ หรือในบางกรณีรูปทรงที่จิตรกรสร้างขึ้นจะดูสูงชัน เว้าต่ำลงหรือปูดอกออกอย่างสมจริง ทั้งๆ ที่มันเป็นภาพแบนๆ เท่านั้น

ภาพประกอบที่ 11 ตัวอย่างผลงานในศิลปะอ็อปอาร์ต

(ที่มา : <https://mywattanawit.wordpress.com/2012/03/31/Op-art-หรือ-ศิลปะลวงตา>)

ลักษณะเด่นอีกสองประการก็คือ ภาพเขียนเหล่านี้มักจะดูเนี่ยบเป็นระเบียบ ราวกับถูกผลิตด้วยเครื่องจักร ไม่ใช่งานฝีมือมนุษย์ แสดงถึงความสมัยใหม่ ทำให้นึกไปถึงอะไรที่เป็นอุตสาหกรรม เป็นบุคลิกของเมืองใหญ่จุดสำคัญที่สุดของภาพแบบนี้คือ เป็นภาพที่มีผลต่อการมอง ทำให้เกิดการลวงตาชื่อ อ็อป อาร์ต (เป็นที่นิยมในยุโรปและสหรัฐฯ) เป็นชื่อที่ย่อมาจากคำว่า อ็อปติเคิล อาร์ต (optical art) บางทีก็มีการเรียกว่า เรตินัล อาร์ต (retinal art) หรือ เพอร์เซ็ปชวล แอ็บสเตรคชัน (perceptual abstraction) หรือศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสายตาและการมองนั่นเอง (ที่มา : <https://mywattanawit.wordpress.com/2012/03/31/Op-art-หรือ-ศิลปะลวงตา>)

5.1 อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปิน

5.1.1 อิทธิพลด้านรูปแบบที่ได้รับจากผลงานศิลปินตะวันตก

ศิลปินที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลมานั้นเป็นศิลปินชาวเบลเยียมซึ่งมีชื่อว่า เบน ไฮน์ (Ben Heine) เขาทำงานศิลปะมาเป็นเวลานานและจำนวนมาก งานของเค้าที่เป็นที่รู้จักมากคือ "ดินสอ Vs กล้อง", "ดิจิทัลลิสซึม" และ "เนื้อและครีเอทีฟ" งานที่เขาสร้างสรรค์และได้รับความนิยมมากในยุโรปคือผลงานดิจิทัลลิสซึม โดยศิลปินท่านนี้เองก็ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะป๊อปอาร์ต เช่นเดียวกันผู้สร้างสรรค์

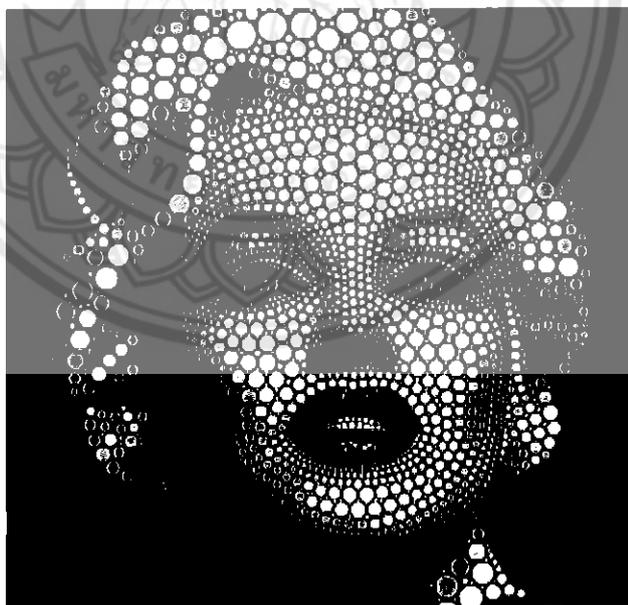
ภาพประกอบที่ 12 ศิลปิน Ben Heine

(ที่มา: <http://www.benheine.com/bio.php>)

หลายร้อยล้านคนได้เห็นความคิดสร้างสรรค์ของ Heine ศิลปินได้จัดแสดงและเผยแพร่ผลงานศิลปะของเขาทั่วทุกมุมโลกตั้งแต่ปี 2006 ศิลปินนำชิ้นงานของเขาจัดการแสดงแบบนับไม่ถ้วนและแกลเลอรีในเบลเยียม, เกาหลีใต้, สหราชอาณาจักร, โรมานี, เนเธอร์แลนด์, อิตาลี, เยอรมัน, ฝรั่งเศส, แคนาดา, สหรัฐอเมริกา, ตุรกี, บราซิล, และสเปน ผลงานภาพของเขาได้รับการตีพิมพ์ในบางส่วนของหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่มีชื่อเสียงที่สุด นอกจากนี้ Heine มีการแสดงผลงานในอินเทอร์เน็ต

ได้รับกระแสเป็นอย่างดีและผลงานของเขายังปรากฏต่อเนื่องและมีในสื่อสังคมและร้านชาวออนไลน์ ทำให้เขาเป็นหนึ่งในศิลปินที่จับตามองมากที่สุดในเว็บนี้ เบนเป็นนักเดินทางที่มีความกระตือรือร้นที่เขาได้ไปเยือนหลายร้อยเมืองและประเทศแต่ละคนของพวกเขาเป็นแหล่งใหญ่ของแรงบันดาลใจสำหรับโครงการสร้างสรรค์งานของเขา

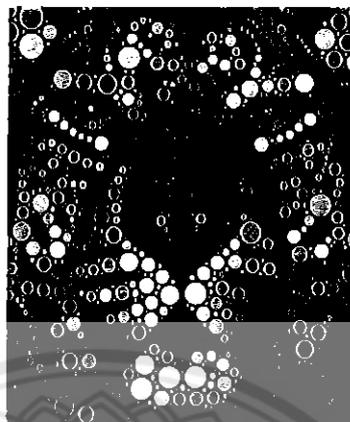
ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงและการใช้ทัศนธาตุนั้นก็คือจุด ใช้จุดที่มีขนาดแตกต่างกันจัดลำดับเรียงต่อกันตามความเหมาะสมจนเกิดเป็นรูปทรงของใบหน้า โดยจุดที่มีขนาดเล็กทำให้เกิดแสงเงา จะเป็นบริเวณที่มีมืด ส่วนจุดใหญ่จะเป็นบริเวณที่มีแสงตกกระทบมาก นี่จะเป็นส่วนที่ทำให้ภาพดูมีน้ำหนักและดูหนา แม้จะอยู่ในระนาบที่แบนเรียบ และด้วยอิทธิพลที่ได้รับมานี้ ผู้สร้างได้คิดและพัฒนาประยุกต์จากผลงานของศิลปินที่ได้รับอิทธิพลจนได้เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตัว ด้วยการเจาะรูบนวัสดุและเลือกใช้สีจากลูกปัดหลากหลายขนาดและหลายรูปแบบ แทนการแต้มสีด้วยสีอะคริลิคจนเกิดเป็นผลงานศิลปะนิพนธ์ภายใต้หัวข้อ ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์

Sometimes with modern art it feels like we're going in circles

ภาพประกอบที่ 13 ผลงาน DIGITAL CIRCLISM ของ Ben Heine ที่เป็นแรงบันดาลใจสำคัญ

(ที่มา:<http://www.benheine.com/projects.php#>)

ภาพประกอบที่ 14 ผลงาน DIGITAL CIRCLISM ของ Ben Heine ที่ชื่นชอบ
(ที่มา:<http://www.benheine.com/projects.php#>)

5.1.2 อิทธิพลที่ด้านแนวคิดรับจากผลงานศิลปินไทย

ผู้สร้างสรรค์ไปรับอิทธิพลทางด้านแนวคิดจากศิลปินศาสตราจารย์ชวลิต เป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะช่วงรอยต่อระหว่างยุคเก่ากับยุคใหม่ของวงการศิลปะสมัยใหม่ของไทย ท่านสนใจในผลงานศิลปะหลายรูปแบบและได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีคุณค่าไว้เป็นจำนวนมากทั้งวาดเส้น จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะภาพพิมพ์ และ สื่อผสม โดยมีความเชื่อว่า ศิลปะคือสิ่งที่แสดงออกซึ่งแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่ดีขึ้นของมนุษยชาติ ศิลปินทุกคนจะแสดงความเป็นมนุษย์ตามทัศนะส่วนตัวออกมาในงานของตนไม่ว่าด้านใดก็ตามด้านหนึ่งเสมอ ไม่ว่าจะเน้นในด้านความเป็นจริงหรืออุดมคติ ด้านชีวิตหรือวิญญาณ ด้านรูปธรรมหรือนามธรรม ด้านลบหรือด้านบวกก็ตาม ทั้งนี้เพราะงานศิลปะเหล่านั้นเป็นการแสดงออกของตัวศิลปินเอง เป็นการแสดงออกของมนุษย์ที่ตอบรับและตอบโต้กับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม (ที่มา:<http://www.era.su.ac.th/Artists/thai/chalood/tend.html>)

และด้วยแนวคิดเหล่านี้ตัวผู้สร้างสรรค์จึงเกิดแรงบันดาลใจในการใช้ใบหน้าของตนเองเป็นสื่อกลางในการแสดงออกผ่านทางผลงานศิลปะ ในรูปแบบกลวิธีเฉพาะตัว เพื่อแสดงออกทางด้านความคิดและตัวตนในอีกด้านหนึ่งของผู้สร้างสรรค์ในเชิงบวก

ภาพประกอบที่ 15 ศาสตราจารย์ชูลูด นิยมเสมอ

(ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=uCPYzrfuaV4>)

สรุปใจความสำคัญของศิลปนิพนธ์ บทที่ 2

ผู้สร้างสรรค์มักสังเกตและเฝ้าดูสีหน้าหรือสภาวะทางอารมณ์ของผู้คนรอบตัวอยู่เสมอ ทุกคนมักจะมีสภาวะทางอารมณ์ที่แตกต่างกันไปตามแต่สถานการณ์ ทั้งสุข เศร้า ดีใจ สนุกสนาน และเพราะเหตุนี้ผู้สร้างสรรค์จึงเกิดความสนใจ จนกลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปนิพนธ์ชุด "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์" นี้

เป็นรูปแบบผลงานสื่อผสมรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) โดยผลงานจะแสดงออกถึงสีหน้าอารมณ์ความรู้สึกของตัวผู้สร้างสรรค์ในสภาวะอารมณ์ต่างๆ เป็นผลงานเชิงบวกโดยจะใช้สีเส้นตามลักษณะอารมณ์นั้นๆ เช่น โกรธ ก็จะใช้สีโทนร้อน เป็นต้น

โดยได้รับอิทธิพลจากลัทธิป๊อปอาร์ต (Pop Art) และลัทธิอ็อป อาร์ต (Op Art) และในด้านอิทธิพลจากศิลปินที่ได้รับคือ เบน ไฮเน่ (Ben Heine) เป็นศิลปินที่สร้างผลงานดิจิทัลกราฟฟิกและด้วยรูปแบบผลงานทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความบันดาลใจและนำมาประยุกต์ใช้กับกลวิธีเทคนิคเฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์ ที่ค้นพบจากการทดลองทางศิลปะ นั่นคือการเจาะรูบนวัสดุ ออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสม (Mixed Media Art) และได้รับอิทธิพลทางด้านแนวคิดจาก ศาสตราจารย์ชูลูด นิยมเสมอ เรื่องการแสดงออกทางตัวตนผ่านทางศิลปะ เป็นการแสดงออกที่ตอบรับและตอบโต้กับสภาพแวดล้อมทั้งธรรมชาติและสังคม

ผู้สร้างสรรค์นำเรื่องราวที่สนใจ และกลวิธีเทคนิคเฉพาะตัวรวมทั้งข้อมูลในเรื่องต่างๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้า มาเรียบเรียงกระบวนการตามขั้นตอนเพื่อสนับสนุนและเป็นแหล่งอ้างอิงในสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้เพื่อให้ออกมาอย่างสมบูรณ์ที่สุด

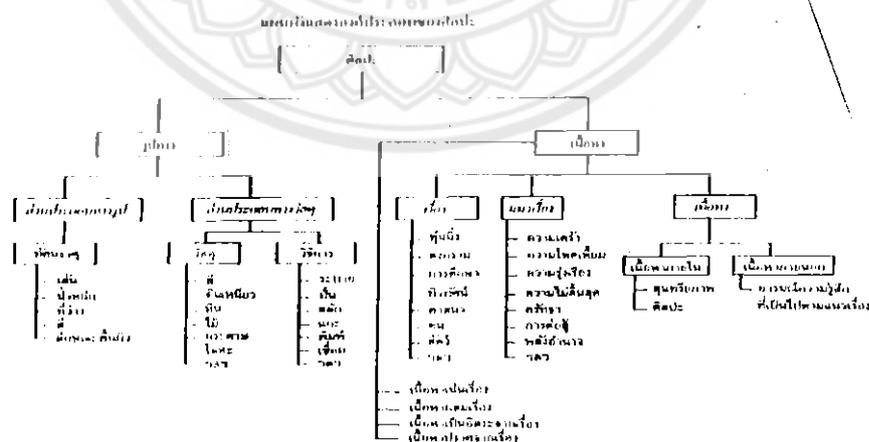
บทที่ 3

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ได้แรงบันดาลใจมาจากการสังเกตสีหน้าอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ที่แสดงออกมาได้อย่างชัดเจนในช่วงเวลารวมถึงสถานการณ์ต่างๆ และสามารถแสดงออกทางสีหน้าได้อย่างอิสระเช่น เมื่อรู้สึกชอบมุมปากก็จะยกยิ้มขึ้นโดยธรรมชาติหรือหากไม่พอใจก็จะคิ้วขมวด มีสีหน้าบึ้งตึงทันที นั่นจะทำให้ผู้คนรอบข้างรู้สึกถึงและเข้าใจว่าสภาวะทางอารมณ์ของเรา ณ ขณะนั้นเป็นเช่นไร และเพราะเหตุนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกผ่านทางสีหน้าของตนเองลงไป ในผลงานในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสมโดยกลวิธีการเจาะรูบนวัสดุ เพื่อให้เกิดรูปทรงนำหนักแสงเงา และใช้สีโมโนโทนีสีต่างๆเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกอีกทางหนึ่ง

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1. ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล
- 1.1 หลักการและแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

ภาพประกอบที่ 16 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

ที่มา : องค์ประกอบของศิลปะ, ชลุด นิมเมสมอ(2530:26)

ศิลปะมีความหมายอย่างธรรมดาและอธิบายได้ง่ายที่สุด คือ สิ่งที่มนุษย์พยายามที่จะสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อแสดงออกทางอารมณ์และความคิด โดยออกมาในรูปแบบที่เป็นรูปลักษณะ รูปทรง ความงามทางศิลปะนั้นยังขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของมนุษย์ และรูปลักษณะนั้นก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกในความงามนั้น จะเป็นสิ่งที่พึงพอใจได้ก็ต่อเมื่อประสาทสัมผัสของเรารู้สึกชื่นชมในเอกภาพหรือความประสานกลมกลืนกัน ในความสัมพันธ์อันมีระเบียบแบบแผนและลงตัว โดยศิลปะจะแบ่งออกเป็นสองส่วนโครงสร้างหลักๆก็คือ ส่วนของรูปทรง และส่วนของเนื้อหา

1.1.1. รูปทรง

รูปทรง (FORM) คือสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ โดยในทัศนธาตุนั้นรูปทรงเป็น การนำเส้นในหลายลักษณะ เช่น จุด เส้นตรง เส้นแนวนอน เส้นแนวตั้ง เส้นแนวขวาง หรือ เส้นทแยงนำมาเรียงต่อกันจนการเป็นกลุ่มเส้นขนาดใหญ่ ซึ่งสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เรียกว่า'รูปทรง'และเพื่อแสดงออกทางความคิดและความรู้สึก ผู้สร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องกำหนดรูปทรงของผลงานเพื่อหาทิศทางและสร้างเอกภาพของทัศนธาตุในกลับผลงานอีกด้วย

โดยรูปทรงมีลักษณะสำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป และ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทัศนธาตุที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูปแบบ เช่น สี ดินเหนียว หิน ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ และกลวิธีที่ใช้กับวัสดุนั้น เช่น การระบาย การปั้น การสลัก การแกะ การตัดปะ การเชื่อมต่อ ฯลฯ เป็นเรื่องของกลวิธีและความคิดสร้างสรรค์

โครงสร้างทางรูปทรง

ทัศนธาตุ (Visual Element) เป็นปัจจัยหรือส่วนประกอบสำคัญที่เห็นได้ เบื้องต้น เราสามารถมองหาและสังเกตรับรู้กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นแหล่งฝึกฝนให้เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับทัศนธาตุที่ปรากฏ ได้แก่ เส้น รูปว่าง รูปทรง สีพื้นผิว และพื้นที่ว่าง สามารถถ่ายทอดมาในรูปของงานศิลปะ ได้อย่างมากมาย ซึ่งสิ่งๆที่รวมกันและประกอบเป็นทัศนธาตุ ได้แก่

1) จุด (Dot/Point) เป็นทัศนธาตุที่สามารถสัมผัส ด้วยจุดเป็นอนุภาค ที่มี ความกว้าง ความยาว และความหนา น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับ บรรดาส่วนประกอบมูลฐาน แต่เมื่อทำจุดหลายๆจุดมาเรียงร้อยต่อกันก็จะเกิดเป็นเส้นต่างๆรวมถึงจากจุดเส้นเหล่านั้นจะแปรเปลี่ยน

เป็นรูปทรงจุด ๆ หนึ่งที่ปรากฏในภาพอาจจะค่อย ๆ แปรเปลี่ยน เป็นสิ่งต่าง ๆ ในจินตนาการก็ได้

2) เส้น (Line) เกิดจากความเคลื่อนไหวของจุดหลายๆจุดที่มาเรียงต่อกันไปในทิศทางที่กำหนด ดังนั้นเส้นจึงเป็นการเดินทางของจุดที่มากกว่าหนึ่งจุด นำมาเรียงต่อกันในรูปแบบต่างๆ โดยเส้นมีด้วยกันหลายลักษณะได้แก่

2.1. เส้นตรง คือเส้นที่ถูกลากในแล้วดิ่งแบบตรงๆ เพื่อให้รู้สึกถึงความมั่นคง ความคงทน มักใช้เหมือนต้องการสร้างสรรค์ที่อยากจะให้ความรู้สึกที่สูงขึ้นไป

2.2. เส้นนอน คือเส้นตรงที่ขนานราบไปกับพื้นดิน เพื่อให้รู้สึกกว้างขวาง

2.3. เส้นเฉียง คือเสียงแนวทแยงที่ไม่ได้ตั้งฉาก เพื่อให้ความรู้สึกไม่มั่นคง ความแปรปรวน

2.4. เส้นโค้ง คือ เส้นที่เป็นเหมือนท้องกระทะมีความโค้งงอ มน มีความเคลื่อนไหว

2.5. เส้นกันหอย คือเส้นที่คดเป็นวงกลมจนค่อยๆเล็กลง ให้ความรู้สึกอีกอัดและการเคลื่อนไหวคลี่คลาย

3) น้ำหนัก (Tone) หมายถึง อัตราความเข้มความอ่อนของสีต่าง ๆจนเกิดเป็นแสงเงาตามที่ประสาทตาสามารถรับรู้ได้โดยความอ่อนแก่ของแสงเงาในตัวรูปทรงต่างๆจะทำให้เกิดมิติ พื้นผิวเกิดระยะใกล้ไกลและยังเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับเรื่องสีโดยตรงอีกด้วย ทั้งนี้การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ถ้าหากออกแบบให้ภาพอยู่บนพื้นผิวระนาบเดียวกันเมื่อนำน้ำหนักที่ต่างกันของสีและแสงเงา จะทำให้เกิดเป็นรูปลักษณะต่าง ๆ บนระนาบนั้น ทำให้มองเห็นมิติต่าง ๆ กันได้ เช่น เห็นเป็นภาพระยะใกล้ไกล ซ้อนทับกัน หรือมีความกลมกลืน หรือตัดกันก็ได้

4) ที่ว่าง (Space) บริเวณที่เป็นความว่างไม่ใช่ส่วนที่เป็นรูปทรงหรือเนื้อหา ที่ว่างถูกจัดอยู่ในหลายลักษณะได้แก่ ในรูปของสี ในรูปของรูปทรง ในรูปของน้ำหนัก พื้นที่ว่างนั้นนั้นจะให้ความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยว ถ้าให้มีรูปทรงและเนื้อหามากเกินไป โดยไม่ปล่อยให้พื้นที่ว่างเลยก็จะให้ความรู้สึกอัดอัด คับแคบ และไม่สมดุล ดังนั้นการจัดวางในอัตราส่วนที่พอเหมาะเป็นสิ่งสำคัญ ควรจะจัดให้มีความรู้สึกที่พอดีเพื่อให้ได้ภาพที่ได้สัดส่วนที่สวยงาม โดยพื้นที่ว่างนั้นมี 2 ประเภทหลักๆนั้นก็คือ

4.1. ที่ว่างจริงหรือที่ว่างกายภาพ คือ ที่ว่างของงานสถาปัตยกรรมและประติมากรรม เป็นที่ว่างจริงๆ ที่สามารถสัมผัสได้

4.2. ที่ว่างลวงตา คือ ส่วนที่ว่างในงานจิตรกรรมหรือภาพพิมพ์ที่แสดงความลึกตื้น เป็นที่ว่างลวงตาที่เกิดขึ้นจากกรรมวิธีทางจิตรกรรม หรือการประกอบกันของทัศนธาตุ

5. สี (Color) เป็นแสงในธรรมชาติและสีที่มนุษย์สร้างขึ้นที่ส่องกระทบวัตถุ สะท้อนเข้าสู่ตามนุษย์ โดยสีคือการรวมทัศนธาตุต่างเข้าด้วยกันนั่นก็คือ น้ำหนักแสงเงา พื้นี่ว่าง และเส้น สีทำหน้าที่เป็นน้ำหนัก ให้ความรู้สึกถึงระยะและความตื้นลึกหนาบาง แต่ทว่าสียังสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้อีกด้วย เหมือนต้องการแสดงออกถึงการเสียดสีก็จะนำสีโทนร้อนเข้าในใช้ แต่หากต้องการให้รู้สึกสบายๆผ่อนคลายก็จะเลือกนำสีโทนเย็นมาใช้แทน

6) พื้นผิว (Texture) เป็นลักษณะของพื้นผิวของวัตถุที่สามารถสัมผัสและมองเห็นได้ เช่น ความหยาบ ความนุ่ม ความขรุขระ ความเรียบ ความยืดหยุ่น ความเรียบ ความด้าน ฯ ลักษณะพื้นผิวมี 2 ชนิด ได้แก่

6.1 ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น เปลือกไม้ กาว ผ้า กระดาษ ไม้บรรทัด เป็นต้น

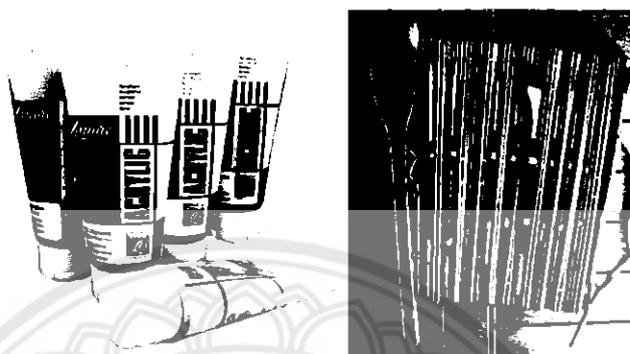
6.2 ลักษณะผิวผิวที่เราไม่สามารถจับต้องได้ แต่มองแล้วสามารถรับรู้ได้ เช่น วัสดุเทียมที่มนุษย์สร้างขึ้นนั่นก็คือลายเสื่อน้ำมันที่เป็นลายไม้ ลายหินอ่อน หรือพื้นผิวบางอย่างที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในผลงานอย่างเช่นสร้างมิติความขรุขระของพื้นดินของตัวงาน

โครงสร้างทางวัตถุ

วัสดุ (Material) หมายถึง สิ่งของที่สามารถนำมาสร้างสรรค์เข้ากับผลงานได้ โดยวัสดุที่ตัวผู้สร้างสรรค์เลือกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด 'สีหน้าอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ในยุคบริโภคนิยม' นั่นคือ ผ้าใบแคนวาส ผ้าอัดกาว สีอะคริลิก พู่กัน วงเวียนคัตเตอร์ หนังกีฬามือพลาสติกตกแต่ง กาวติดวัสดุ แผ่นอลูมิเนียมแบบบาง

- 1) สีอะคริลิก คือสีชนิดแห้งไวและมีความสดและสว่างกว่าสีน้ำมันเมื่อนำมาละลาย น้ำเพียงเล็กน้อยก็จะกลายเป็นสีโปร่งแสง เหตุที่ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้สีอะคริลิกเพราะต้องการความสดของสี โคนจะใช้ทาสีแบบเรโนโบว์ และทาสีที่กำหนดแบบปกติโดยอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกันสีอะคริลิกก็คือ

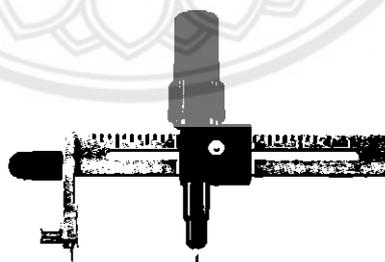
- พู่กัน ใช้แปรงที่ใช้สำหรับสีอะคริลิกโดยเฉพาะ

ภาพประกอบที่ 17 สีอะคริลิกและพู่กันสีอะคริลิก

(ที่มา : <http://www.booksmile.co.th/stationery>, <http://www.beeacrylic.com>)

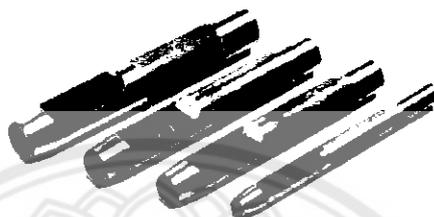
2) วงเวียนคัตเตอร์ คือ อุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการเจาะรูบนแคนวาสและบนหนังเทียม เพราะเป็นวงเวียนที่มีคัตเตอร์จึงสามารถเจาะรูออกไปได้กลมสวยงาม และเป็นไปตามที่กำหนดได้อย่างสมบูรณ์

ภาพประกอบที่ 18 วงเวียนคัตเตอร์

(ที่มา: <http://static.weloveshopping.com/shop/huang-seng/JRCmp3.jpg>)

3) ติ๊ดตุ้ คือ เหล็กปั๊มรูปที่ใช้เพื่อเจาะวัสดุ เช่น ผนัง ผ้า กระดาษ ฯ ให้เป็นรูในขนาดต่างๆที่แตกต่างกัน เป็นอีกอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพประกอบที่ 19 ติ๊ดตุ้เจาะรู

(ที่มา : <http://www.kosanaland.net/shop/index.php>)

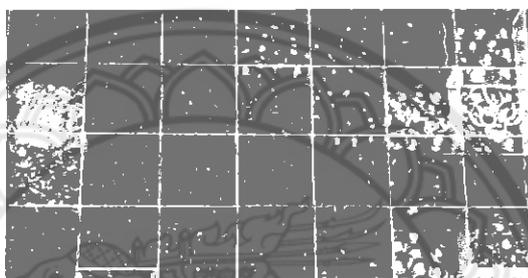
4) ผนังเทียม คือ วัสดุสังเคราะห์ที่ผลิตจากพลาสติกชนิดหนึ่ง โดยผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เป็นผนังเทียมสีดำในการสร้างสรรค์ผลงาน เหตุที่เลือกใช้ผนังเทียมเพราะจากการสร้างสรรค์และทดลองอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้รู้ว่าผนังเทียมเป็นวัสดุที่เหมาะสมในการใช้เจาะรูและเพราะผนังเทียมเป็นวัสดุสำเร็จที่สมบูรณ์ เวลานั้นมาใช้สร้างสรรค์จึงทำให้งานจริงจังมากขึ้น

รูปประกอบที่ 20 ผนังเทียม

(ที่มา : <http://konhisoshop.lnwshop.com/article/2/>)

5) เม็ดพลาสติกตกแต่งคือ เป็นวัสดุที่นิยมใช้ตกแต่งประดับของต่างๆเพื่อความสวยงาม โดยตัวผู้สร้างสรรค์นำมาใช้ในการให้สีที่สำคัญของผลงาน เพราะสีที่สดใสและมีความแวววาวของเม็ดพลาสติกที่เลือกซื้ออย่างเหมาะสม นั้นจึงทำให้เกิดความสวยงามและความแปลกใหม่ที่สร้างความน่าดึงดูดให้แก่ผู้ดู

ภาพประกอบที่ 21 เม็ดพลาสติกตกแต่ง
(ที่มา : <http://www.kjn.ac.th/web/node/3929>)

6) กาวติดวัสดุเพื่อติดเม็ดพลาสติกกับเฟรมติดไม้อัดจึงต้องใช้กาวที่มีความแน่นและยืดเกาะสูงเพื่อให้ติดอยู่และคงทนมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 22 กาวติดวัสดุ

(ที่มา : http://sakura.in.th/m/products.php?id=14&group=&subgroup=1-108&back_to_brand=1,
<https://www.dohome.co.th/dohome/th/product/Hot-glue-20-grams-of-white-THREEBOND-10180229>)

1.1.2. เนื้อหา

เนื้อหา (concept) คือองค์ประกอบที่เป็นนามธรรม เป็นกำหนดกรอบของผลงานที่จะดำเนินไปในทิศทางใดเป็นสิ่งที่ต้องกำหนดเป็นอย่างแรกในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยภายในเนื้อหาจะมีส่วนย่อยต่างๆ 3 ส่วนก็คือ

1) เรื่อง คือ สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สนใจและต้องการนำมาเสนอและแสดงออกในมุมมองของตนเอง โดยได้รับอิทธิพลมาจากสร้างแวดล้อมรอบข้างๆ ทั้งเรื่อง คน สัตว์ สิ่งของ หรือแม้แต่ความเพ้อฝัน

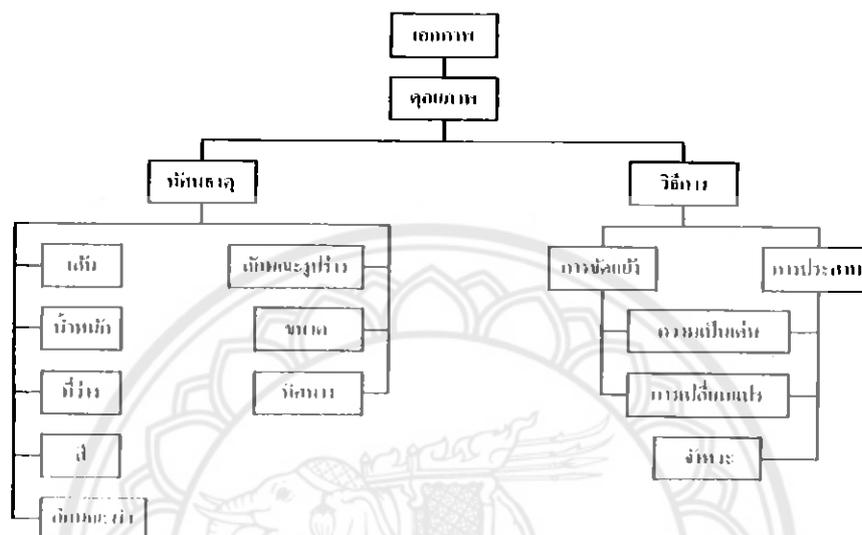
2) แนวเรื่อง คือ เป็นการแสดงรายละเอียดจากตัวเรื่องในรูปแบบของนามธรรม เป็นการเล่าเรื่องโดยจะเน้นความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะถ่ายทอดออกมา เช่น สีหน้าที่แสดงถึง ความโกรธ ความตกใจ ความดีใจ ความสุข ความเบื่อหน่าย ฯ

3) เนื้อหา คือ การแสดงออกมาผ่านรูปทรงและกลวิธีต่างๆ เป็นงานรวบรวมเรื่อง แนวเรื่องและเนื้อหาให้ออกมาเป็นรูปธรรมโดยเนื้อหาจะประกอบไปด้วย เนื้อหาภายในและเนื้อหาภายนอก

- เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับรูปทรง การจัดองค์ประกอบของทัศนธาตุต่างๆ เป็นสิ่งที่สื่อสารกลับกับอารมณ์ความรู้สึกผู้ชมโดยตรง

- เนื้อหาภายนอก เป็นการแปลความหมายและตีความแนวเรื่องไปในรูปแบบของรูปทรง โดยออกมาเป็นรูปธรรม มีในเรื่องของ คน สัตว์ สิ่งของ และเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์

1.2 หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 23 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง
(ที่มา : หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิ่มเสมอ, 2530 : 208)

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์ เรื่อง ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างผลงานให้เกิดเป็นเอกภาพ ซึ่งมีหลักองค์ประกอบและกลวิธีการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1.2.1 เอกภาพ (Unity)

เอกภาพ หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเรียบง่ายและประสานกลมกลืนกันไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในด้านเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ

1.2.2 ความสมดุล (Balance)

ความสมดุล ความเท่ากันทั้งสองข้าง ไม่มีหนักไป ไม่มีเบาไป ต้องทั้งกันทั้งในเชิงความรู้สึกและเชิงเชิงรูปประธรรม ในงานออกแบบทัศนศิลป์ ที่เกี่ยวข้องกับการ มองเห็น (Visual Balance) สิ่งต่าง ๆ ที่จัดวางภายในงานออกแบบนั้นควรจัดว่าอะไรอยู่ตรงไหนอะไรสำคัญควรอยู่ตรงไหน หากมองแล้วให้ความรู้สึกไปสองทางนั้นคือความสมดุล

1.2.3 การขัดแย้ง (Contrast)

หมายถึง การจัดองค์ประกอบที่ต้องการให้เกิดจุดเด่นและความเคลื่อนไหวเพื่อไม่ให้ผลงานมีความราบเรียบและเที่ยงตรงจนเกินไปทำให้เกิดความน่าเบื่อ ความขัดแย้งมาทั้งในรูปแบบของสีและเส้น เช่น หากผลงานมีเส้นตรงเกือบ 80% ของผลงาน เราจึงควรสร้างเส้นทแยงหรือเส้นแนวนอนเพื่อสร้างความขัดแย้งให้กับผลงานเพื่อให้เป็นจุดที่สะดุดและน่าสนใจ

1.2.4 ความกลมกลืน (Harmony)

หมายถึง การจัดองค์ประกอบไปในแนวเรื่องที่สอดคล้องกันเพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกหรือไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แล้วนำไปสู่เรื่องราวเนื้อหาของผลงานได้อย่างถูกต้อง โดยความกลมกลืนจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะก็คือ

1) ความกลมกลืนแบบคล้ายตามกัน หมายถึง การนำรูปร่าง รูปทรง เส้น หรือสี ที่มีลักษณะเดียวกันมาจัดเรียงต่อกันให้รูปแบบต่างๆ เช่น ชี้นี้จะวงกลมทั้งหมดหรือชี้นี้จะสีเหลี่ยมทั้งหมด ซึ่งแม้ว่าอาจจะมีขนาดที่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาจัดองค์ประกอบก็จะทำให้ความรู้สึกกลมกลืนกันได้ในเรื่องเดียวกัน

2) ความกลมกลืนแบบขัดแย้ง หมายถึง การนำองค์ประกอบต่างชนิดกัน ต่างรูปร่าง รูปทรง ต่างสี มาจัดวางในพื้นที่เดียวกัน เช่น รูปวงกลมกับรูปสีเหลี่ยม สามเหลี่ยม เส้นตรง ซึ่งจะทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น แต่ก็ยังให้ความรู้สึกกลมกลืนกันไปในทิศทางเดียวกัน

1.2.5 การซ้ำ (Repetition)

การเกิดการจัดองค์ประกอบเดิมต่อกันมากกว่าหนึ่ง เช่น นำวงกลมมาขนาดเดียวหรือหลายๆขนาดมาเรียงต่อกันเรื่อยๆอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นการซ้ำกันของรูปทรงขึ้น โดยสามารถซ้ำกันได้ทั้งในรูปแบบของ รูปทรง ขนาด สี เส้น พื้นผิว ที่ว่าง ตำแหน่ง ฯลฯ

1.2.6 จังหวะ (Rhythm)

จังหวะ เกิดจากการเคลื่อนไหวที่ซ้ำไปซ้ำมาขององค์ประกอบอย่างมีระเบียบ ช่วงห่างเท่าๆกัน รูปลักษณะทางศิลปะที่เกิดจากจังหวะนั้นเกิดการความต่อเนื่องและไหลเวียนของเส้น สี น้ำหนักแสงเงารวมถึงรูปทรง แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1.2.6.1 จังหวะที่ซ้ำกัน

1.2.6.2 จังหวะที่สลับกัน

1.2.6.3 จังหวะที่ต่อเนื่องกัน

2. การกำหนดรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

2.1 การศึกษาค้นคว้า ข้อมูล เอกสาร และภาพถ่าย

2.1.1 ข้อมูลภาคเอกสาร หนังสือ ได้แก่ สร้างสรรค์ได้ค้นคว้าข้อมูลจากตารางหนังสือ เอกสารวิชาการอันเป็นข้อมูลเบื้องต้น และได้ที่มาของเทคนิคในการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

1) หนังสือองค์ประกอบศิลปะ ผู้แต่ง ชลูด นิมเสมอ

2) หนังสือจิตวิทยา ผู้แต่ง สุรางค์ ไคว์ตระกูล

3) เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา 707122 พื้นฐานองค์ประกอบศิลป์ ผู้

แต่ง สุรชาติ เกษประสิทธิ์

2.1.2 ข้อมูลภาพถ่าย และผลงานศิลปะลัทธิ ศิลปินต่างๆ

ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ภาพชุดข้อมูลที่เป็นใบหน้าของตัวเอง โดยจะแสดงสีหน้าท่าทางต่างๆหลากหลายลักษณะทั้งในแนวตลกขบขัน ความเครียด ความขี้เล่น ฯลฯ โดยปรับเป็นขาว-ดำ เพื่อให้ง่ายต่อการมองแสงเงา

ภาพประกอบที่ 24 รูปหน้าใบของตัวเองในอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ

ผู้สร้างสรรค้ยังได้ศึกษาผลงานศิลปะศิลปินตะวันตก ผู้ที่ริเริ่มการใช้จุดในการผสมสีอย่างจริงจัง โดยแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ รูปทรงและเทคนิควิธีการต่างๆ

ภาพประกอบที่ 25 ข้อมูลผลงานทัศนศิลป์

ชื่อผลงาน Sunday Afternoon on the Island of La Grande Jette, 1884-1886

ศิลปิน Georges-Pierre Seurat เป็นศิลปินในกลุ่ม นีโอ-อิมเพรสชันนิสม์

กลวิธี สีน้ำมันบนผ้าใบ

(ที่มา: http://www.artble.com/imgs/3/d/1/98600/a_sunday_afternoon_on_the_island_of_la_grande_jatte.jpg)

เป็นภาพของผู้คนในสังคมที่ใช้เวลาหยุดในสวนสาธารณะแห่งหนึ่งด้วยความผ่อนคลายต่างคนต่างทำกิจกรรมของตนเองด้วยอริยะบทที่แตกต่างกัน บางคนก็นั่งชมธรรมชาติรอบตัวด้วยความเบิกบาน บางคนก็ยืนตกลลา บางคนก็วิ่งเล่น บางคนก็นอน มีทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ หญิงสาว ชายแก่ ชายหนุ่ม รวมไปถึงสัตว์สี่ขาทั้งหลาย ทุกสรรพสิ่งต่างใช้เวลาร่วมกันในบริเวณเดียวกัน เป็นความลงตัว

โดยกลวิธีที่ใช้คือการแต้มสีเป็นจุดๆซ้ำๆกัน โดยใช้ดวงตาของผู้ชมเป็นตัวผสมสีเหล่านั้นจนเกิดเป็น
แสงเงาและสีต่างๆ

ภาพประกอบที่ 26 ข้อมูลผลงานทัศนศิลป์

ชื่อผลงาน ไม่ได้ระบุ – สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1887

ศิลปิน Georges-Pierre Seurat เป็นศิลปินในกลุ่ม นีโอ-อิมเพรสชันนิสม์

กลวิธี สีน้ำมันบนผ้าใบ

(ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/551339179360725939/>)

เป็นภาพที่แสดงถึงเทคนิคกลวิธีในการจุดแทรกสีด้วยพู่กันสีซ้ำๆกันหลากหลายเพื่อให้
ดวงตาเป็นตัวผสมสีด้วยตัวเอง เช่นจุดสีน้ำเงินและจุดสีเทา เมื่อผสมรวมจึงเกิดเป็นรูปทรงและแสงเงา
เป็นรูปแบบที่น่าสนใจ โดยแต่ละจุดได้มีการควบคุมอย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนเนื้อหา

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์ชุด ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรคได้นำเรื่องราวของอารมณ์และสีหน้าของมนุษย์มาเป็นสัญลักษณ์ในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกที่ชัดเจนและแสดงออกถึงเนื้อหาภายนอกและเนื้อหาภายในโดยใช้กลวิธีการเจาะรู เป็นผลงานจิตรกรรมแบบสื่อผสม ให้ทั้งความรู้สึกในแง่บวกและแง่ลบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนรูปทรง

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์ชุด "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์" ผู้สร้างสรรคได้ใช้ทัศนธาตุและวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 จุด ในงานของผู้สร้างสรรคจะเน้นใช้จุดในการสร้างรูปทรงและนำหนักแสงเงา โดยจะใช้จุดที่มีขนาดแตกต่างกันออกไป โดยจุดเล็กจะทำให้เป็นเกิดบริเวณที่มีแสงตกกระทบน้อย และจุดใหญ่จะแสดงถึงที่มีแสงตกกระทบมาก เมื่อมองไกลๆจะเกิดเป็นมิติลวงตา

2.2 รูปทรง เพื่อต้องการให้เกิดการซ้ำกันของรูปทรง จึงใช้จุดมาเรียงต่อกันตามที่กำหนดให้เป็นรูปทรงของใบหน้าคนแบบกึ่งนามธรรม

2.3 สี แต่ละชิ้นงานในชุดนี้จะมีความแตกต่างกันโดนส่วนใหญ่จะเน้นใช้ชุดสีโมโนโทนร้อนและโทนเย็น ขึ้นอยู่ว่าผลต้องการสื่ออารมณ์ในทางใด เช่น ทางบวกจะใช้สีโทนเย็น หากเป็นทางลบจะเลือกใช้สีโทนร้อน เป็นต้น

2.4 พื้นผิว พื้นผิวที่นำมาเจาะรูจะมีทั้งหนังเทียมที่มีความขรุขระเป็นจังหวะเท่าๆกันทั้งผืน

2.5 ที่ว่าง ปรกำหนดพื้นที่ของที่ว่างไปอย่างสมดุล 30%-70% ของรูปทรง เพื่อหาว่างช่องให้เกิดจุดเด่นของผลงาน ที่ต้องการให้เป็นจุดสนใจ

2.6 ขนาด เพื่อให้เกิดน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรคจึงใช้ขนาดของจุดเป็นตัวกำหนดถึงแสดงที่จะตกกระทบกันรูปทรง โดยจุดใหญ่จะแทนจุดที่โดยแสงมากและจุดเล็กจะแทนจุดที่โดนแสงน้อย

จากการที่ผู้สร้างสรรคได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในส่วนที่เป็นเอกสาร รูปภาพ และผลงานของศิลปินตะวันตก เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวทางในการคิดและสร้างสรรค

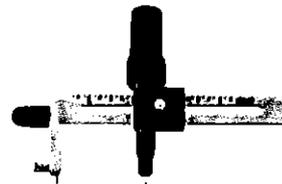
ผลงานของผู้สร้างสรรค์และเพื่อเรียนรู้เพื่อเข้าใจทฤษฎีทางศิลปะทั้งในส่วนที่เป็นหลักการจัดองค์ประกอบ การวิเคราะห์ต่างๆ การคิดเรื่อง แนวเรื่อง และเนื้อหาของผลงานทางศิลปะ และนำมาปรับใช้เพื่อแสดงออกทางความคิดและพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชนิดตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์

2.2 กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 4 ขั้นตอนดังนี้

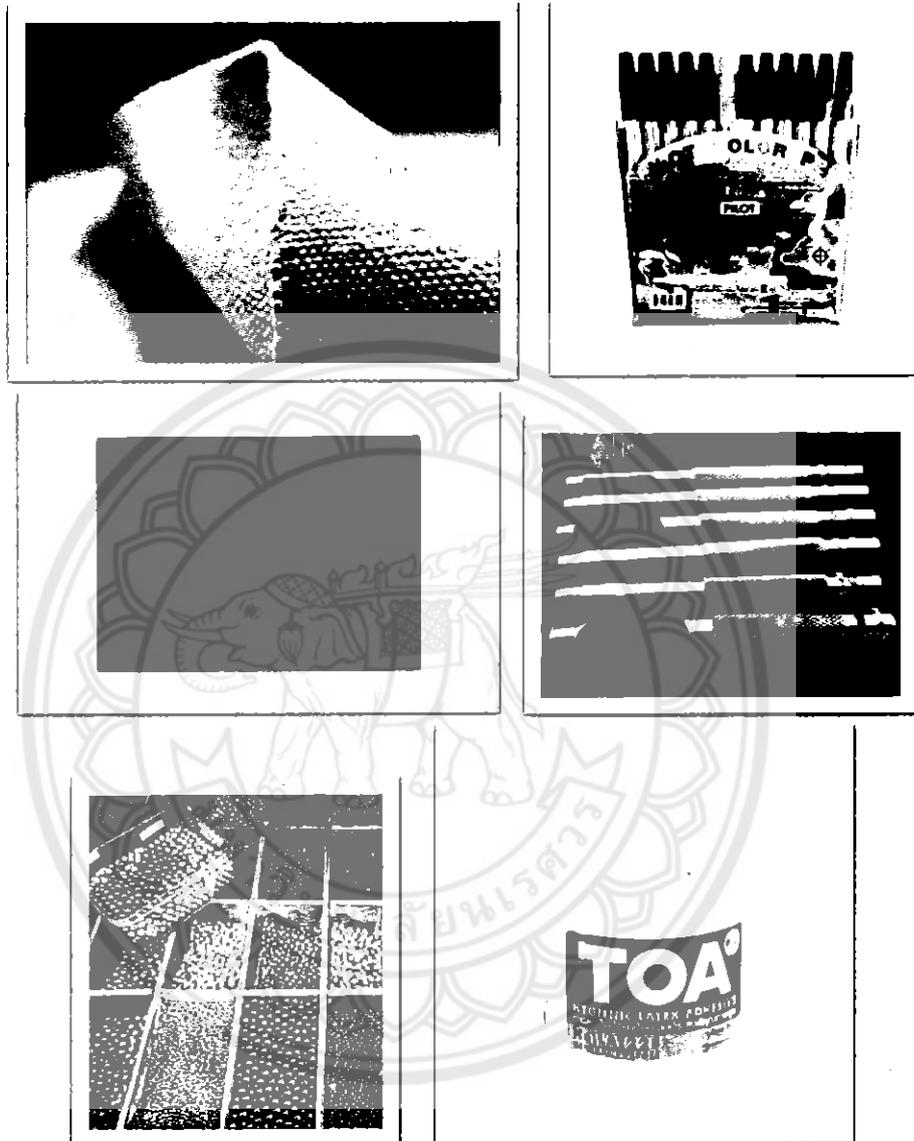
- 2.2.1 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์
- 2.2.2 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนศิลปะนิพนธ์
- 2.2.3 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์
- 2.2.4 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

2.2.1 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

อุปกรณ์เครื่องเขียนรูป ได้แก่โปรแกรมAdobe Photoshop CC 2014 ปากกาเมจิกปากกาโคปิกสมุดบันทึกข้อมูล หนังสือพิมพ์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ปากกาเมจิกวงเวียนคัตเตอร์ แผ่นลวดตัด ตัดตุ้จาะหนัง ไม้อัดลวดตอกตุ้จาะ ค้อน กรรไกร แม็ค เม็ดพลาสติก หลากหลายสีสัน กาวติดวัสดุ เครื่องโปรเจคเตอร์ เทปขาว สีอะคริลิก สีพลาสติก พู่กัน แปรงทาสี ฟองน้ำ เพรมติดไม้อัด

ภาพประกอบที่ 27 วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

ภาพประกอบที่ 28 วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์
 (ที่มา: <http://p16.callbnr.com/?p=333>, <https://www.goodchoiz.com>,
<http://www.mystoremedia.com/store/product>, <http://pktool.lnshop.com/product/821/>,
<http://www.lookpud.com/>)

2.2.2 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนการสร้างสรรค์ ศิลปนิพนธ์

ภาพผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 29

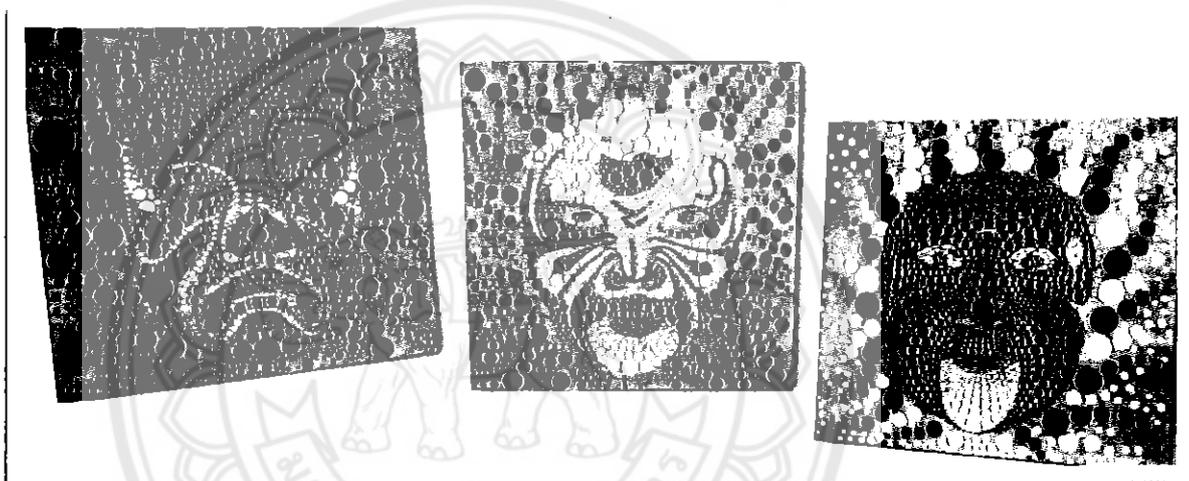
ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "เมื่อฉันมองดูสังคม"
กลวิธี สีอะคริลิกและการเจาะรูบนผ้าใบแคนวาส
ขนาด 120 X 140 ซม.

อธิบายแนวคิดความบังเตกล้าใจ

เป็นเรื่องราวของการเบื้อหน่ายสังคมปัจจุบันที่ทำอะไรตามกระแสและชอบเชื่ออะไรที่ผิดๆ และหลังจากที่เฝ้าสังเกตสีหน้าท่าทางต่างๆของคนรอบข้างก็รู้สึกว่าการแสดงออกทางสีหน้าเป็นสิ่งที่

ชัดเจนมากที่สุดแล้วสื่อตรงที่สุด จึงเลือกที่จะให้ใบหน้าของตัวเองเป็นตัวแสดงออกทางความคิดและความรู้สึก

โดยการสร้างสรรค์ได้ใช้กลวิธีที่แปลกใหม่อย่างการเจาะรู เจาะตามรูทรงที่กำหนดไว้จนกลายเป็นหน้าคนโดยแบ่งออกเป็นของระนาบ คือระนาบแรกจะเจาะรู และระนาบที่สองจะลงสีโทนร้อนเพื่อแสดงออกถึงความรุนแรง เสียดสี

ภาพประกอบที่ 30

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "เอ็งกอพระนุ"

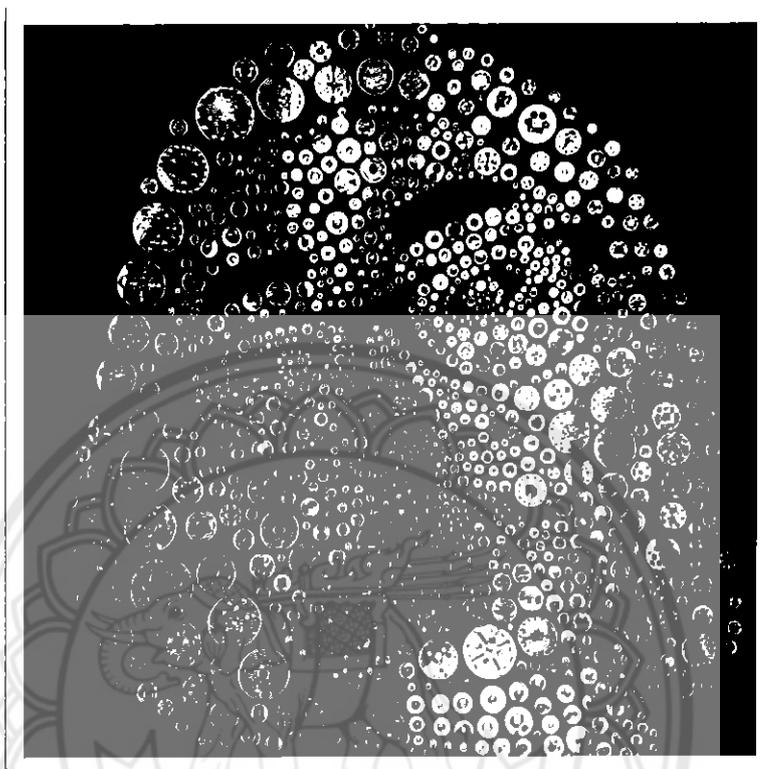
กลวิธี สีอะคริลิกและการเจาะรูบนผ้าอัดกาว

ขนาด 70 X 70 ซม.

อธิบายแนวคิดความบังคาลใจ

เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของนครสวรรค์อย่างหนึ่ง โดยกลุ่มโจรเอ็งกอพระนุ เป็นกลุ่มโจรคุณธรรม ที่จะปล้นคนรวยที่ไม่ดีแล้วนำของมีค่าที่ปล้นมาได้ให้ชาวบ้านที่ยากจน โดยในการปล้นแต่ละครั้งจะมีการพลางตัว โดยการเขียนหน้าให้ดูร้ายและแต่ละหน้าจะไม่ซ้ำกันเลย

แนวเรื่องบอกเล่าถึงช่วงเวลาการเขียนหน้าของกลุ่มโจรเอ็งกอพระนุก่อนออกปล้นเพื่อความหน้าเกรงขาม ผลงานถูกสร้างสรรค์โดยกลวิธีการเจาะรูบนผ้าอัดกาว และสีอะคริลิก

ภาพประกอบที่ 31

ผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ " ระยิบระยับ "

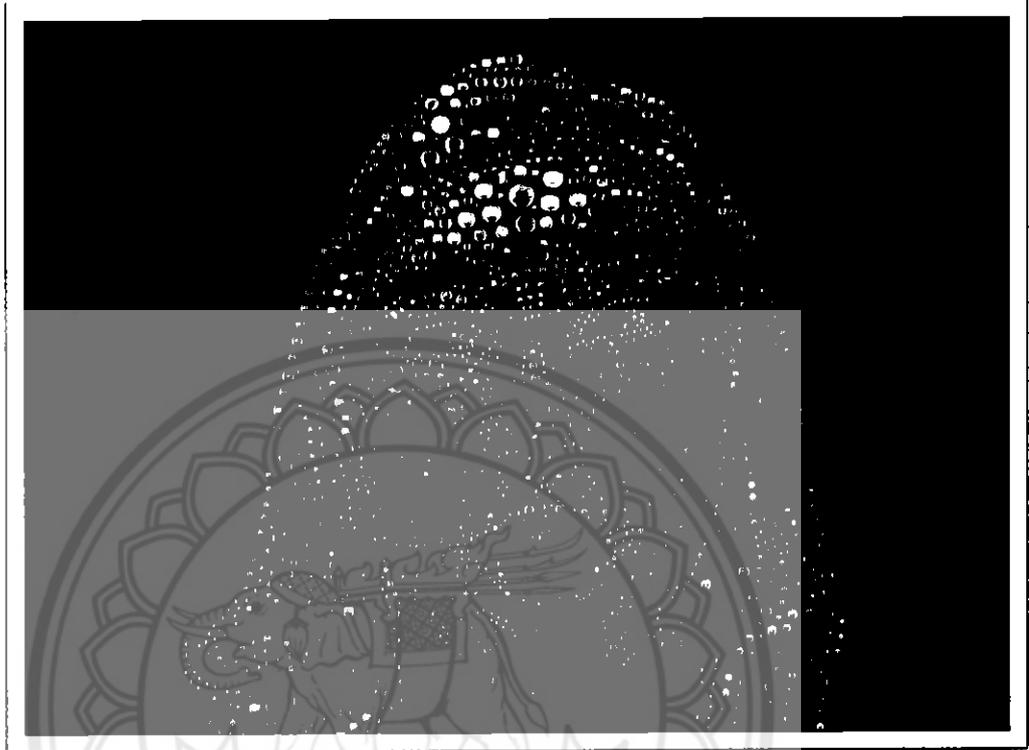
กลวิธี การเจาะรูบนหนัง แผ่นอะลูมิเนียม

ขนาด 110 X 110 ซม.

อธิบายแนวคิดความบันเทิงใจ

เรื่องราวการเสียดสีผู้ที่มีรสนิยมติดหรู ชอบใช้เครื่องประดับหรือกระเป๋าราคาแพงๆ ใช้ของแบรนด์เนมราคาสูง โดยสีหน้าบนผลงาน คือหน้าของผู้สร้างสรรค์ที่เปรียบได้ว่ากำลังจ้องมองผู้คนเหล่านั้นด้วยความเอือมระอาใจและเบื่อหน่าย เป็นการเสนอผลงานในเชิงลบ

โดยใช้กลวิธีการเจาะรูขนาดเล็กใหญ่ตามแบบร่าง มีการกำหนดค่าน้ำหนักแสงเงาจากการเคลื่อนไหวของจุดขนาดต่างๆ และติดวัสดุเม็ดพลาสติกกลบบนแผ่นอะลูมิเนียม เสนอในรูปแบบจิตรกรรมวัสดุสื่อผสม

ภาพประกอบที่ 32
 ผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ "สีเส้นแห่งความสุข"
 กลวิธี เจาะรูบนแผ่นหนัง ติดลูกบิด
 ขนาด 120 x 90 ซม.

อธิบายแนวคิดความบันเทิง

สื่อถึงการแสดงสีหน้าออกทางสีหน้า โดยเลือกใช้สีหน้าที่แสดงถึงความสุขความประหลาดใจ
 เล่าเรื่องราวของความสนุกสนานผ่านการติดลูกบิดหลากหลายสีเส้นในลักษณะของอารมณ์ความเพ้อ
 ผัน

โดยใช้กลวิธีการเจาะรูขนาดเล็กใหญ่ตามแบบร่าง มีการกำหนดค่าน้ำหนักแสงเงาจากการ
 เคลื่อนไหวของจุดขนาดต่างๆ และติดวัสดุเม็ดพลาสติกแคววาสรองพื้นด้วยสีอะคริลิค เสนอใน
 รูปแบบจิตรกรรมวัสดุผสม

2.2.3 กระบวนการจัดทำภาพร่าง (sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นรูปธรรม เช่น ภาพถ่าย และผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจแล้ว จึงนำมาดำเนินการสร้างภาพร่าง โดยการนำมาจัดวางให้ได้องค์ประกอบและพัฒนาภาพร่างจนได้องค์ประกอบที่สมบูรณ์เพื่อให้ได้ภาพร่างตามแนวคิดและความรู้สึกที่ต้องการแสดงออก อันมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 1

1. กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

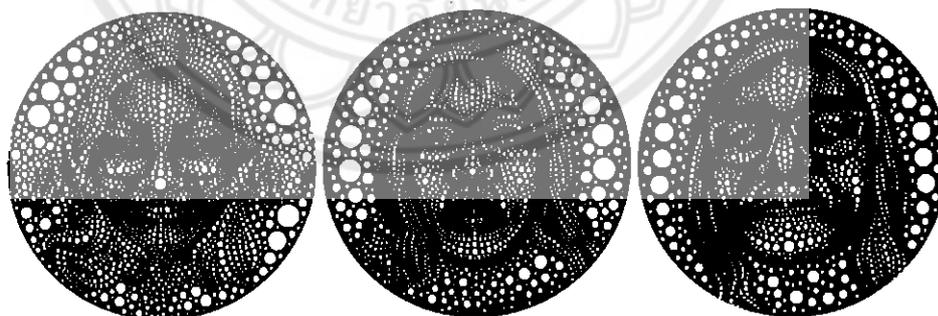
ภาพประกอบที่ 33 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC แบบที่ 1

ส่งภาพร่างครั้งที่ 1 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC ด้วยวิธีการใช้จุดทั้งขนาดเล็กและใหญ่ตามความเหมาะสม นำมาวางเรียงต่อกันจนเกิดเป็นรูปทรงและทำให้เกิดแสงเงาจากการใช้จุดในขนาดที่แตกต่างกัน เพื่อนำภาพร่างเสนออาจารย์ปรึกษาให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ภาพร่างมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 34 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC แบบที่ 1,2 ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1

ส่งภาพร่างครั้งที่ 2 หลังจากนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนะนำไว้ โดยจะเน้นช่วงใบหน้าแสดงอารมณ์เป็นหลักและเพิ่มจุดที่ดวงตา, คิ้ว และริมฝีปาก แทนการเว้นไว้เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนซึ่งเป็นการจูงใจจนเกินไป และด้วยการจุดเพิ่มเข้าไป ทำให้ภาพร่างดูสมบูรณ์และจริงจังมากขึ้น อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้คำแนะนำและให้นำกลับมาปรับปรุงให้สมบูรณ์มากขึ้นและให้เลือกสีหน้าที่แตกต่างมาอีก 2 ใบหน้า

ภาพประกอบที่ 35 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC แบบที่ 1,2 และ 3 ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2

ส่งภาพร่างครั้งที่ 3 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC หลังจากปรับปรุงแก้ไขพัฒนาเพื่อให้ออกมาสมบูรณ์ที่สุดทั้ง 3 แบบแล้ว จึงได้นำเสนออาจารย์อีกครั้งพร้อมรับฟังสรุปในการ

เลือกรูปที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ได้ โดยแบบที่ 2 ผ่านความเห็นว่าเป็นว่าสมบูรณ์ที่สุดในทั้ง 3 แบบจึงสามารถนำมาดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้

2) รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

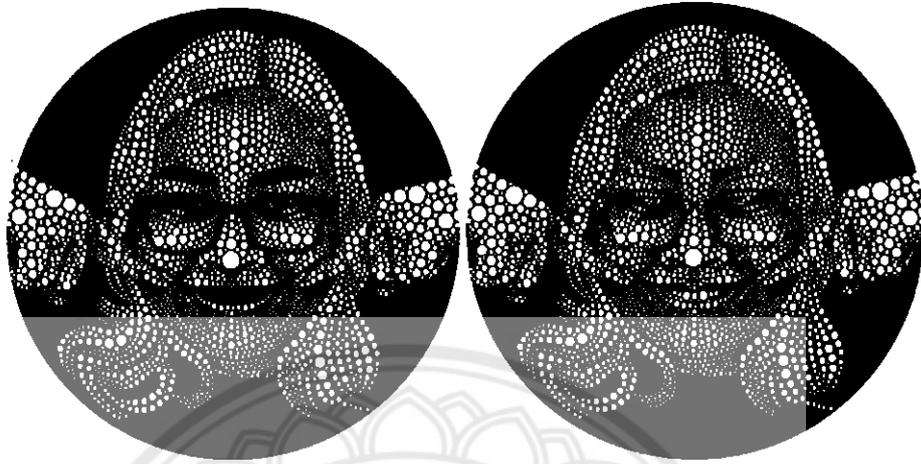
ให้อธิบายถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานศิลปนิพนธ์ เริ่มจากการขยายจากภาพแบบร่าง ขึ้นเป็นผลงานจริงตามลำดับ รวมทั้งคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยละเอียดและให้แสดงภาพผลงานศิลปนิพนธ์ที่เสร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 .ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวเรื่องและทดลองกลวิธีใหม่ๆจากวัสดุก่อนจะเริ่มลงมือทำภาพร่าง

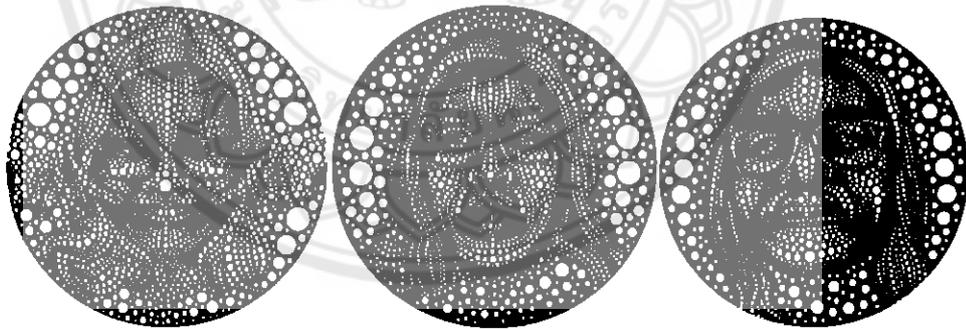
ภาพประกอบที่ 36 ชุดภาพข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 .นำภาพร่างและกลวิธีต่างๆไปนำเสนอถึงกลวิธีและรูปแบบของผลงานแล้วไปปรึกษากับอาจารย์ประจำวิชาทั้งสองท่านเพื่อรับฟังคำแนะนำและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

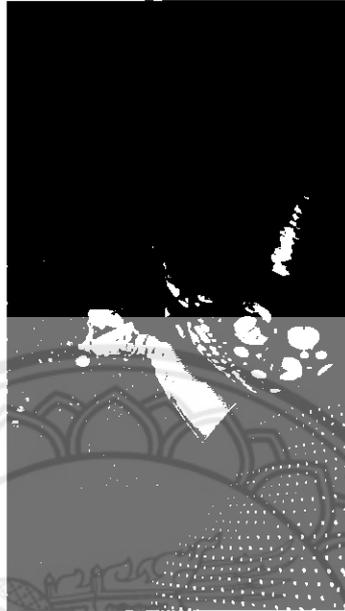
ภาพประกอบที่ 37 ภาพร่าง

ขั้นตอนที่ 3 นำภาพร่างมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนส่งภาพร่างครั้งที่ 2 และ 3

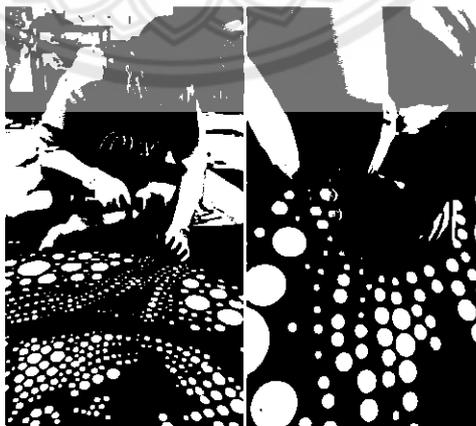
ภาพประกอบที่ 38 ภาพร่างฉบับแก้ไขครั้งที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มขยายภาพร่างลงวัสดุหนังเทียมที่จัดเตรียมเอาไว้ โดยใช้โปรเจคเตอร์ฉายลงบนผนังที่มีหนังเทียมติดตั้งเตรียมไว้ ก่อนจะใช้ปากกาเมจิกสีต่างๆตามลรอยที่ปรากฏขึ้นมา จากนั้นจะเริ่มทำการเจาะรูตามจุดต่างที่กำหนดไว้ในแบบร่าง

ภาพประกอบที่ 39 ร่างภาพร่างลงบนวัสดุหนังเทียม

ขั้นตอนที่ 5 เริ่มเจาะรูแผ่นหนังด้วยอุปกรณ์วงเวียนคัตเตอร์และตัดตุ้เจาะหนังโดยเฉพาะ เมื่อเจาะรูตามที่ต้องการเสร็จแล้ว จึงจะนำแผ่นหนังไปติดไม้ฉัดที่ลงพื้นสีเทาไว้แล้ว โดยจะพันสเปรย์กาวที่หลังของแผ่นหนังเพื่อให้ติดแน่นกับเฟรม จากนั้นจึงใช้แปรงยิ้งกับแผ่นไม้จนตึงอีกทีหนึ่ง

ภาพประกอบที่ 40 เริ่มเจาะตัดตุ้หลังจากที่ใช้วงเวียนคัตเตอร์เจาะรูใหญ่เสร็จแล้ว

ภาพประกอบที่ 41 ขณะเตรียมติดแผ่นหนังเทียมเข้ากับเฟรมติดไม้อัดที่เทาพื้นสีเทาอไว้เรียบร้อยแล้ว

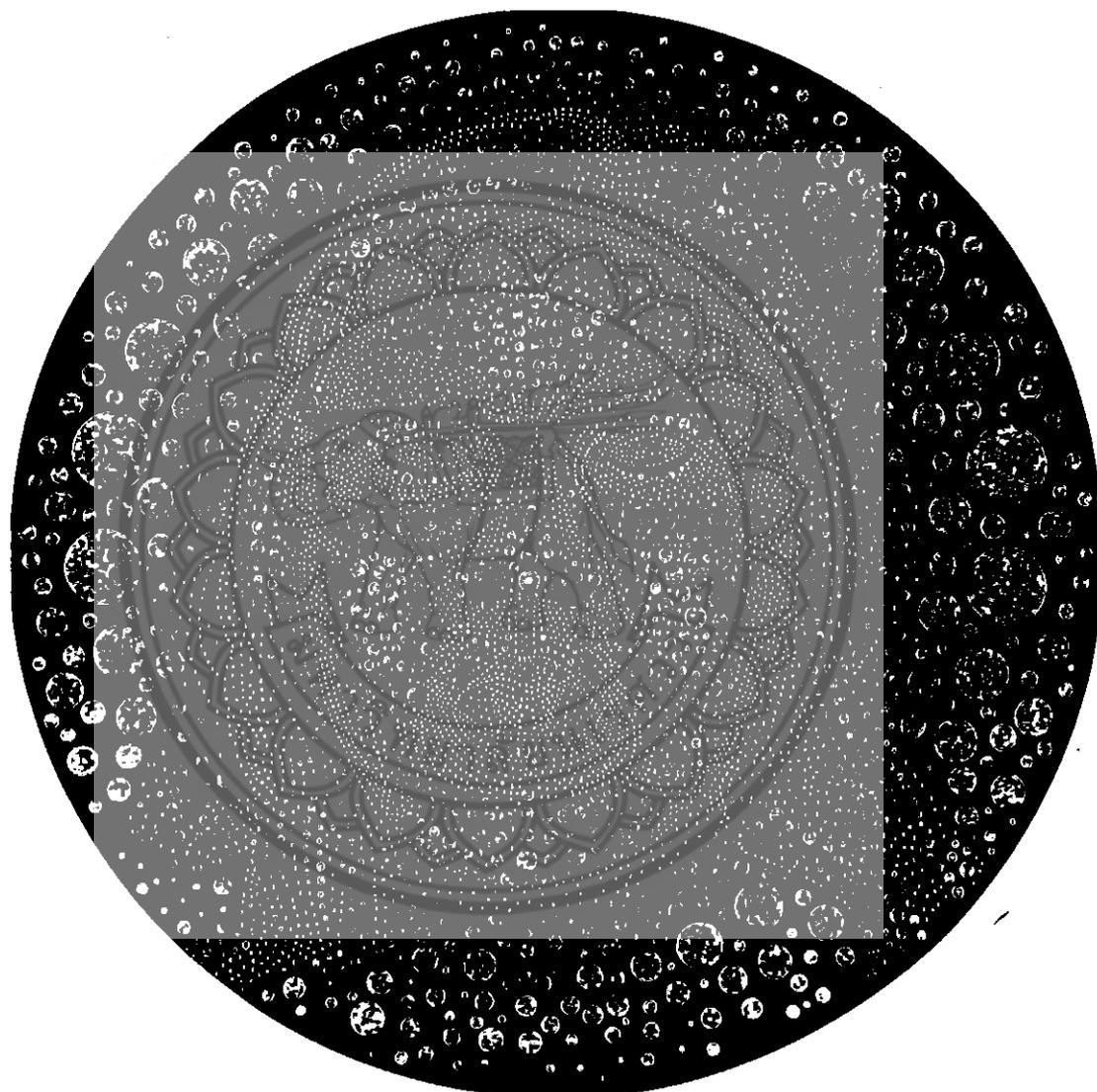
ขั้นตอนที่ 6 เมื่อติดแผ่นหนังเทียมเข้ากับเฟรมเสร็จ ก็ดำเนินการขั้นตอนต่อไปคือการติดเม็ดพลาสติก โดนเริ่มจากโทนสีร้อน ซึ่งได้แก่ สีส้ม สีเหลือง สีแดง เป็นต้น โดยแทรกสีโทนเย็นเช่น สีน้ำเงิน มีม่วง และสีเขียว เข้าไปด้วย ใช้ทั้งเม็ดพลาสติกชนิดลูกบิดและเลื่อมกากเพชรในผลงานเพื่อเพิ่มความสมบรูณ์กลมกลืนและเพิ่มความน่าสนใจจากการที่ลูกบิดมีความแวววาว

ภาพประกอบที่ 42 ติดวัสดุไล่สีตามที่ภาพร่างกำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 7 เมื่อติดวัสดุทั่วทั้งผลงานโดยไล่ค่าน้ำหนักของการตกกระทบของแสงเพื่อทำให้เกิดการลวงตาจากรูปทรงโดยรวมตามขั้นตอนที่วางไว้จึงถือว่าเสร็จสิ้น ตรวจสอบผลงานเพื่อหาจุดบกพร่องและลงมือแก้ไขในทันที เสนอผลงานที่สำเร็จแล้วให้คณาจารย์ประเมินคุณค่า วิพากษ์วิจารณ์ และให้คำแนะนำ เพื่อนำไปต่อยอดพัฒนานากลวิธีและรูปแบบผลงานต่อไปให้ดีและสมบรูณ์ยิ่งขึ้น

ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 43 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์จิตรกรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์

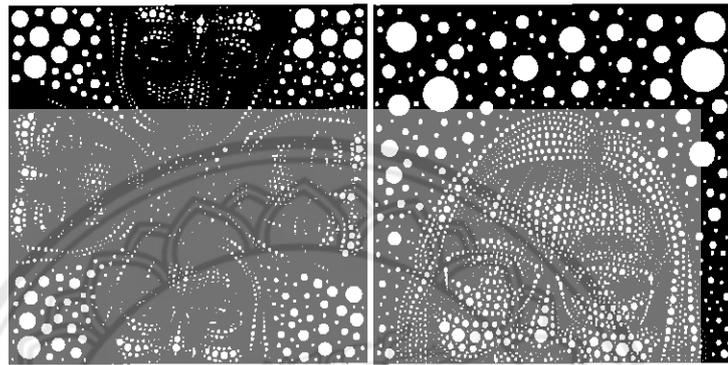
ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ "สระพริ้ง"

กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ตัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฟรมติดไม้อัด

ขนาด 120 X 120 ซม.

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 2

1.กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 44 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่1,2

ส่งภาพร่างครั้งที่ 1 สร้างโดยโปรแกรมAdobe Photoshop CC โดยเป็นเรื่องแนวเทคนิค วิธีการต่อยอดจากผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์ ยังคงใช้จุดและใช้หนังเทียมในการเจาะรู ตัวพื้นแผ่นไม้อัดและทาสีลงไป เป็นรูปหน้าของผู้สร้างสรรค์ที่แสดงเนื้อหาความรู้สึกระหลาดใจนำภาพร่างไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ก็ได้รับคำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ภาพร่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 45 ภาพร่างของโปรแกรมAdobe Photoshop CC แบบที่ 3,4 ฉบับปรับปรุงแก้ไข

ส่งภาพร่างครั้งที่ 2 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC หลังจากปรับปรุงแก้ไข พัฒนาเพื่อให้ออกมาสมบูรณ์ที่สุดแล้วจึงได้ภาพร่างออกมาสองแบบสองความรู้สึกคือ สีหน้ากำลัง ประหลาดใจตื่นเต้นและสีหน้าที่กำลังยิ้มที่มีเสน่ห์ และได้นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งจนได้ ข้อสรุปที่ชัดเจน และได้เลือกภาพร่างแบบที่ 4 ในการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงาน ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 ต่อไป

2) รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

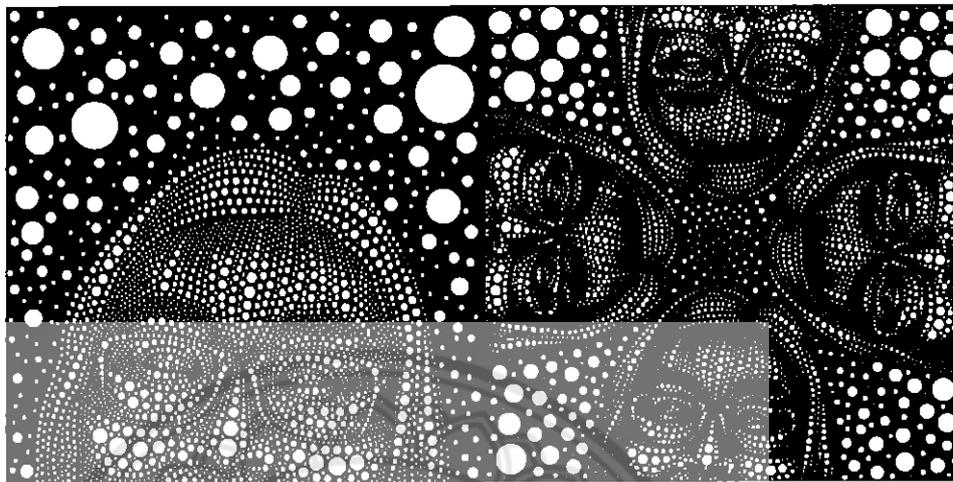
ให้อธิบายถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานศิลปะนิพนธ์ เริ่มจากการขยายจากภาพแบบร่าง ขึ้นเป็น ผลงานจริงตามลำดับ รวมทั้งคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยละเอียดและให้แสดงผลงาน ศิลปะนิพนธ์ที่เสร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 .ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวเรื่องและทดลองกลวิธีใหม่ๆจากวัสดุก่อนจะเริ่มลงมือ ทำภาพร่าง

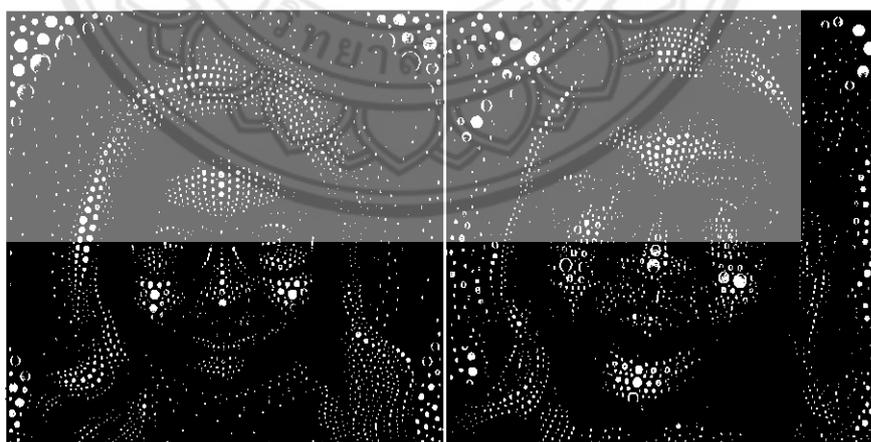
ภาพประกอบที่ 46 ภาพข้อมูลที่ใช้ในการทำภาพร่างแบบหน้า

ขั้นตอนที่ 2 .นำภาพร่างและกลวิธีต่างๆไปนำเสนอถึงกลวิธีและรูปแบบของผลงานแล้วไป ปรึกษากับอาจารย์ประจำวิชาทั้งสองท่านเพื่อรับฟังคำแนะนำและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

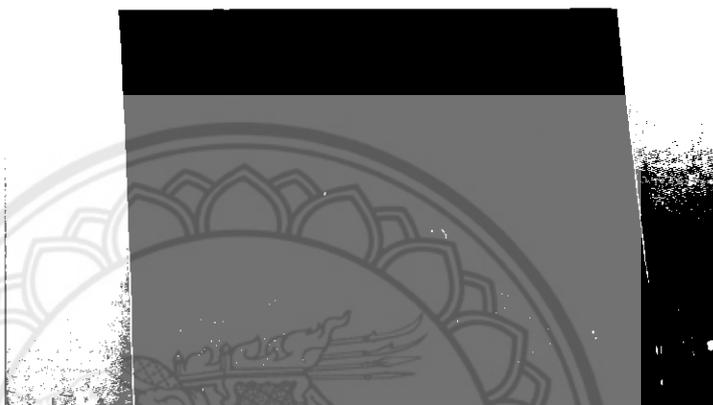
ภาพประกอบที่ 47 ภาพร่าง

ขั้นตอนที่ 3 นำภาพร่างมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยการลงสีโดยสมบูรณ์และจัดรูปหน้าซึ่งเป็นจุดเด่นให้อยู่ตรงกลาง และปรับเปลี่ยนการกระจายของรูปทรงของพื้นหลังให้มีความสอดคล้องมากขึ้น ก่อนส่งภาพร่างครั้งที่ 2

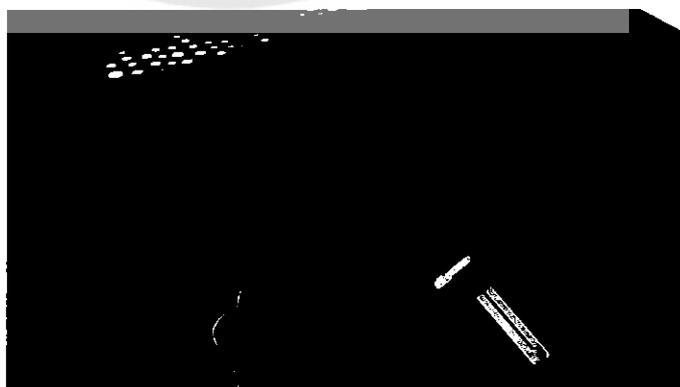
ภาพประกอบที่ 48 ภาพร่างฉบับแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มขยายภาพร่างลงวัสดุหนังเทียมที่เตรียมไว้โดยการใช้ปากกาเมจิกวาดตามรอยที่ปรากฏขึ้น ทั้งรูเล็กและใหญ่ตามความเหมาะสม ก่อนจะเริ่มทำการเจาะรูตามจุดที่กำหนดไว้ในแบบร่าง

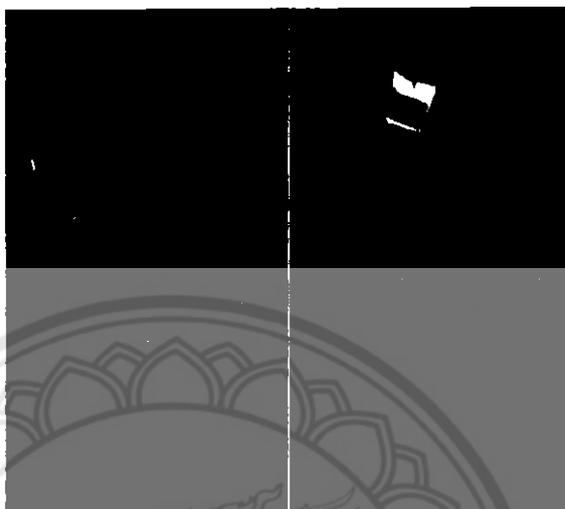

ภาพประกอบที่ 49 ร่างภาพร่างลงบนแผ่นหนังด้วยปากกาเมจิก

ขั้นตอนที่ 5 เริ่มเจาะรูด้วยอุปกรณ์วงเวียนคัตเตอร์โดยใช้กับวงใหญ่ให้เสร็จจนหมด จึงเริ่มใช้ตุ้ดตุ้ในการเจาะรูที่มีขนาดเล็กที่เลือกทั้งหมดจนเสร็จสมบูรณ์ เมื่อเจาะรูทั้งหมดจนเสร็จก็ทำการซึงกับเฟรมติดไม้อัดที่ลงสีพื้นไว้แล้ว โดยจะพันสเปรย์กาวที่หลังของแผ่นหนังเพื่อให้ติดแน่นกับเฟรมก่อน จากนั้นจึงใช้แมคคิงซึงกับแผ่นไม้จนถึงอีกที่หนึ่ง

ภาพประกอบที่ 50 ขณะกำลังเจาะหนังเทียมโดยใช้คัตเตอร์วงเวียน

ภาพประกอบที่ 51 หลังจากตัดด้วยคัตเตอร์วงเวียนเสร็จแล้ว ก็ใช้ค้อนทุตีตุ้และค้อน ตอก เพื่อเจาะวงเล็กๆที่เหลืออยู่ทั้งหมด

ภาพประกอบที่ 52 เมื่อเจาะรูเสร็จทั้งหมดแล้ว จึงนำมาทาบลงบนเฟรมติดไม้อัดเพื่อลงสีพื้น หลังเพื่อความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ขั้นตอนที่ 6 เมื่อติดเสร็จก็ใช้กาวในการติดเม็ดพลาสติกตกแต่งที่คัดสรรไว้ โดยจะแบ่งเป็นเฉดสีต่างๆ จัดองค์ประกอบตามความสมควร โคนลงสีโดนคุมเป็นสีโมโนโทน โทนเย็น คือ สีฟ้า สีเหลือง สีน้ำเงิน สีน้ำเงินเข้ม และ ขาว

ภาพประกอบที่ 53 เริ่มติดเม็ดพลาสติกลงบนผลงานตามขั้นตอนที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 7 ติดวัสดุจนทั่วทั้งผลงานตามรูที่เจาะหนังเทียมไว้ โดยการใช้ลูกปัดสีต่างๆ เช่น สีน้ำเงิน สีฟ้า สีเหลืองอ่อน เป็นต้น ใส่ค่าน้ำหนักแสงเงาตามที่กำหนดไว้จึงถือว่าเสร็จสิ้น หลังจากนั้นก็เสนอผลงานที่สำเร็จแล้วให้คณาจารย์ประเมินคุณค่า วิพากษ์วิจารณ์และให้คำแนะนำ เพื่อนำไปต่อยอดพัฒนางานวิธีและรูปแบบผลงานต่อไปให้ดีและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 54 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์จิตรกรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์

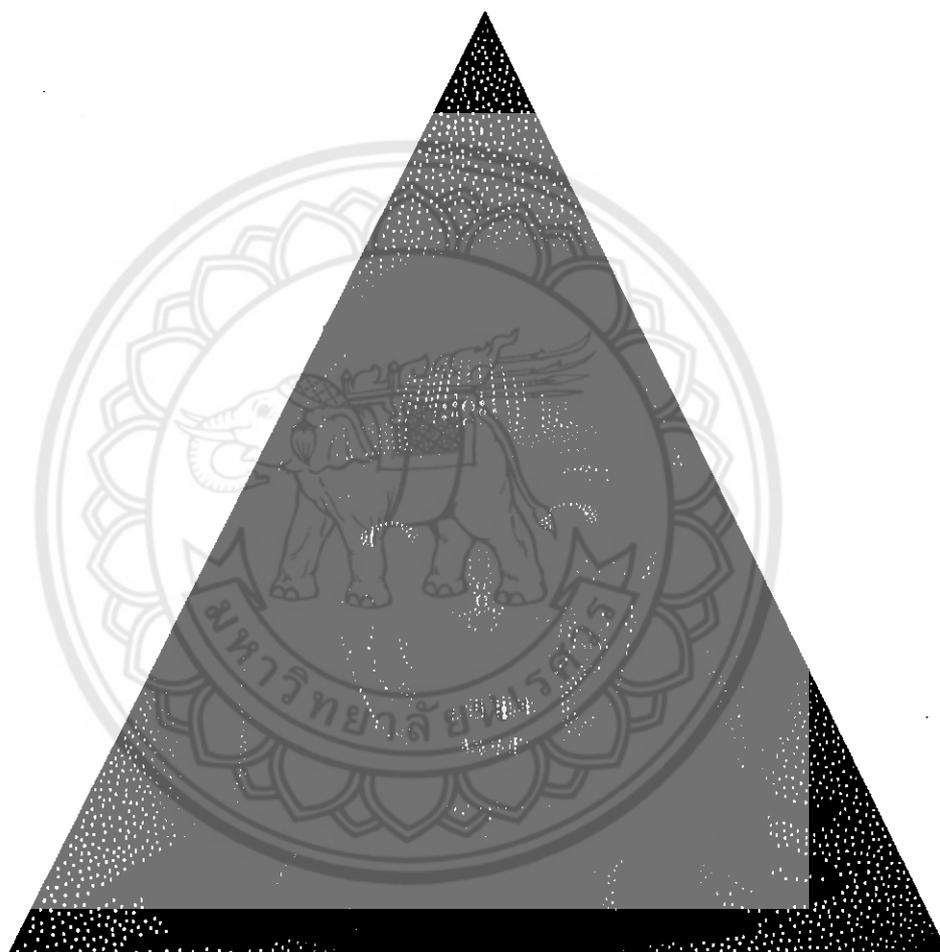
ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ "รอยยิ้มแสบแฉ่ง"

กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ดัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฟรมติดไม้อัด

ขนาด 130 X 130 ซม.

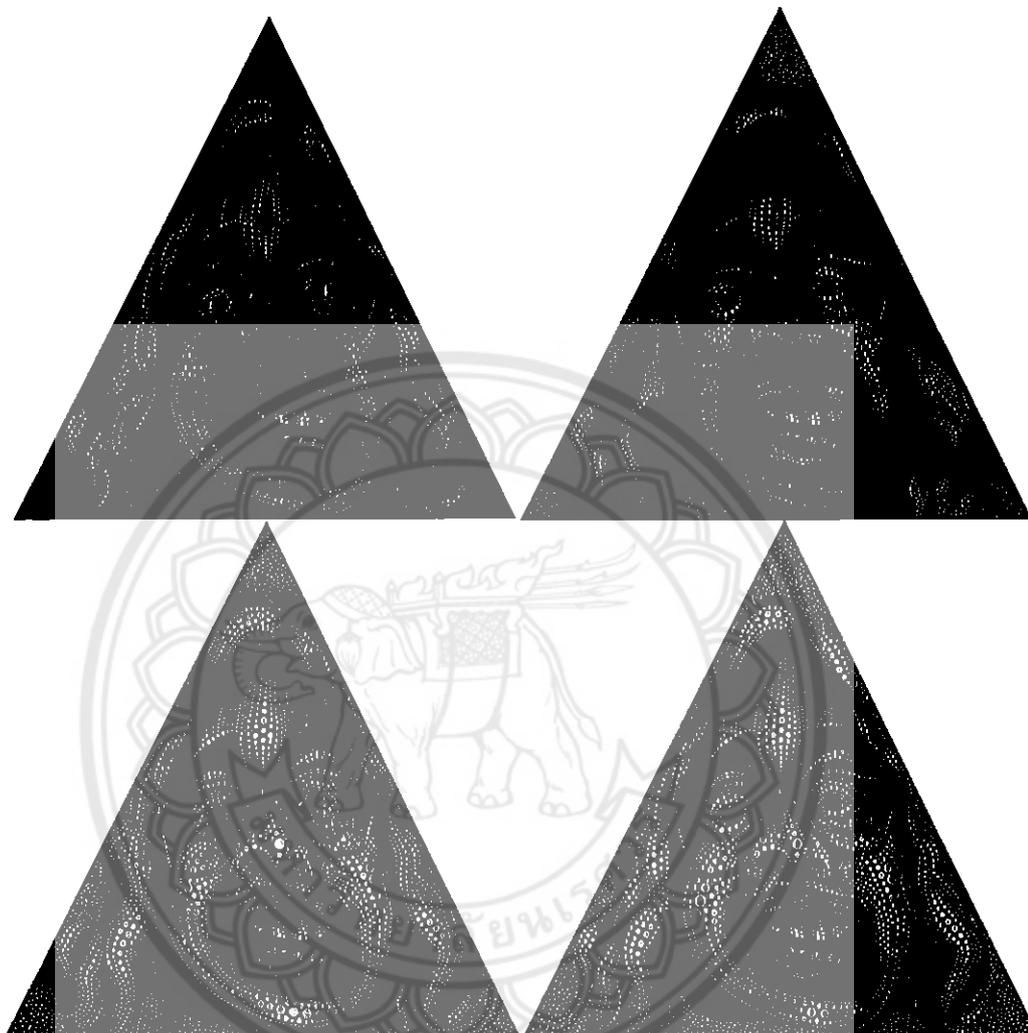
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 3

1.กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 55 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC

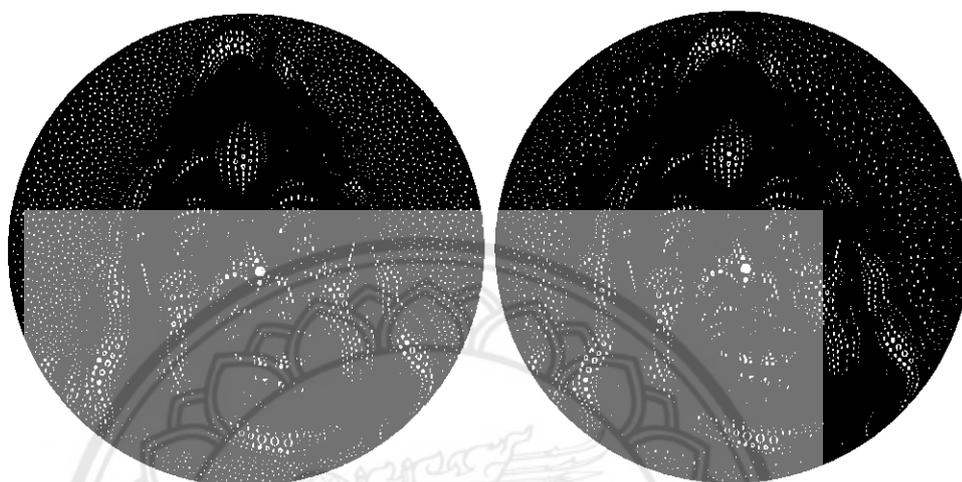
ส่งภาพร่างครั้งที่ 1 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC ยังคงใช้จุดและใช้หนังเทียม
ในแสดงเทคนิคเฉพาะตัว โดยลงสีภาพร่างแบบสมบรูณ์เพื่อให้เห็นภาพร่วมชัดเจนพร้อมนำเสนอภาพ
ร่างกับอาจารย์ที่ปรึกษาและรับคำแนะนำที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขภาพร่างให้ดียิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 56 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC แบบที่ 1,2,3 และ 4 ปรับปรุงแก้ไข
ครั้งที่ 1

สงภาพร่างครั้งที่ 2 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC ได้มีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาภาพร่างให้มีลักษณะใบหน้าที่บิดเบี้ยวไม่เป็นปกติ จากนั้นจึงได้เลือกใช้สีโทนต่างๆ ให้อยู่ภายใต้เรื่องความรู้สึกของความกดดันและดูน่าอึดอัด โดยการบิดใบหน้าในครั้งแรกเช่นนี้ทำให้เป็นเรื่องที่อยากในการควบคุมจุดขนาดต่างๆ ให้สมบรูณ์ได้ แต่ตัวผู้สร้างสรรค์ก็พยายามอย่างถึงที่สุด และได้นำเสนอ

อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้เลือกโทนสีในแบบที่ 3

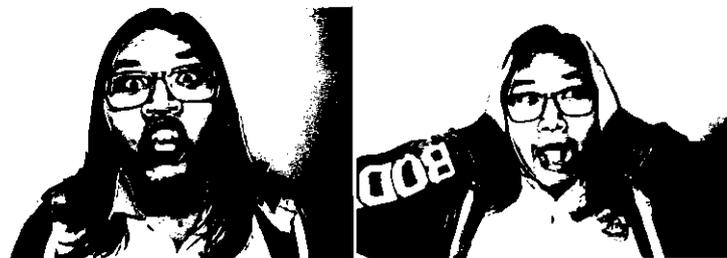
ภาพประกอบที่ 57 ภาพร่างของโปรแกรม Adobe Photoshop CC แบบที่ 1,2 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2

ส่งภาพร่างครั้งที่ 3 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC ปรับปรุงเปลี่ยนรูปทรงจากสามเหลี่ยมเป็นวงกลม และสลายรูปทรงพื้นที่ยาวด้านหลังในจุดมีขนาดเล็กลง ต่อเนื่องมาจากผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 ที่จะมีขนาดใหญ่ทำให้เกิดการรบกวนจุดเด่นของงาน โดยได้จัดทำมาสองแบบคือ สลายเป็นจุดเล็กขนาดเดียวกันซ้ำๆ กับ จุดที่มีขนาดต่างกันกระจายตามความเหมาะสม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้แบบที่ 2 ผู้สร้างสรรค์จึงขยายภาพร่างเพื่อดำเนินขั้นตอนตามกำหนดการวางไว้ต่อไป

2) รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

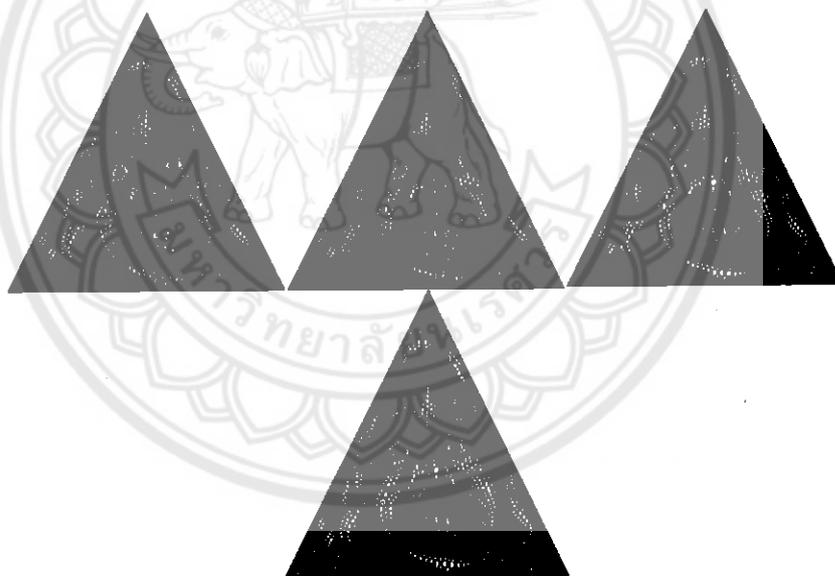
ให้อธิบายถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานศิลปนิพนธ์ เริ่มจากการขยายจากภาพแบบร่าง ขึ้นเป็นผลงานจริงตามลำดับ รวมทั้งคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยละเอียดและให้แสดงภาพผลงานศิลปนิพนธ์ที่เสร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 .ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวเรื่องและทดลองกลวิธีใหม่ๆ จากวัสดุก่อนจะเริ่มลงมือทำภาพร่าง

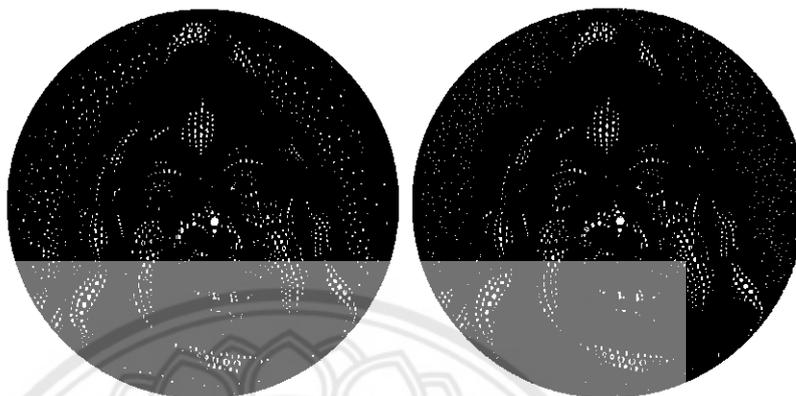
ภาพประกอบที่ 58 ภาพชุดข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 .นำภาพร่างและกลวิธีต่างๆไปนำเสนอถึงกลวิธีและรูปแบบของผลงานแล้วไปปรึกษากับอาจารย์ประจำวิชาทั้งสองท่านเพื่อรับฟังคำแนะนำและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ภาพประกอบที่ 59 ภาพร่างฉบับแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 นำภาพร่างมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีการปรับบิดใบหน้าให้มีความผิดเพี้ยนจากปกติ ทำให้เกิดรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยลงสีทั้งหมด 4 สีได้แก่ สีชมพู สีเขียว สีฟ้า และสีเหลือง เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจึงเริ่มส่งภาพร่างครั้งที่ 3 เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการพิจารณาอีกครั้ง

ภาพประกอบที่ 60 ภาพร่างฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มขยายภาพร่างลงวัสดุหนังเทียมที่จัดเตรียมไว้ โดยใช้ปากกาเมจิกร่างตามทีละจุดตามแบบโดยเวลาที่ใช้ในการร่างภาพราวๆ 4 ชั่วโมง ก่อนจะเริ่มทำการเจาะรูด้วยวงเวียนคัตเตอร์ และตัดตุ้เจาะหนังตามจุดที่กำหนดไว้ในแบบร่าง

ภาพประกอบที่ 61 ขยายภาพร่างลงบนวัสดุหนังเทียม

ขั้นตอนที่ 5 เริ่มเจาะรูด้วยอุปกรณ์วงเวียนคัตเตอร์และตัดตุ้บเจาะหนึ่งจนเสร็จทั้งแผ่น ก่อนจะนำไปติดกับเฟรมติดไม้อัดทรงกลม ที่ไล่สีพื้นหลังเป็นสีฟ้าและสีเหลืองอ่อนไว้ เพื่อให้สีของเม็ดพลาสติกและสีของพื้นหลังไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความสมบูรณ์และสวยงามมากขึ้น

ภาพประกอบที่ 62 ตัดวงใหญ่ด้วยวงเวียนคัตเตอร์

ภาพประกอบที่ 63 แผ่นหนังที่เจาะรูทั้งหมดขณะติดกับเฟรมกลมกลมที่ไล่สีพื้นหลังไว้แล้ว

ขั้นตอนที่ 6 เตรียมดำเนินการตามขั้นตอนสุดท้ายนั้นก็คือการติดเม็ดพลาสติกหรือลูกปัดลงในช่องที่เจาะรูด้วยวงเวียนคัตเตอร์และติดตุ้บเจาะหนึ่งจนทำให้เปิดรูทรงขึ้น ลูกปัดที่ทำการเลือกสรรไว้ นั้น ถูกเลือกใช้โยสึที่ใช้จะเป็นโทนเย็น ได้แก่ สีฟ้าอ่อน สีเหลืองอ่อน สีน้ำเงิน และใช้สีโทนร้อนคือสีแดง โดยลูกปัดนั้นมีลูกทรงที่แตกต่างทั้งขนาดและลูกทรง รวมถึงคุณสมบัติที่มีความแตกต่างกัน บางชนิดเป็นสีต่าง แต่บางสีมีประกายสีรุ้ง นั้นเพื่อความสะดุดตาและความสนุกสนานในจังหวะของสี โดยใช้กาวยูเอชเอ็มสน้ำในการติด เพื่อเพิ่มความคงทนและแข็งแรงมากขึ้น

ภาพประกอบที่ 64 ติดเม็ดพลาสติกที่ละช่องอย่างบรรจง

ขั้นตอนที่ 7 เมื่อติดวัสดุจนเต็มผลงานจึงถือว่าเสร็จสิ้นกระบวนการก่อนนำเสนอ ได้มีการตรวจเช็คความเรียบร้อยของผลงานอย่างถี่ถ้วนอีกครั้ง หากเจอข้อบกพร่องก็ทำการแก้ไขในทันที จากนั้นจึงเสนอผลงานที่สำเร็จแล้วให้คณาจารย์ประเมินคุณค่า วิพากษ์วิจารณ์และให้คำแนะนำ เพื่อนำไปต่อยอดพัฒนามากลวิธีและรูปแบบผลงานต่อไปให้ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 65 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์จิตรกรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ "ความกดดัน"

กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ตัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฟรมติดไม้อัด

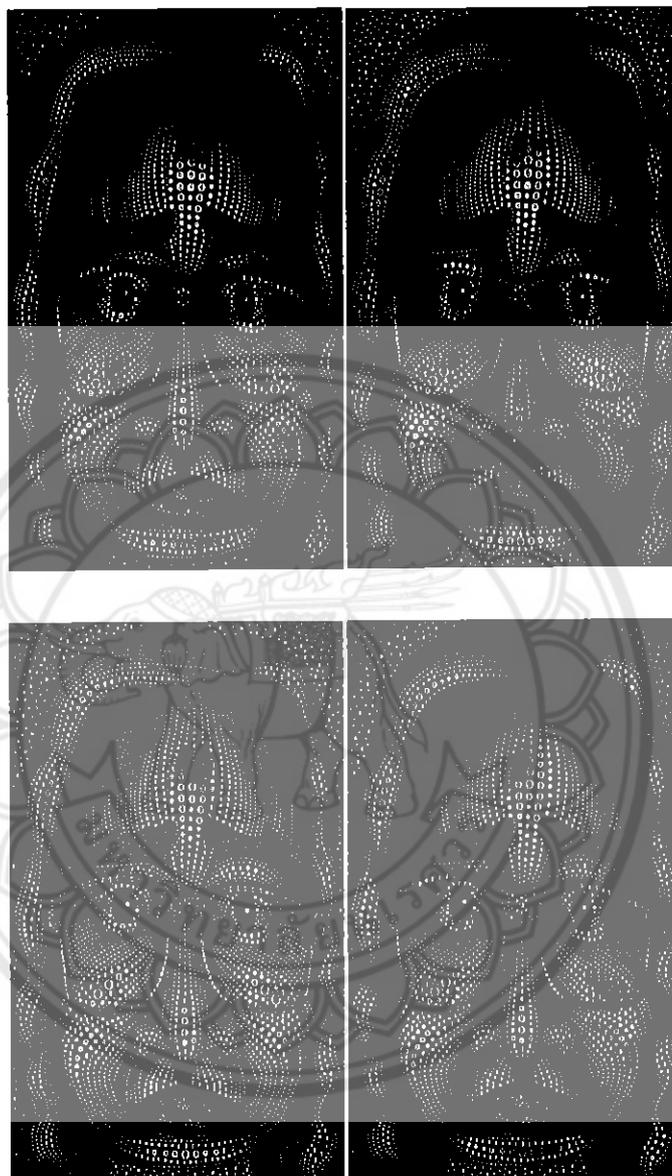
ขนาด 123X 123 ซม.

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 4

1.กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 66 ภาพร่างโดยโปรแกรมAdobe Photoshop CC สีหน้าที่ 1 ทั้งหมด 4 สี

ภาพประกอบที่ 67 ภาพร่างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC สีหน้าที่ 2 ทั้งหมด 4 สี

ส่งภาพร่างครั้งที่ 1 สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC สร้างรูปทรงโดยการใช้จุดเรียงต่อกันตามความเหมาะสม ทำให้เกิดรูปทรงขึ้น สร้างสรรค์ผลงานด้วยการใส่จุดขนาดแตกต่างกัน ทั้งเล็กและใหญ่ เพื่อให้เกิดน้ำหนักแสงเงา ทำให้รูปทรงที่ปรากฏนั้นดูมีน้ำหนักขึ้น โดยการใช้วงตาแบบสามมิติ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้เลือกสีหน้าที่ 1 ใบหน้าสีม่วง โดยให้ไปปรับแก้จากรูปทรงสีเหลี่ยม ให้

กลายเป็นวงกลม เพื่อความต่อเนื่องของรูปแบบผลงาน เมื่อแก้ไขเสร็จแล้วจึงเริ่มขยายภาพร่างเพื่อดำเนินตามขั้นตอนต่อไป

2) รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ให้อธิบายถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานศิลปนิพนธ์ เริ่มจากการขยายจากภาพแบบร่าง ขึ้นเป็นผลงานจริงตามลำดับ รวมทั้งคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยละเอียดและให้แสดงภาพผลงานศิลปนิพนธ์ที่เสร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 .นำภาพชุดข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาเป็นต้นแบบ ก่อนจะเริ่มทำภาพร่าง โดยต่อเนื่องกลวิธีต่างๆจากผลงานชิ้นที่ 1-3 โดยปรับปรุงภาพร่างให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 68 ภาพชุดข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 .นำภาพร่างที่สร้างโดยโปรแกรม Adobe Photoshop CC โดยกำหนดจุดขนาดต่างๆ จนปรากฏเป็นรูปทรงหน้าของรูปภาพชุดข้อมูล เดิมสีให้สมบรูณ์แล้วจึงนำไปปรึกษากับอาจารย์ประจำวิชาทั้งสองท่านเพื่อรับฟังคำแนะนำและนำไปปรับปรุงแก้ไข

ภาพประกอบที่ 69 แบบภาพร่างที่นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

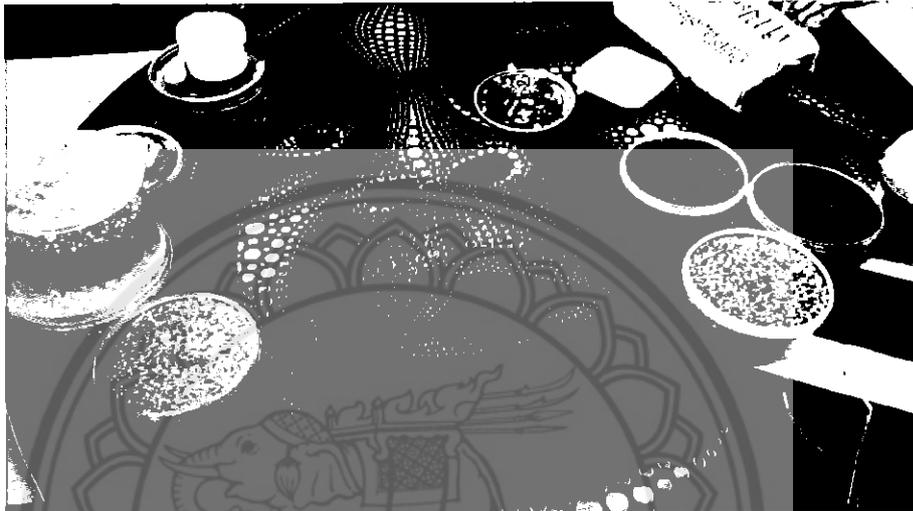
ขั้นตอนที่ 3 นำภาพร่างจากครั้งที่หนึ่งที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับแก้ โดยปรับเปลี่ยนจากรูปทรงสี่เหลี่ยมให้กลายเป็นวงกลมตามความเหมาะสม เพื่อความต่อเนื่องทางด้านรูปทรงจากชิ้นก่อน โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้เลือกแบบที่เป็นสีม่วงเป็นตัวหลัก และเมื่อปรับแก้ภาพร่างจนเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงขยายภาพร่างลงวัสดุหนังเทียมก่อนจะเริ่มทำการเจาะรูตามจุดที่กำหนดไว้ในแบบร่าง จากนั้นก็ทำการเจาะรูขนาดต่างๆด้วยอุปกรณ์ที่เตรียมไว้

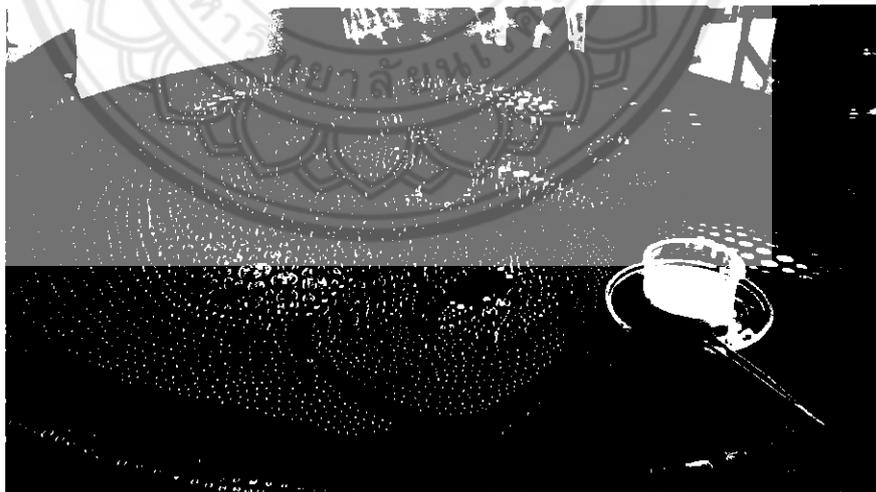
ภาพประกอบที่ 70 ภาพขณะกำลังเจาะรูด้วยตุ้ดตุ้เจาะหนัง

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อทำการเจาะรูบนหนังทั้งหมดตามแบบที่ร่างเอาไว้จนเสร็จแล้ว โดยอุปกรณ์ที่ใช้ได้แก่ วงเวียนคัตเตอร์และตุ้ดตุ้สำหรับเจาะหนังโดยเฉพาะ จึงเริ่มลงสีพลาสติกบนเฟรมติดไม้อัดเมื่อเพื่อเป็นการรองพื้น จากนั้นจึงเริ่มติดลูปปิดลงในรูที่เจาะไว้โดยควบคุมน้ำหนักแสงเงา พื้นที่ไหน

เป็นที่ๆโดนแสงกระทบบมากจะเลือกใช้สีเหลือง และพื้นที่ไหนแสงตกกระทบบน้อยจะเลือกใช้สีม่วงเข้มตามแบบที่วางไว้

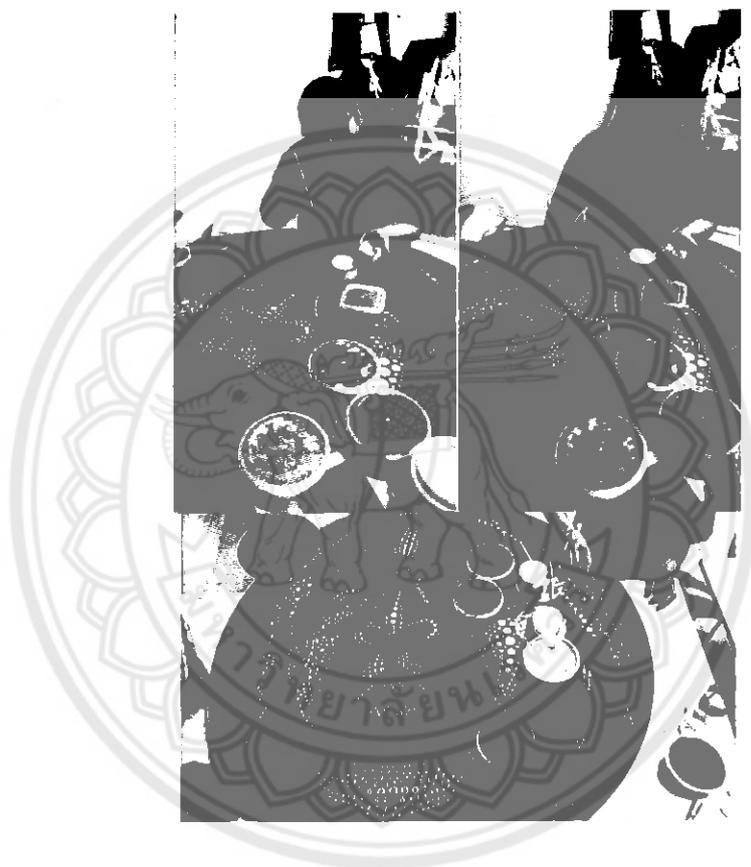

ภาพประกอบที่ 71 ขณะพยายามวางลูกปิดเพื่อดูสีโดยภาพรวมตรงจุมก

ภาพประกอบที่ 72 วางลูกปิดตามสีที่เลือกไว้

ขั้นตอนที่ 5 พอวางลูกบิดตามที่ได้วางแผนไว้แล้ว ก็เริ่มติดลูกบิดเข้ากับวัสดุโดยใช้กาวผสมน้ำ ค่อยๆติดที่ละจุดอย่างละเอียดโดยการพิจารณาค่าน้ำหนักแสงเงา ของแสงที่กระทบกับรูปทรง เช่น พื้นที่ไหนสว่างก็จะวางลูกบิดที่มีสีสว่าง นั่นคือ สีเหลืองหรือสีม่วงอ่อน เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 73 เริ่มติดกาวบริเวณที่วางลูกบิดไว้ตอนแรก

ขั้นตอนที่ 6 เมื่อทำการติดลูกบิดเข้ากับวัสดุจนเสร็จสมบูรณ์ ก็ทำงานตรวจสอบความเรียบร้อยว่าลูกบิดติดกับเฟรมติดไม่หลุดทุกจุดแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ทำการติดให้เสร็จสิ้น และเมื่อตรวจสอบที่ถนัดจนไม่พบข้อบกพร่องแล้ว จึงนำเสนอผลงานที่สำเร็จแล้วให้คณาจารย์จากทั้งภาควิชาศิลปะและการออกแบบพร้อมด้วยคณาจารย์พิเศษอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศิลปากรประเมินคุณค่า วิพากษ์วิจารณ์และให้คำแนะนำ เพื่อรับฟัง เก็บเอาประสบการณ์และองค์ความรู้ที่ได้ นำมาปรับใช้ รวมถึงต่อยอดผลงานในอนาคตต่อไป

ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 74 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์จิตรกรรมสื่อผสมที่สมบูรณ์

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ "มอง"

กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ดัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฝรมติดไม้อัด

ขนาด 120X 120 ซม.

ขั้นตอนในการวิเคราะห์และสรุปกระบวนการสร้างสรรค์ สรุปปัญหาและอุปสรรคจากการทำงานมีดังนี้

1) เนื่องจากหนังเทียม ด้านที่เป็นหนังจะดูตมึน ซึ่งมักจะทำให้มีปัญหาอย่างมากในการขยายแบบร่าง เพราะเมื่อเริ่มเจาะสักพัก รอยที่ร่างไว้ก็จางลงและทำให้ต้องร่างรอยใหม่อีกครั้ง ทำให้สูญเสียเวลาและกำลังใจในการทำงานไปมาก และเพราะต้องทำซ้ำหลายครั้ง ขั้นตอนอื่นๆจึงต้องล่าช้าตามไปด้วย ตามที่กำหนดไว้จะมีเวลาตัดเม็ดพลาสติกสองอาทิตย์ กลายเป็นว่าเพราะใช้เวลากับการร่างภาพลงบนวัสดุจริงและเจาะรูไปมากกว่าที่กำหนดไว้ จึงมีเวลาตัดวัสดุได้เพียงอาทิตย์เดียวเท่านั้น ซึ่งทำให้ติดเกือบจะไม่สมบูรณ์

2) การเลือกกาวยี่นำมาใช้ติดวัสดุค่อนข้างมีราคาแพงให้หมดไว ซ้ำยังเป็นรอยเปื้อนเหมือนโยแมงมุมเวลาติดทำให้งานดูสกปรก และเมื่อกาวยี่แห้งก็จับตัวเป็นก้อนใสๆแทนที่จะแห้งติดไปกับพื้นด้านหลัง ทำให้ดูขูดตาและไม่สวยงามอย่างที่คิดไว้

3) เม็ดพลาสติกที่นำมาเป็นส่วนประกอบของงาน มีราคาสูง และหาซื้อได้ยาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเดินทางไปซื้อในจังหวัดกรุงเทพฯ โดยการเดินทางไปซื้อเองค่อนข้างไม่สะดวกและลำบากในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางและรายจ่ายในการซื้อวัสดุที่ใช้ในผลงาน โดยหลังจากนั้นมาจึงตัดสินใจสั่งซื้อผ่านอินเทอร์เน็ต แต่ก็เกิดปัญหาขึ้นอีกคือขนาดของเม็ดพลาสติกที่ได้รับมาไม่ตรงกับที่ตัวผู้สร้างสรรค์ต้องการ ด้วยเพราะขนาดที่ผู้สร้างสรรค์เข้าใจกับขนาดจริงๆไม่เหมือนกัน จึงถือเป็นการสั่งซื้อมาที่เกือบจะศูนย์เปล่า แต่ก็พยายามนำมาใช้กลับผลงานให้ได้มากที่สุด

จากการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ผู้สร้างสรรค์ประสบปัญหาทั้งเรื่องเล็กและเรื่องใหญ่อยู่ตลอดเวลา แต่การทำงานก็คือการแก้ปัญหา และจากการส่งมอบประสบการณ์จากการทดลองกลวิธีต่างๆมาระยะหนึ่ง รวมถึงไปได้รับคำปรึกษาแนะนำมากมายจากอาจารย์และเพื่อนๆ ผู้สร้างสรรค์จึงสามารถแก้ไขปัญหาและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนได้ดีและเข้าใจยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผลงานสมบูรณ์และได้รับการพัฒนาในทางที่ถูกต้อง

บทที่ 4

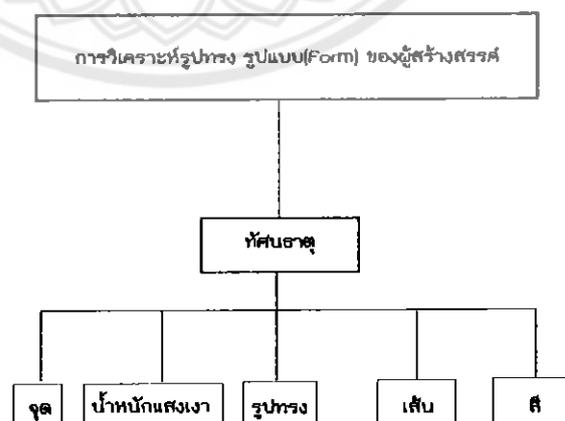
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ เนื่องด้วยเป็นการอธิบายให้บุคคลอื่น เกิดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจถึงความหมาย และขั้นตอนกระบวนการกลวิธี และคุณค่าด้านสุนทรีย์ภาพผลงานการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์กวีพรรณน ตั้งแต่ขั้นแรกตามลำดับ จนถึงสิ้นสุดการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

สำหรับการวิเคราะห์วิจารณ์ผลงานการสร้างสรรค์ดังกล่าวนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดแนวทางหลักการวิเคราะห์ โดยยึดกระบวนการของการสร้างสรรค์ศิลปะของชลูด นิมเมสมอ ที่กล่าวว่า กระบวนการสร้างสรรค์ มีจุดเริ่มต้น มีการพัฒนา และมีที่สิ้นสุด เป็นขั้นตอนสอดคล้องต่อเนื่องกัน (ชลูด นิมเมสมอ.2531: 324) โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์รูปทรง รูปแบบ (Form)

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด "ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์" นั้นผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ทัศนธาตุ และกำหนดวิธีการเป็นแผนผังดังนี้

ภาพประกอบที่ 75 ภาพแผนผังการวิเคราะห์รูปทรง

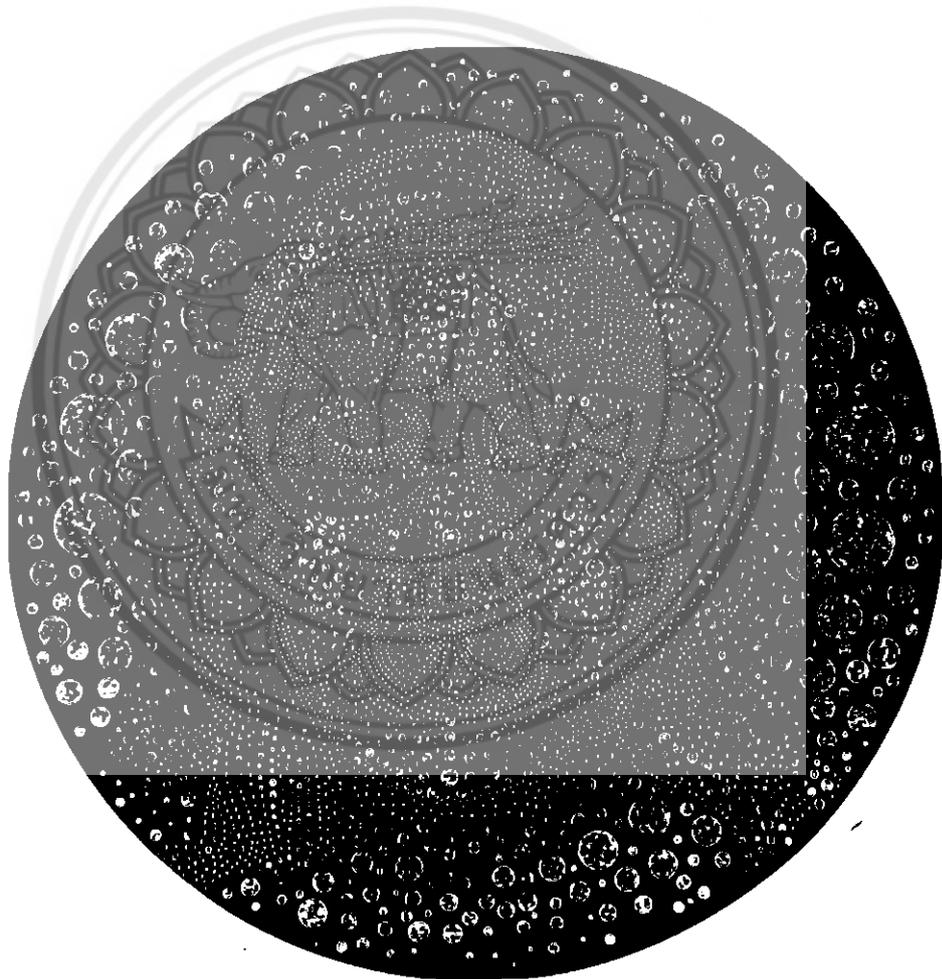
2. การวิเคราะห์เนื้อหา

2.1 เรื่องแนวเรื่อง

2.2 เนื้อหาภายนอก

2.3 เนื้อหาภายใน

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 76

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "สะพริง"

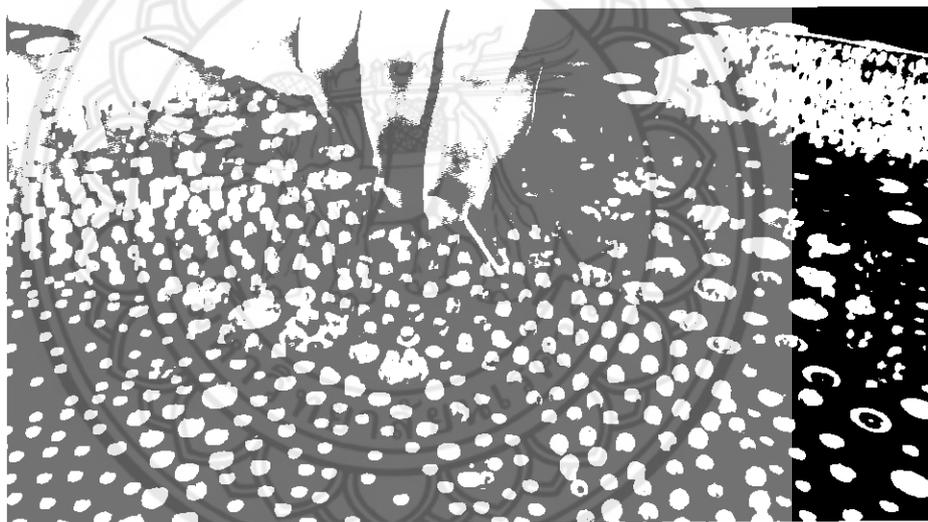
กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ตัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฝรมติดไม้อัด ขนาด 120 X 120 ซม.ม.

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะของศิลปินพินิจขึ้นที่ 1

1.1 การวิเคราะห์รูปทรงได้แก่

1.1.1 ทิศนธาตุ

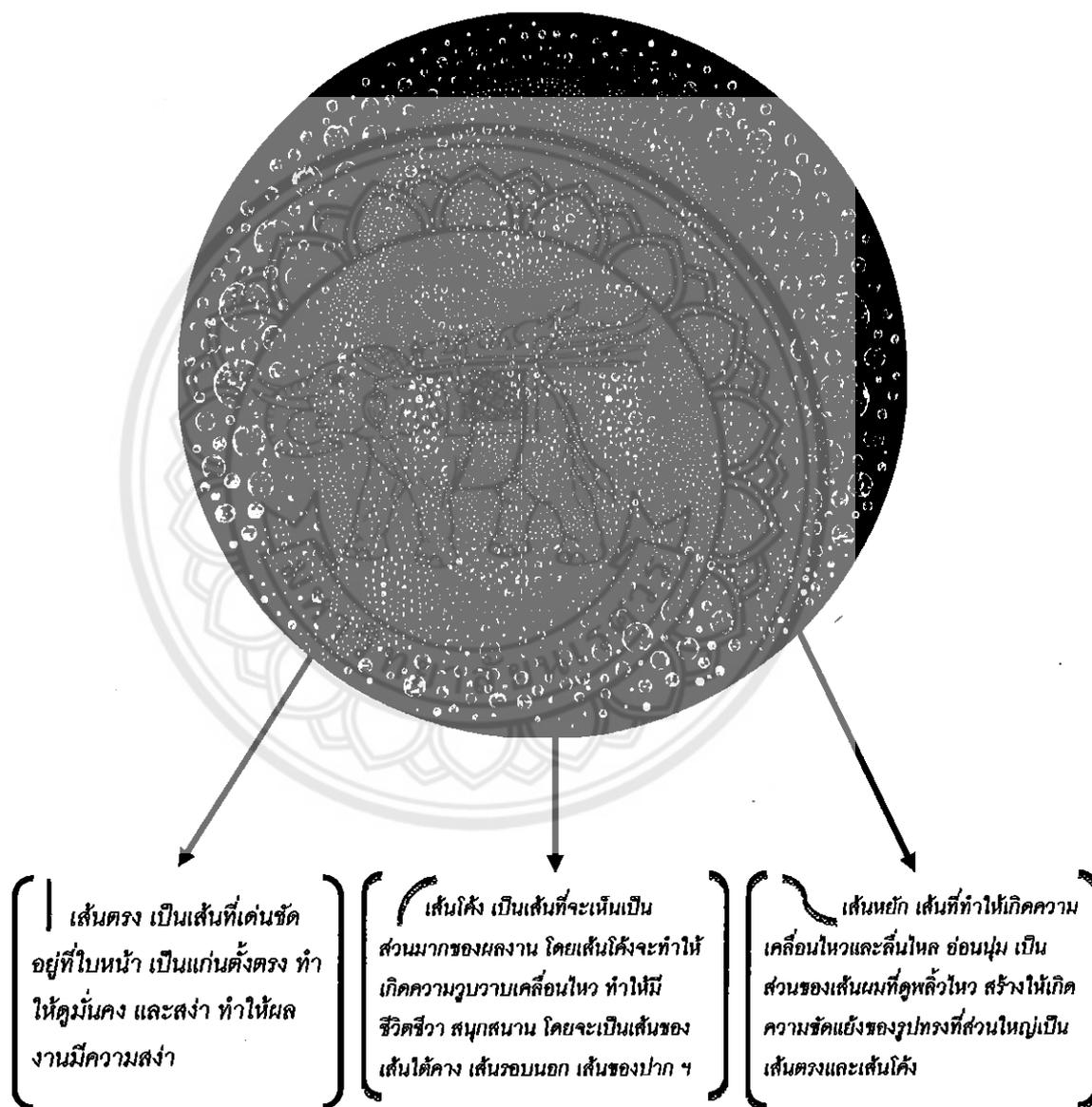
1) จุด เป็นจุดเด่นที่การใช้จุดสร้างรูปทรง และกำหนดน้ำหนักแสงเงา แล้วภายในจุดๆที่ถูกเจาะอย่างประณีต ก็ยังมีจุดเล็กๆที่เป็นสีส่วนของเม็ดพลาสติกที่อัดแน่นเรียงต่อกันอีกด้วย จุดนั้นจะเรียงต่อกัน และมีขนาดที่ต่างกันอย่างออกไปเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้แก่ผลงาน โดยจุดนั้นเป็นองค์ประกอบทางทัศนธาตุที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งจุดที่เรียงต่อกันทำให้เกิดการลวงตาของรูปทรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และไม่มีใครเหมือนของผู้สร้างสรรค์

ภาพประกอบที่ 77 จุด ทัศนธาตุหลักที่นำมาใช้ในผลงาน

2) น้ำหนักแสงเงา เพราะขนาดของจุดที่ต่างกันอย่างนั้น ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวและปรากฏให้เห็นน้ำหนักที่สว่างสุดและเข้มสุด โดยจุดใหญ่จะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบและสว่างที่สุด และจุดเล็กๆจะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบน้อยที่สุดหรือที่มืดที่สุด และน้ำหนักเหล่านี้ทำให้ภาพดูเด่นดูนูน และมีมิติมากยิ่งขึ้น

3) เส้น เมื่อจุดหลายๆจุดมาเรียงต่อกันซ้ำๆ ก็จะทำให้เกิดเส้น และเส้นทำให้เกิดความเคลื่อนไหวได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นหยัก

ภาพประกอบที่ 78 ภาพการวิเคราะห์เส้น

4) รูปทรง เป็นรูปทรงของหน้าผู้สร้างสรรค์ที่กำลังอ้าปากกว้างด้วยความประหลาดใจ กับบางสิ่งบางอย่าง โดยรูปหน้าคนจะเป็นทรงกลมและดูนูนขึ้นเหตุเพราะน้ำหนักแสงเงาของภาพที่มีความอ่อนแก่

5) สี เป็นทัศนธาตุที่ลดลงมาจากจุด เพราะสีจะเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของความรู้สึกทางอารมณ์ สีที่ให้ความรู้สึกถึงความประหลาดใจที่รุนแรงโดยจะเน้นสีโทนร้อน และคุมเป็นโมโนโทน โดยสีที่ใช้ได้แก่ สีน้ำเงิน สีม่วง สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีขาว

ภาพประกอบที่ 79 ภาพแสดงโครงสร้างของสี

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

1) วัสดุสำหรับการร่างภาพ โปรแกรม Adobe Photoshop CC 2014 ดินสอสียางลบ ปากกา เมจิกสุมุดบันทึกข้อมูล กระดาษพิมพ์ขาว กาว

2) วัสดุสำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ หนังสือนิทรรศการ ปากกาเมจิก วงเวียนคัตเตอร์ แผ่นลวดตัด ตัดตุ้ตู่เจาะหนัง ไม้อัดลวดตอกตุ้ตู่ ค้อน กรรไกร แม็ค เม็ดพลาสติกหลากหลายสี สัน กาวติดวัสดุ เครื่องโปรเจคเตอร์ เทปขาว สีอะคริลิก สีพลาสติก พู่กัน แปรงทาสี ฟองน้ำ เฟรมติดไม้อัด

1.1.3 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

- 1) การจับองค์ประกอบของจุดโดยการซ้ำกันของรูปทรง
- 2) กำหนดจุดเด่นโดยให้อยู่กึ่งกลาง แล้วสร้างพื้นที่ว่างให้เท่าๆกันเพื่อให้เกิดสมดุลกัน

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง

เรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงออกทางสีหน้าของผู้สร้างสรรค์

แนวเรื่อง เป็นเรื่องของสีหน้าท่าทางของตัวผู้สร้างสรรค์ที่แสดงออกทางอารมณ์ผ่านทางสีหน้า

ในกำลังแปลกประหลาดใจกับอะไรบางอย่าง ซึ่งปริศนานี้ก็ส่งต่อให้แก่ผู้ชมงานได้คิดต่อ ว่าสิ่งใดที่สามารถทำให้ใบหน้านี้ แสดงอารมณ์ออกมาด้วยลักษณะสีหน้าเช่นนี้

1.2.2 เนื้อหาภายนอก

ภายในงานศิลปะนิพนธ์ชุด ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรมวัสดุผสม เป็นกลวิธีการเจาะรูบนวัสดุ ออกมาเป็นรูปทรงของใบหน้าตัวผู้สร้างสรรค์ที่เป็นสื่อกลางในการแสดงออกทางความรู้สึก โดยใช้สีเส้นที่คุมเป็นโมโนโทนในโทนร้อน เน้นใช้สีส้ม-แดง-เหลือง จงใจติดเม็ดพลาสติกหรือลูกบิดซึ่งมีความพิเศษและมีความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ด้วยสีเส้นและความเปล่งประกายของลูกบิดที่มีอย่างหลากหลายนั้นเป็นสิ่งที่ดึงดูดสายตาแก่ผู้ที่พบเห็น

1.2.3 เนื้อหาภายใน

เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะ ว่าเป็นการประกอบกัน ของรูปทรงอย่างมี ความคิดขั้นตอน ที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญามีลักษณะเป็นระเบียบ ทำให้เกิดการ เกิดความ สมดุลของทัศนธาตุ รูปทรงมีความแปลกประหลาดแต่สัดส่วนลงตัว มีความสวยงาม สนุกสนานน่าติดตามค้นหา แสดงความสูงส่ง ทางจิตวิญญาณ เรียกว่า "ฝ่ายคลาสสิก (classic)" และยังปรากฏ เป็น"ศิลปะเป็นภาษาแห่งความคิด และศิลปะเป็นภาษาแห่งความ" ได้อีกด้วย

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 2

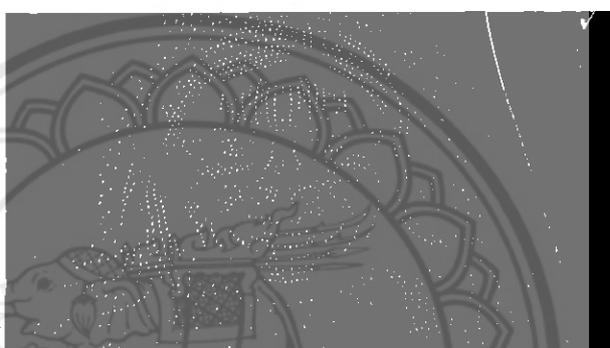
ภาพประกอบที่ 80

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "รอยยิ้มแอบแฝง"

กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ตัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฟรมติดไม้อัด ขนาด 130 X 130 ซม.

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะของศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 2
  - 1.1 การวิเคราะห์รูปทรงได้แก่
    - 1.1.1 ที่ศนธาดู

1) จุด เป็นจุดเด่นที่ใช้จุดสร้างรูปทรง และกำหนดน้ำหนักแสงเงา แล้วภายในจุดๆที่ถูกเจาะอย่างประณีต ก็ยังมีจุดเล็กๆที่เป็นสีสันของเม็ดพลาสติกที่อัดแน่นเรียงต่อกันอีกด้วย จุดนั้นจะเรียงต่อกัน และมีขนาดที่แตกต่างกันออกไปเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้แก่ผลงาน โดยจุดนั้นเป็นองค์ประกอบทางทัศนธาตุที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งจุดที่เรียงต่อกันทำให้เกิดการลวงตาของรูปทรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และไม่มีใครเหมือนของผู้สร้างสรรค์

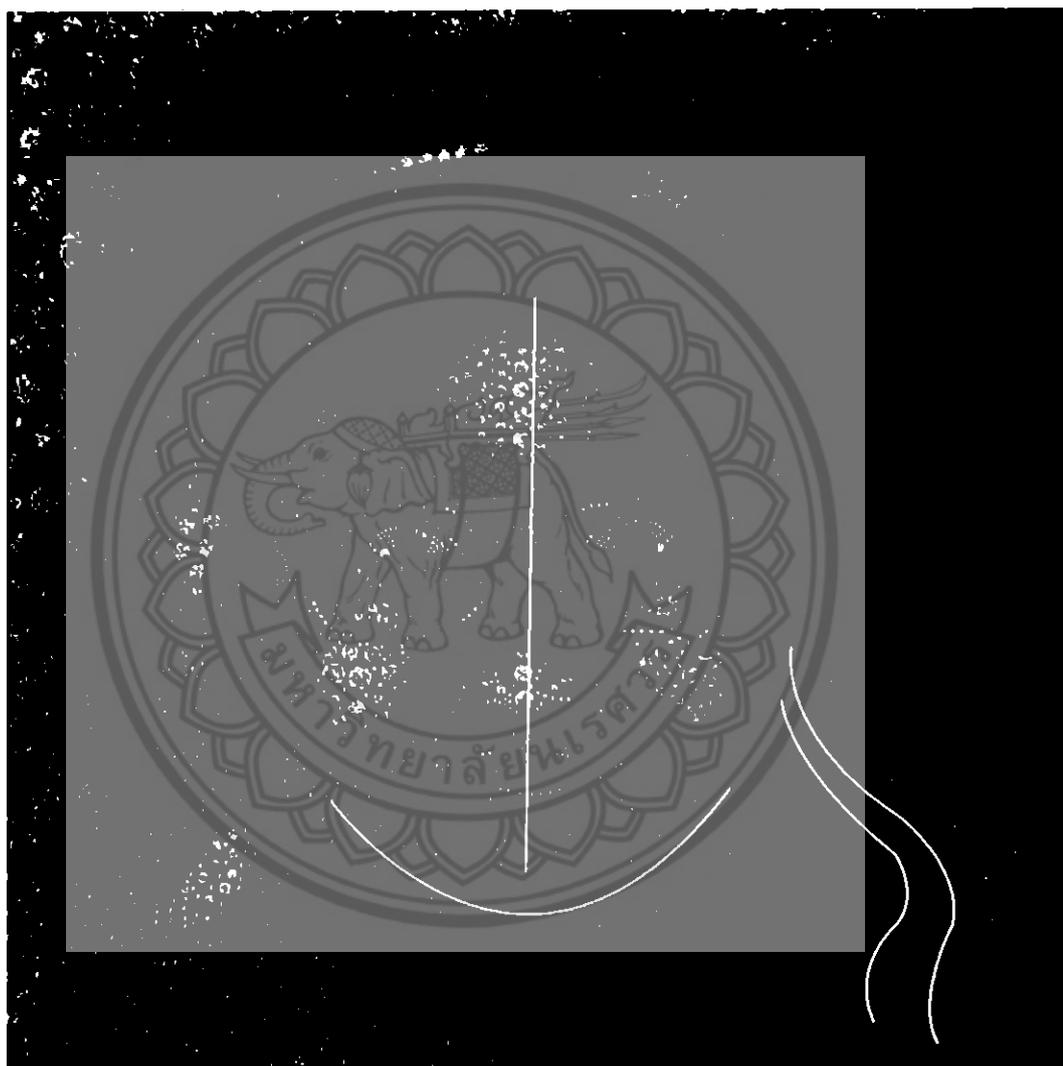
รูปประกอบที่ 81 แสดงภาพของการใช้จุดเป็นทัศนธาตุสำคัญ

2) น้ำหนักแสงเงา เพราะขนาดของจุดที่แตกต่างกันนั้น ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวและปรากฏให้เห็นน้ำหนักที่สว่างสุดและเข้มสุด โดยจุดใหญ่จะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบและสว่างที่สุด และจุดเล็กๆจะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบน้อยที่สุดหรือที่มืดที่สุด และน้ำหนักเหล่านี้ทำให้ภาพดูเด่นดูนูน และมีมิติมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 82 ค่าของน้ำหนักแสงเงาจากภาพร่างและจากผลงานจริง

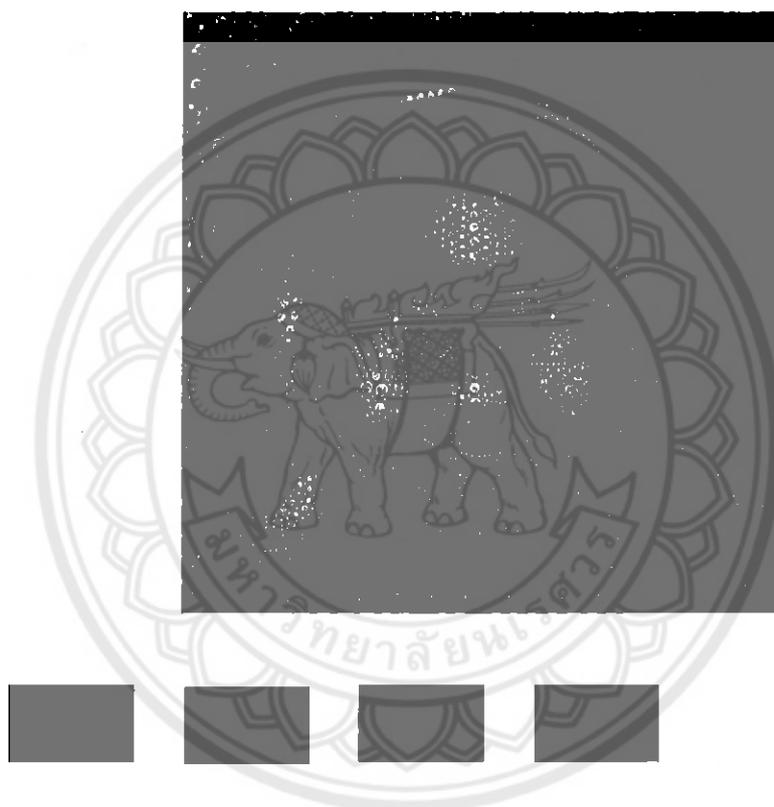
3) เส้น เมื่อจุดหลายๆจุดมาเรียงต่อกันซ้ำๆ ก็จะทำให้เกิดเส้น และเส้นทำให้เกิดความเคลื่อนไหวได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นหยัก เช่นเดียวกับผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 83 ภาพการวิเคราะห์เส้นผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2

4) รูปทรง เป็นรูปทรงของหน้าผู้สร้างสรรค์ ที่กำลังยิ้มมองได้ด้านหน้าหรือยิ้มให้แก่ผู้ชมโดยเป็นรอยยิ้มที่แอบแฝงบางอย่าง โดยรูปหน้าคนจะเป็นทรงกลมและดูนูนขึ้นเหตุเพราะน้ำหนักแสงเงาของภาพที่มีความอ่อนแก่

5) สี เป็นทัศนธาตุที่ลดลงมาจากจุด เพราะสีจะเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของความรู้สึกทางอารมณ์ สีที่ให้ความรู้สึกเยือกเย็นโดยจะเน้นสีโทนเย็น และคุมเป็นโมโนโทน โดยสีที่ใช้ได้แก่ สีฟ้า สีน้ำเงิน สีน้ำเงินเข้ม สีขาว สีเหลืองอ่อน

ภาพประกอบที่ 84 ภาพแสดงโครงสร้างของสี

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

1) วัสดุสำหรับการร่างภาพ โปรแกรม Adobe Photoshop CC 2014 ดินสอสียางลบ ปากกา เมจิกสมุดบันทึกข้อมูล กระดาษพิมพ์ขาว กาว

2) วัสดุสำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ปากกาเมจิก วงเวียนคัตเตอร์ แผ่นรองตัด ตัด ตัดตุ้บเจาะหนัง ไม้ขัดลองตอกตัดตุ้บ ค้อน กรรไกร แม็ค เม็ดพลาสติกหลากหลายสีสัน กาวติดวัสดุ เครื่องโปรเจคเตอร์ เทปกาว สีอะคริลิก สีพลาสติก พู่กัน แปรงทาสี ฟองน้ำ เฟรมติดไม้อัด

1.1.3 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

- 1) การจ้ององค์ประกอบของจุดโดยการซ้ำกันของรูปทรง
- 2) กำหนดจุดเด่นโดยให้อยู่กึ่งกลาง แล้วสร้างพื้นที่ว่างให้เท่าๆกันเพื่อให้เกิดสมดุลกัน

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง

เรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงออกทางสีหน้าของผู้สร้างสรรค์

แนวเรื่อง เป็นเรื่องของสีหน้าที่ทางของตัวผู้สร้างสรรค์ที่กำลังมองดูผู้ชมผลงานแสดงออกทางอารมณ์ผ่านทางสีหน้าในอารมณ์ที่กำลังยิ้ม แต่เป็นการยิ้มแบบมีอะไรแอบแฝง ไม่ใช่ยิ้มเพราะดีใจ ไม่ใช่ยิ้มเพราะยินดี แต่เป็นการยิ้มจะทำให้ผู้ชมสงสัยแล้วรู้สึกแปลกๆ ว่าตกลงแล้วรอยยิ้มนั้นได้ซ่อนความคิดอะไรบางอย่างเอาไว้ด้วยกันแน่

1.2.2 เนื้อหาภายนอก

ภายในงานศิลปะนิพนธ์ชุด ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรมวัสดุผสม เป็นกลวิธีการเจาะรูบนวัสดุ ออกมาเป็นรูปทรงของใบหน้าตัวผู้สร้างสรรค์ที่เป็นสื่อกลางในการแสดงออกทางความรู้สึก โดยใช้สีเส้นที่คุมเป็นโมโนโทนในโทนเย็น เน้นใช้สีน้ำเงิน-ฟ้า-เหลือง ใจติดเม็ดพลาสติกหรือลูกบิดซึ่งมีความพิเศษและมีความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ด้วยสีเส้นและความเปล่งประกายของลูกบิดที่มีอย่างหลากหลายนั้น เป็นสิ่งที่ดึงดูดสายตาแก่ผู้ที่พบเห็น

1.2.3 เนื้อหาภายใน

เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะ ว่าเป็นการประกอบกัน ของรูปทรงอย่างมี ความคิดขั้นต้นอน ที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญามีลักษณะเป็นระเบียบ ทำให้เกิดการ เกิดความ สมดุลของทัศนธาตุ รูปทรงมีความแปลกประหลาดแต่ลึกลับลงตัว มีความสวยงาม สนุกสนานน่าติดตามค้นหา แสดงความสูงส่ง ทางจิตวิญญาณ เรียกว่า "ฝ่ายคลาสสิก (classic)" และยังปรากฏ เป็น"ศิลปะเป็นภาษาแห่งความคิด และศิลปะเป็นภาษาแห่งความ" ได้อีกด้วย

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพประกอบที่ 85

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "ความกดดัน"

กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ตัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฟรมติดไม้ขัด ขนาด 123 X 123 ซม.

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะของศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 3

1.1 การวิเคราะห์รูปทรงได้แก่

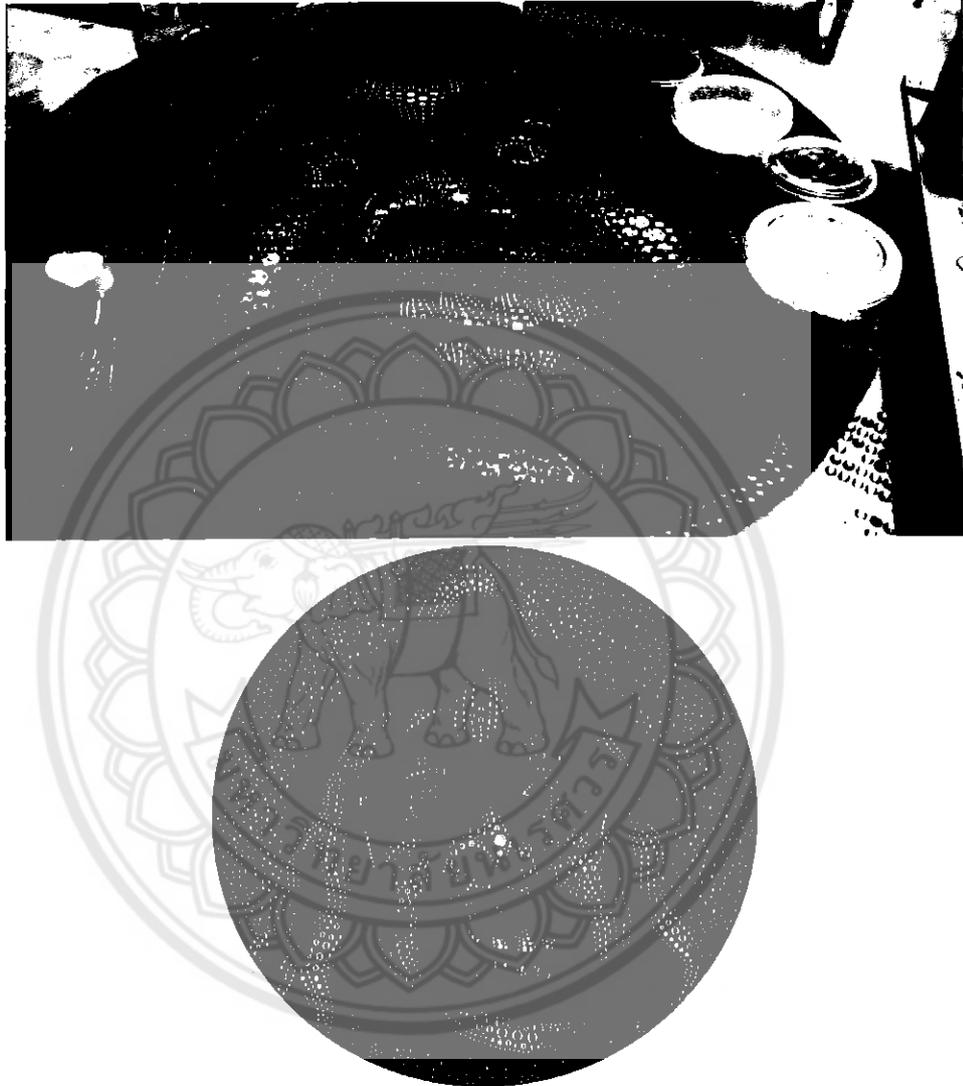
1.1.1ทัศนธาตุ

1) จุด เป็นจุดเด่นที่การใช้จุดสร้างรูปทรง และกำหนดน้ำหนักแสงเงา แล้วภายในจุดๆที่ถูกเจาะอย่างประณีต ก็ยังมีจุดเล็กๆที่เป็นสีสันของเม็ดพลาสติกที่อัดแน่นเรียงต่อกันอีกด้วย จุดนั้นจะเรียงต่อกัน และมีขนาดที่แตกต่างกันออกไปเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้แก่ผลงาน โดยจุดนั้นเป็นองค์ประกอบทางทัศนธาตุที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งจุดที่เรียงต่อกันทำให้เกิดการลวงตาของรูปทรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และไม่มีใครเหมือนของผู้สร้างสรรค์

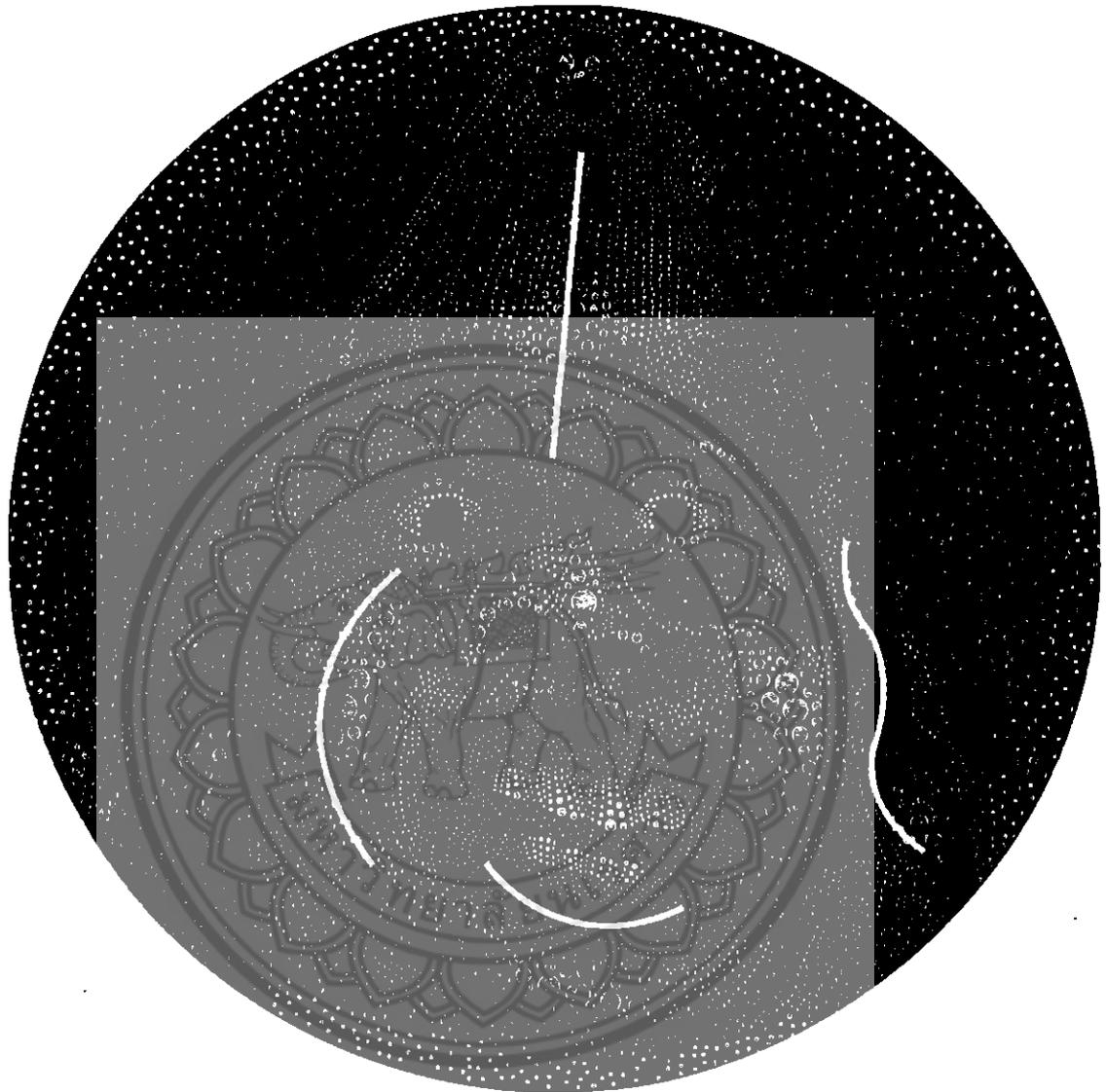
ภาพประกอบที่ 86 จุด ทัศนธาตุสำคัญที่ปรากฏบนผลงาน

2) น้ำหนักแสงเงา เพราะขนาดของจุดที่แตกต่างกันนั้น ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวและปรากฏให้เห็นน้ำหนักที่สว่างสุดและเข้มสุด โดยจุดใหญ่จะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบและสว่างที่สุด และจุดเล็กๆจะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบน้อยที่สุดหรือที่มืดที่สุด และน้ำหนักเหล่านี้ทำให้ภาพดูเด่นดูนูน และมีมิติมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 87 ค่าของน้ำหนักแสงเงาจากภาพร่างและจากผลงานจริง

3) เส้น เมื่อจุดหลายๆจุดมาเรียงต่อกันซ้ำๆ ก็จะทำให้เกิดเส้น และเส้นทำให้เกิดความเคลื่อนไหวได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นหยัก เช่นเดียวกับผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 และ 2

ภาพประกอบที่ 88 ภาพการวิเคราะห์เส้นผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3

4) รูปทรง เป็นรูปทรงของหน้าผู้สร้างสรรค์ที่กำลังบิดเบี้ยวไม่สมส่วน จากความกดดันซึ่งมากจากสภาพแวดล้อมรอบกาย จมูกบิดเบี้ยวไม่เท่ากัน ริมฝีปากบวมโต การถูกบีบคั้นจากภายนอกทำให้ทุกอย่างดูพินทุยหายไปเสียหมด โดยรูปหน้าคนจะดูนูนทั้งที่อยู่ในระนาบสองมิติ เหตุเพราะน้ำหนักแสงเงาของภาพที่มีความอ่อนแก่นั่นเอง

5) สี เป็นทัศนธาตุที่ลดลงมาจากจุด เพราะสีจะเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของความรู้สึกทางอารมณ์ สีที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานโดยจะเน้นสีโทนเย็น และคุมเป็นโมโนโทน โดยสีที่ใช้ได้แก่ สีฟ้า สีน้ำเงิน สีน้ำเงินหม่น สีขาว สีเหลืองอ่อน

ภาพประกอบที่ 89 ภาพแสดงโครงสร้างของสี

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

- 1) วัสดุสำหรับการร่างภาพ โปรแกรม Adobe Photoshop CC 2014 ดินสอสียางลบ ปากกาเมจิกสมุดบันทึกข้อมูล กระดาษพิมพ์ขาว กาว
- 2) วัสดุสำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ หนังเทียม ปากกาเมจิก วงเวียนคัตเตอร์ แผ่นลวดตัด ตัดตุ้บเจาะหนัง ไม้อัดลวดตอกตุ้บตุ้ ค้อน กรรไกร แม่ค ไม้ตอกพลาสติกหลากหลายสีสัน กาวติดวัสดุ เครื่องโปรเจคเตอร์ เทปกาว สีอะคริลิก สีพลาสติก พู่กัน แปรงทาสี ฟองน้ำ เพรมติดไม้อัด

1.1.3 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

- 1) การจ้องค้ประกอบของจุดโดยการซ้ำกันของรูปทรง
- 2) กำหนดจุดเด่นโดยให้อยู่กึ่งกลาง แล้วสร้างพื้นที่ว่างให้เท่าๆกันเพื่อให้เกิดสมดุลกัน

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง

เรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงออกทางสีหน้าของผู้สร้างสรรค์

แนวเรื่อง เป็นเรื่องของสีหน้าท่าทางของตัวผู้สร้างสรรค์ที่กำลังมองดูผู้ชมผลงานแสดงออกทางอารมณ์ผ่านทางสีหน้าในอารมณ์ที่กำลังบูดเบี้ยว โดยใบหน้าจะบิดเบี้ยวผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติ เป็นผลจากการถูกกดดันจากสภาพแวดล้อมรอบตัว เป็นผลให้เกิดความกดดันและความตึงเครียด

1.2.2 เนื้อหาภายนอก

ภายในงานศิลปนิพนธ์ชุด ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรมวัสดุสื่อผสม เป็นกลวิธีการเจาะรูบนวัสดุ ออกมาเป็นรูปทรงของใบหน้าตัวผู้สร้างสรรค์ที่เป็นสื่อกลางในการแสดงออกทางความรู้สึก โดยใช้สีเส้นที่คุมเป็นโมโนโทนในโทนเย็น เน้นใช้สีน้ำเงิน-สีฟ้า-เหลืองอ่อน ใจติดเม็ดพลาสติกหรือลูกบิดซึ่งมีความพิเศษและมีความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ด้วยสีเส้นและความเปล่งประกายของลูกบิดที่มีอย่างหลากหลาย นั้นเป็นสิ่งที่ดึงดูดสายตาแก่ผู้ที่พบเห็น

1.2.3 เนื้อหาภายใน

เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะ ว่าเป็นการประกอบกัน ของรูปทรงอย่างมี ความคิดขั้นตอน ที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญาที่มีลักษณะเป็นระเบียบ ทำให้เกิดการ เกิดความ สมดุลของทัศนธาตุ รูปทรงมีความแปลกประหลาดแต่ลัดส่วนลงตัว มีความสวยงาม สนุกสนานน่าติดตามค้นหา แสดงความสูงส่ง ทางจิตวิญญาณ เรียกว่า “ฝ่ายคลาสสิก (classic)” และยังปรากฏ เป็น“ศิลปะเป็นภาษาแห่งความคิด และศิลปะเป็นภาษาแห่งความ” ได้อีกด้วย

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 90

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ "มอง"

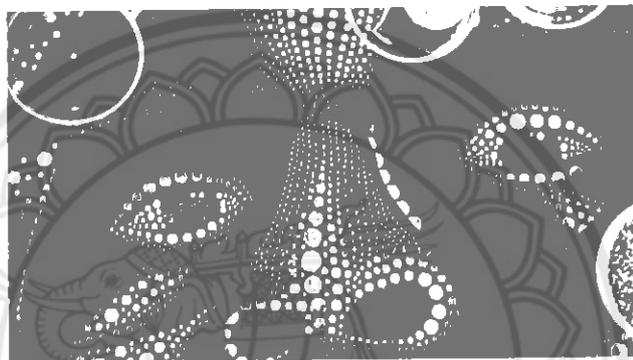
กลวิธี การเจาะรูบนหนัง ตัดวัสดุเม็ดพลาสติก เฟรมติดไม้อัด ขนาด 120 X 120 ซม.

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะของศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 4

1.1 การวิเคราะห์รูปทรงได้แก่

1.1.1ทัศนธาตุ

1) จุด เป็นจุดเด่นที่การใช้จุดสร้างรูปทรง และกำหนดน้ำหนักแสงเงา แล้วภายในจุดๆที่ถูกเจาะอย่างประณีต ก็ยังมีจุดเล็กๆที่เป็นสีสันของเม็ดพลาสติกที่อัดแน่นเรียงต่อกันอีกด้วย จุดนั้นจะเรียงต่อกัน และมีขนาดที่แตกต่างกันออกไปเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้แก่ผลงาน โดยจุดนั้นเป็นองค์ประกอบทางทัศนธาตุที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งจุดที่เรียงต่อกันทำให้เกิดการลวงตาของรูปทรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และไม่มีใครเหมือนของผู้สร้างสรรค์

ภาพประกอบที่ 91 จุดบนผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชิ้นที่ 4

2) น้ำหนักแสงเงา เพราะขนาดของจุดที่แตกต่างกันนั้น ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวและปรากฏให้เห็นน้ำหนักที่สว่างสุดและเข้มสุด โดยจุดใหญ่จะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบและสว่างที่สุด และจุดเล็กๆจะเป็นบริเวณที่แสงตกกระทบน้อยที่สุดหรือที่มืดที่สุด และน้ำหนักเหล่านี้ทำให้ภาพดูเด่นดูนูน และมีมิติมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 92 ค่าของน้ำหนักแสงเงาจากภาพร่างและจากผลงานจริง

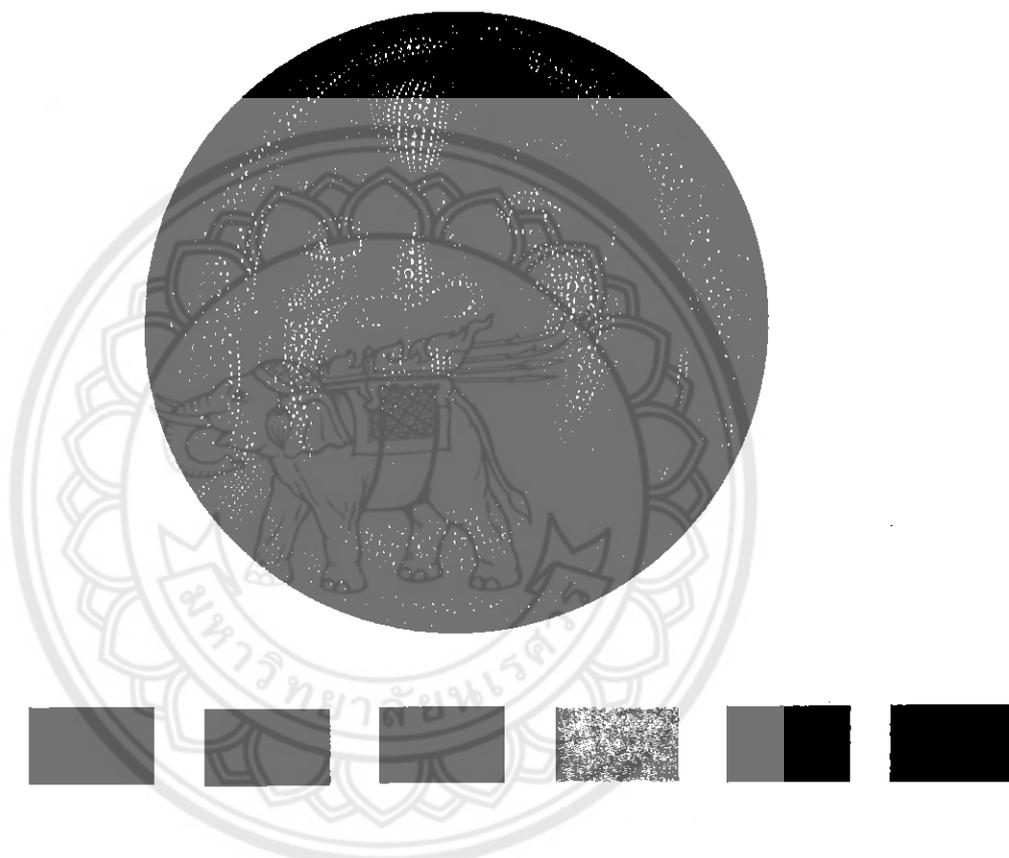
3) เส้น เมื่อจุดหลายๆจุดมาเรียงต่อกันซ้ำๆ ก็จะทำให้เกิดเส้น และเส้นทำให้เกิดความเคลื่อนไหวได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นหยัก เช่นเดียวกับผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 , 2 และ 3

ภาพประกอบที่ 93 ภาพการวิเคราะห์เส้นผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3

4) รูปทรง เป็นรูปทรงของหน้าผู้สร้างสรรค์ที่กำลังมองตรงไปข้างหน้า ในขณะที่ปากกำลัง้าออกและมุมปากคว่ำลง มีลักษณะเหมือนตกตะลึงแต่ในขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกเฉื่อยชาแทรกอยู่ โดยรูปหน้าคนจะเป็นทรงกลมและดูนูนขึ้นเหตุเพราะน้ำหนักแสงเงาของภาพที่มีความอ่อนแอของมันเอง

5) สี เป็นทัศนธาตุที่ลดลงมาจากจุด เพราะสีจะเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของความรู้สึกทางอารมณ์ สีที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานโดยจะเน้นสีโทนเย็น และคุมเป็นโมโนโทน โดยสีที่ใช้ได้แก่ สีม่วงเข้ม สีม่วงประกายชมพู สีน้ำเหลืองเข้ม สีส้ม สีแดง

ภาพประกอบที่ 94 ภาพแสดงโครงสร้างของสี

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

1) วัสดุสำหรับการร่างภาพ โปรแกรม Adobe Photoshop CC 2014 ดินสอสียางลบ ปากกา เมจิกสมุดบันทึกข้อมูล กระดาษพิมพ์ขาว กาว

2) วัสดุสำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ปากกาเมจิก วงเวียนคัตเตอร์ แผ่นรองตัด ตู๊ดตู๋เจาะหนัง ไม้ขัดลวดตอกตู๊ดตู๋ ค้อน กรรไกร แม็ค เม็ดพลาสติกหลากหลายสีสัน กาวติดวัสดุ เครื่องโปรเจคเตอร์ เทปกาว สีอะคริลิก สีพลาสติก พู่กัน แปรงทาสี ฟองน้ำ เฟรมติดไม้ขัด

1.1.3 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

- 1) การจ้ององค์ประกอบของจุดโดยการซ้ำกันของรูปทรง
- 2) กำหนดจุดเด่นโดยให้อยู่กึ่งกลาง แล้วสร้างพื้นที่ว่างให้เท่าๆกันเพื่อให้เกิดสมดุลกัน

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง

เรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงออกทางสีหน้าของผู้สร้างสรรค์

แนวเรื่อง เป็นเรื่องของสีหน้าท่าทางของตัวผู้สร้างสรรค์ที่กำลังมองดูผู้ชมผลงานแสดงออกทางอารมณ์ผ่านทางสีหน้าในอารมณ์ที่กำลังตกตะลึง แต่ในขณะเดียวกันก็รู้สึกถึงความเฉื่อยชาที่แสดงออกมาจากท่าทางสีหน้า เป็นความรู้สึกที่กำกวมไม่ชัดเจนในทีเดียว รวากำลังสับสนอะไรบางอย่าง

1.2.2 เนื้อหาภายนอก

ภายในงานศิลปะนิพนธ์ชุด ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรมวัสดุผสม เป็นกลวิธีการเจาะรูบนวัสดุ ออกมาเป็นรูปทรงของใบหน้าตัวผู้สร้างสรรค์ที่เป็นสื่อกลางในการแสดงออกทางความรู้สึก โดยใช้สีเส้นที่คุมเป็นโมโนโทนในโทนเย็น เน้นใช้สีม่วง-เหลือง ใจติดเม็ดพลาสติกหรือลูกบิดซึ่งมีความพิเศษและมีความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ด้วยสีเส้นและความเปล่งประกายของลูกบิดที่มีอย่างหลากหลายนั้นเป็นสิ่งที่ดึงดูดสายตาแก่ผู้ที่พบเห็น

1.2.3 เนื้อหาภายใน

เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะ ว่าเป็นการประกอบกัน ของรูปทรงอย่างมี ความคิดชั้นตอน ที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญาที่มีลักษณะเป็นระเบียบ ทำให้เกิดการ เกิดความ สมดุลของทัศนธาตุ รูปทรงมีความแปลกประหลาดแต่สัดส่วนลงตัว มีความสวยงาม สนุกสนานน่าติดตามค้นหา แสดงความสูงส่ง ทางจิตวิญญาณ เรียกว่า "ฝ่ายคลาสสิก (classic)" และยังปรากฏ เป็น"ศิลปะเป็นภาษาแห่งความคิด และศิลปะเป็นภาษาแห่งความ" ได้อีกด้วย

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรคผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด ตัวตนภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้สร้างสรรคได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล วางแผนการดำเนินการและปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆที่ได้คิดไว้ ด้วยกลวิธีสื่อผสมแบบเฉพาะตัว เพื่อตอบสนองของความคิดและการแสดงออกทางศิลปะ ตามแนวทางขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งล้วนแต่เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงาน แนวทางความคิด เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนางานทัศนศิลป์ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

1.ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการการสร้างสรรคผลงานศิลปะนิพนธ์ และเพื่อตอบสนองการแสดงออกทางความคิดและความรู้สึก ที่ต้องการจะบอกเล่าเรื่องประสบการณ์และความบันเทิงเกี่ยวกับการแสดงออกทางอารมณ์ผ่านทางสีหน้าและท่าทางผ่านกลวิธีแบบเฉพาะตนที่ค้นพบจากการทดลองทางศิลปะ คือ การเจาะรูวัสดุจนเกิดเป็นรูปทรงตามแบบที่กำหนดไว้และยังได้ศึกษาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเกิดสภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึก ที่เป็นปัจจัยในการกระตุ้นให้เกิดการแสดงออกทางอารมณ์ รวมถึงได้ศึกษาหลักองค์ประกอบทางศิลปะที่นำมาใช้ในผลงานเพื่อความเป็นเอกภาพ และเพื่อแสดงออกถึงคุณค่าทางความคิดและความงามหรือสุนทรียภาพในรูปแบบงานจิตรกรรมสื่อผสม

2.เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและความแรงบันดาลใจที่มีต่อการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าของมนุษย์ในช่วงอารมณ์ต่างๆ ทั้งจากคนในครอบครัว เพื่อนฝูง หรือ ผู้คนรอบตัวในสภาพแวดล้อมต่างๆ และใช้สีโมโนโทนในวรรณะต่างๆเป็นสัญลักษณ์ทางอารมณ์ที่กระทบต่อจิตใจ เช่นสีโทนเย็น ได้แก่ สีฟ้า สีน้ำเงิน สีเหลือง และสีขาว จะแสดงออกถึงความนิ่ง ความลึกซึ้ง สบายๆ ฯ โดยใช้ใบหน้าของผู้สร้างสรรคเป็นสื่อกลางผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์งานทางศิลปะด้วยกลวิธีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

3.เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานทางศิลปะ ทดลองสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอย่างเต็มที่นำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ไว้อย่างระบบในรูปเอกสารภาคศิลปะนิพนธ์ ภายใต้เนื้อหาความประทับใจของการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าของมนุษย์ และเพราะการเก็บข้อมูลเหล่านี้ ผู้สร้างสรรคจึงสามารถสังสม

ประสบการณ์ต่างๆจากการแก้ไขปัญหาลักษณะต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้สมบูรณ์และดียิ่งขึ้น

อภิปรายผลการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์

อภิปรายผลการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษา ทดลอง ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์และได้ค้นพบกลวิธีแบบเฉพาะที่สามารถนำมาต่อยอดเพื่อเป็นผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1 โดยได้รับคำแนะนำของอาจารย์ประจำวิชาทั้งสอง จึงได้นำมาปรับปรุงและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง โดยใช้ใบหน้าที่แสดงถึงความประหลาดใจอย่างรุนแรง เลือกใช้สีโทนร้อน ซึ่งได้แก่ สีแดง ส้ม เหลือง จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 นั้น เนื่องจากตัวผู้สร้างสรรค์ ยังไม่เข้าใจการไล่น้ำหนักแสงเงาจากลูกบิดได้อย่างถูกต้องเท่าที่ควร และด้วยวัสดุที่ไม่เป็นอย่างที่คิดไว้ตอนแรก ผลงานจากออกมาโดยยังไม่เป็นที่พอใจของผู้สร้างสรรค์มากนัก และด้วยปัญหาเหล่านี้ ผู้สร้างสรรค์ได้คำแนะนำเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำมาปรับใช้กับผลงานครั้งต่อไป

อภิปรายผลการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2

ผู้สร้างสรรค์ต่อยอดเพื่อเป็นผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1 ได้รับฟังคำแนะนำของอาจารย์ประจำวิชาทั้งสองทั้งและได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสม เพื่อให้กลวิธีที่ค้นพบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านของกลวิธี การแก้ไขปัญหาลักษณะต่างๆ โดยถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะภายใต้เรื่อง ตัวตน ภายใต้ความหลากหลายทางสีหน้าและอารมณ์ โดยเป็นใช้สีหน้าของผีสร้างสรรค์ในอารมณ์และท่าทางต่างๆ นำมาสร้างเป็นภาพร่างจนไปถึงทำเป็นผลงาน โดยผลงานชิ้นนี้จะแสดงถึงอารมณ์ที่แปลกออกไป นั่นคือการยิ้ม แต่ไม่ใช่ยิ้มที่แสดงออกถึงความดีใจหรือยินดี แต่เป็นยิ้มที่แอบแฝงบางอย่างไว้ ซึ่งนั่นจะเป็นตัวที่ทำให้ผู้ชมนั้นแปลกใจแต่คิดว่าตกลงแล้ว ภายใต้รอยยิ้มนั้น กำลังคิดหรือต้องการจะสื่ออะไรกันแน่ โดยสีที่ใช้เป็นสีโมโนโทน โทนเย็น นั่นจะทำให้รู้สึกลึกลับและประหลาดใจ และเพราะคำแนะนำต่างทำให้ผู้สร้างสรรค์ สามารถเดินหน้าพัฒนาการได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

อภิปรายผลการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3

ด้วยความต่อเนื่องของผลงานศิลปนิพนธ์ ทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์ขึ้นเริ่ม เริ่มมีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ การแก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะ มีความเข้าใจในการไล่น้ำหนักแสงเงาให้กลมกลืนและดูไม่ขัดตา ได้มีการทดลองบิดใบหน้าตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทำให้เกิดรูปทรงที่มีความประหลาดและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยใบหน้าแสดงถึงความกดดัน จากสภาพแวดล้อมข้าง ส่งผลในใบหน้าดูผิดเพี้ยนไปจากปกติ ใช้สีโมโนโทน เน้นใช้สีฟ้า ฟ้า น้ำทะเล และสีเหลืองอ่อน และด้วยประสบการณ์ต่างๆรวมถึงคำแนะนำของที่ปรึกษาจึงสามารถพัฒนารูปแบบผลงานได้ในอีกขั้นหนึ่ง

อภิปรายผลการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ผ่านขบวนการขั้นตอนและกลวิธีต่างๆ ตั้งแต่ผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1 จนถึง ผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3 เพื่อพิจารณาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 4 อย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยยังคงต่อยอดจากกลวิธีเฉพาะตัวนั้นคือการเจาะรูและติดลูกบิด มีการสร้างรูปทรงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้วยการกำหนดจุดให้มีขนาดเล็กลงและถี่ละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นั้นส่งผลให้ผู้ทรงที่ปรากฏออกมา มีความสมบูรณ์ชัดเจนและสวยงามมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษา ทดลอง รวบรวมข้อมูลและแก้ไขปรับปรุงเรื่อยมาเพื่อทำการสร้างสรรค์ผลงานมีความสมบูรณ์มากที่สุด ทำให้ผู้สร้างสรรค์สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4 ได้ด้วยความสำเร็จ

สรุปผลการอภิปรายการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์โดยรวม

ข้อดีจากการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งที่เกี่ยวกับศิลปะและข้อมูลส่งเสริมเนื้อหาของผลงานนั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้รับความรู้ความเข้าใจมากมาย ที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงสามารถแบ่งปันความรู้ต่างๆให้แก่ผู้สนใจได้ และเพราะกระบวนการขั้นตอนการทำงานต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ การคิด วิเคราะห์ แยกแยะและสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้ฝึกฝนการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคเฉพาะหน้าที่สามารถเกิดขึ้นได้เสมอในขณะสร้างสรรค์ผลงาน ได้กระชับความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในหลายๆได้ ทั้งช่วยกันแก้ไขปัญหาและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางศิลปะ ทำให้ได้เข้าใจมุมมองศิลปะในหลายๆด้านหลายๆรูปแบบของหลายๆคน และนั่นทำให้เกิดแรงบันดาลใจใหม่ๆไม่สิ้นสุด เมื่อสามารถพัฒนาฝีมือและกลวิธีที่ค้นพบขึ้น จนนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์งานทางศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในภาคเอกสาร และเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานจิตรกรรมสื่อผสมนี้ให้สมบูรณ์และดียิ่งขึ้น

ข้อเสียในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นข้อเสียในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพราะขั้นตอนการสร้างสรรค์ต่างๆล้วนเป็นประโยชน์ในระยะยาวทั้งสิ้น อาจจะมีอุปสรรคบางในขณะสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ปัญหาการร่างขยายงานที่ตัวผู้สร้างสรรค์พบอยู่บ่อยครั้ง และเพราะประสบการณ์ต่างๆรวมถึงคำแนะนำจากอาจารย์และเพื่อนๆ จึงทำให้สามารถผ่านพ้นมาได้ เพราะฉะนั้นปัญหาต่างๆนั้นเป็นบทเรียนที่ให้ได้เรียนรู้และหาวิธีต่างๆเพื่อแก้ไขเกี่ยวกับอุปสรรคต่างๆอย่างเหมาะสม อาจจะเป็นปัญหาบ้างในเรื่องการคิดต่อยอดอย่างไรให้เหมาะสม เพราะผู้สร้างสรรค์ที่มีกลวิธีบางส่วนนั้นยึดติดกับรูปแบบงานเดิมๆ นั้นจึงทำให้

เป็นจุดด้อย แต่เพื่อพัฒนา จึงจำเป็นต้องหาข้อมูลที่มากขึ้นรวมถึงต้องดูผลงานของศิลปินเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาในทางที่ถูกต้อง

จากการสร้างสรรค์ศิลปินพันธ์ ผู้สร้างสรรค์หวังอย่างยิ่งว่าศิลปินพันธ์ชุดนี้ จะเกิดประโยชน์อย่างมากให้แก่ผู้ที่สนใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมรูปแบบสื่อผสม รวมถึงผู้คนที่สนใจในเนื้อหาเรื่องราวของผู้สร้างสรรค์ และผู้ที่สนใจในงานศิลปะหรือผู้สนใจทั่วไป ศิลปินพันธ์ภาคเอกสารเล่มนี้หากผิดพลาดประการใด ผู้สร้างสรรค์ต้องขออภัยและพร้อมนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง

หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ ผู้แต่ง ชะลูด นิยมเสมอ
 เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา 707122 พื้นฐานองค์ประกอบศิลป์ ผู้แต่ง สุรชาติ เกษประสิทธิ์
 หนังสือจิตวิทยาทั่วไป ผู้แต่ง สุชา จันทน์เอม
 หนังสือจิตวิทยา ผู้แต่ง สุรางค์ โค้วตระกูล
 หนังสือจิตวิทยา : ความรู้ฉบับพกพา ผู้แปล ณัฐสุดา เต็มพันธ์
 หนังสือศิลปะประยุกต์ ผู้แต่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสรี เรืองเนตร์
 หนังสือป๊อปอาร์ต ผู้แต่ง เคลลส์ ฮอนเนฟ

ห้องสมุดออนไลน์ของวีชเททเวอร์ [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2558 เข้าถึงได้จาก
<http://wol.jw.org/th/wol/d/r113/lp-si/1102001081#h=10>

ศิลปะคือรูปทรง [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2558 เข้าถึงได้จาก
http://web.yru.ac.th/~jaran/data/content/Chapter2_nee.html

ความหมายของคำว่าศิลปะ [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2558 เข้าถึงได้จาก
<http://danayart103.blogspot.com/2010/06/art.html>

